

29. Ulusal Türk Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Kongresi,
26-31 Mayıs 2007, Antalya

Sözlü Bildiri Özetleri

Abstracts of the Oral Presentations presented at
29th Turkish National Congress of Otorhinolaryngology & Head and Neck Surgery, 26th-31st May, 2007, Antalya, Turkey► **Bone Cement'in (Glass İonomer) Tavşanlarda Nervus İschadicus Üzerine Klinik, Elektrofizyolojik, Histopatolojik Etkileri. Hayvan Çalışması**S. Alkan*, **A. Koşar***, E. Sözen*, B. Coşkun*, B. Baslo**, T. Başak***, B. Dadaş**Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi 2. KBB Kliniği
**İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Nöroloji Ana Bilim Dalı

***Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi Patoloji Kliniği

Bone cement (glass ionomer cement) materyalinin, kemikçik zincir defekt onarımı, stapes cerrahisi, dış kulak rekonstrüksiyonu gibi otolojik uygulama alanları mevcuttur. Bu çalışmada Yeni Zelanda tavşanı nervus ischiadicus siniri üzerine bone cement uygulanması sonucunda ortaya çıkan klinik, elektrofizyolojik, histopatolojik etkiler araştırıldı. Kontrol grubunu oluşturan 10 tavşanda nervus ischiadicus her iki tarafta sadece eksplore edildi. Çalışma grubunu oluşturan 20 tavşanda sağ bacakta sinir üzerine bone cement uygulandı, sol bacakta sinir üzerine uygulanan bone cement 10 sn sonra aspire edildi. Tüm tavşanlara preoperatif EMG yapıldı. 8 hafta sonra EMG tekrarı yapıldı ve sonrasında sinir dokusu örnekleri alındı. Bone cementin klinik, elektrofizyolojik, histopatolojik etkileri değerlendirildi. Bone cementin orta kulak cerrahisi sırasında oluşturabileceği muhtemel etkiler tartışıldı.

► **Otoskleroz Cerrahisinde Kullanılan Teflon Piston Protezlerinin Çaplarının İşitme Sonuçları Üzerine Etkisi: Otoakustik Emisyonlar ile Değerlendirme**H. Çam*, **E. Karataş****, C. Durucu**, M. Kanlıkama**

*Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

**Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Kulak Burun Boğaz Ana Bilim Dalı

Bu çalışmanın amacı, otoskleroz cerrahisinde kullanılan farklı çaplardaki teflon piston protezlerinin işitme sonuçlarına olan etkilerini otoakustik emisyonlar (OAE) ile incelemektir. 2002-2005 yılları arasında stapedotomi yapılan ve 0,3 mm (grup A) ve 0,6 mm (grup B) çaplı teflon piston yerleştirilen toplam 20 otoskleroz olgusu ve sağlıklı bireylerden oluşan 10 olguluk kontrol grubu (grup K) retrospektif olarak incelendi. Hastala-

ra OAE ile ölçümler yapıldı. Geçici uyarılmış OAE (TEOAE), distorsiyon ürünleri OAE (DPOAE) ve DPOAE input/output ölçümlerinin sonuçları, her iki grup ve kontrol grubu ile istatistiksel olarak karşılaştırıldı. TEOAE amplitüdüleri grup B'de, grup A'ya göre emisyon amplitüd oranlarının 2000 ve 3000 Hz'lerde $p<0.001$ olarak ve 4000-5000 Hz'lerde ($p<0.05$) daha iyi elde edildi. Grup B'deki DPOAE amplitüdüleri ise grup A'daki emisyon amplitüdülerine oranla 3000 ve 4000 Hz'lerde ($p<0.05$) daha iyi olarak tespit edildi, 1000, 2000 ve 5000 Hz'lerde ise ($p>0.05$) olarak tespit edildi. Grup B'deki DPOAE I/O amplitüdüleri ise grup A'daki emisyon amplitüdülerine oranla 2000 ve 3000 Hz'lerde 65, 60 ve 45 dB'de ($p<0.05$) daha anlamlı tespit edildi. 1000, 4000, 5000, 6000 Hz'lerde ise $p>0.05$ idi. Bu sonuçlar grup B oto akustik emisyon sonuçlarının grup A'dan daha iyi olduğunu göstermektedir. Sonuç olarak otoskleroz cerrahisinde, postoperatif geç dönemde geniş çaplı teflon piston protezleri, işitme sonuçlarını daha iyi etkilemektedir. Teflon piston çaplarının artışı ile koklear emisyon yanıtında da artışlar olmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Otoskleroz, cerrahi, teflon protez, otoakustik emisyon

► **Tinnitus Olgularında Otoakustik Emisyon Bulguları ve Kontralateral Supresyon Varlığının İncelenmesi**

E. Orçan*, Y.K. Kemalolu**, B. Gündüz*, Ç. Sarıdoğan*, Y. Bayazıt**, S. Özbilen**

*Gazi Üniversitesi Tıp Fak. KBB Anabilim Dalı Odyoloji Bilim Dalı

**Gazi Üniversitesi Tıp Fak. KBB Anabilim Dalı

Amaç: En yaygın otolojik-nörootolojik belirtilerden birisi olan tinnitus, pek çok değişik mekanizmayla işitme sisteminin farklı bölgelerinden köken alan bir semptomdur. Otoakustik emisyon (OAE) testleri, kontralateral supresyon (KLS), iç kulağı ve kısmen de retrokoklear bölgeleri incelememizi sağlayan odyolojik test yöntemleridir. Bu çalışmada amacımız, belirgin işitme kaybı olmayan ancak tinnitusu olan olgularda OAE bulgularının ve KLS varlığının incelenmesidir.

Materyal ve Metod: Bu çalışmaya 64 tinnitus olgusu dâhil edilmiş olup, aynı yaş grubundaki 58 normal birey ile karşıla-

tırılmıştır. Çalışma 'Interacoustics AC 40 Clinical Audiometer' ve 'ILO-88 cochlear emission analyzer'- sürüm 5.61i' yazılımı kullanılarak yapılmıştır.

Sonuçlar: Tinnitus grubunda (%31.3) kontrollere göre (%41.9), bariz olarak, daha az kulakta spontan OAE elde edildiği görülmüştür. Tinnitus olgularının yaklaşık %60'ında transient OAE elde edilemezken, kontrol grubunda sadece %29.3 olguda transient OAE saptanamamıştır. Tinnitus olgularında KLS saptanan olgu sayısı (%39.8) kontrol grubundan (%54.3) anlamlı derecede daha azdır.

Yorum: Bu sonuçlar çerçevesinde; tinnitus olgularında koklear seviyede, dış titreşim tüylü hücre fonksiyonunda bozukluk olduğu ve ayrıca bu olgularda efferent işitsel sistem ile ilişkili olan KLS yeteneğinin de bozulduğu söylenebilir. Bu bilgiler tinnitus tedavisinde 'Maskeleme' ve 'Tinnitus Retraining Terapi'nin uygulanabilirliğini desteklemektedir.

Anahtar Sözcükler: Tinnitus, otoakustik emisyon, kontralateral supresyon, odyoloji

► **Larinoaltimetre: Laringeal Yüksekliğin Kontrolü için Taşınabilir Uyarı Cihazı**

İ.İ. Denizoğlu*, M. Pehlivan**

**Alsancak Devlet Hastanesi KBB Kliniği Foniatri Ünitesi*

***Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyofizik Anabilim Dalı*

Vertikal larinks pozisyonu (VLP), ses bozukluklarının tedavisi ve şan eğitimi pratiğinde önemli bir yere sahiptir. VLP; sesin tınısını, gürlüğünü ve temel frekansı etkiler. Larinksin trakeaya doğru konforlu bir düşük seviyede olması vokal verimliliği artırır, temel frekans kontrolünü kolaylaştırır, rezonans kapasitesini genişletir. Genellikle yüksek laringeal postürün eşlik ettiği hiperfonksiyonel ses bozukluklarında özellikle ses eğitimi almamış kişilerde larinks yüksekliğini kontrol etmek güçtür. Larinoaltimetre, konforlu düşük VLP'nun habitüel hale gelmesini sağlamak amacıyla tasarlanmıştır. Subglottik ve supraglottik bölgelerdeki rezonans farklılıklarına dayanılarak farklı seviyelerde boyun cildine yerleştirilen iki mikrofondan fonasyon sırasında alınan sinyaller sayısallaştırılıp DasyLab ortamında geliştirilen yazılım ile işleminden geçirildi. Her iki mikrofondan elde edilen bu ortalamalar birbirleri ile karşılaştırıldı ve daha önceden denenerek belirlenen eşik değerinin altında ise larinksin yüksek seviyede olduğu sonucuna varıldı. Bilgisayar ortamında gerçekleştirilen bu analiz yaklaşımı PIC16F877A mikrokontrolörü içine picbasic diliyle derlenerek programlandı ve diğer kısımları ile birlikte taşınabilir bir cihaz (larinoaltimetre) haline getirildi. Larinoaltimetre larinksin yükselmesi durumunda sesli veya ışıklı uyarı verebilmektedir. Larinoaltimetre ile larinks seviyesinin ölçümleri denekler üzerinde foniatri laboratuvarında eşzamanlı olarak EGG ve ses analizi yapılarak değerlendirildi. Palpasyon ile kontrol edildi. Sonuçlar larinoaltimetrenin vertikal larinks pozisyonunun biyo-geribildirimle düzen-

lenmesine yardımcı olduğunu gösterdi. Larinoaltimetre, taşınabilir ve takipte kullanılabilir olması açısından foniatrik tedavinin etkinliğini artırabilir ve benzer prensiplerle şan eğitiminde de kullanılabilir. Fonasyon sırasında vertikal larinks pozisyonunun kısa süreyle ve klinik koşullarda ölçülmesi, elektrolottografi yöntemiyle uygulanmış fakat pratik kullanıma girememiştir. Larinoaltimetre yöntemine benzer bir çalışmaya literatürde rastlanmamıştır.

► **Septoplasti ve Parsiyel Konka Bülloza Rezeksiyonunun Aerodinamik Etkilerinin Hesaplamalı Akışkanlar Dinamiği ile İncelenmesi**

S. Özlügedik*, G. Nakıboğlu**, C. Sert***, A. Elhan****, E. Tönük***, S. Akyar*****, İ. Tekdemir*****

**Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, 1. KBB*

*Kliniği, **Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi*

Anabilim Dalı

***Roketsan AŞ.*

****ODTÜ Makine Mühendisliği Bölümü*

*****Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı*

******Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyodiagnostik*

Anabilim Dalı

Amaç: Konka bülloza ostiomeatal kompleksin sık görülen bir anatomik varyasyonudur ve sıklıkla septum deviasyonu ile birliktedir. Bu çalışma, septoplasti ve parsiyel konka bülloza rezeksiyonunun nazal kavitede yol açtığı aerodinamik değişiklikleri Hesaplamalı Akışkanlar Dinamiği (HAD) ile incelemek için planlanmıştır.

Yöntem ve Gereçler: Konka bülloza ve septum deviasyonu olan bir kadavradan çekilen paranasal sinüs bilgisayarlı tomografisi kullanılarak nazal kavitenin üç boyutlu geometrik modeli oluşturuldu. Ardından model üzerinde bilgisayar ortamında septoplasti ve parsiyel konka bülloza rezeksiyonu yapılarak ikinci geometrik model hazırlandı. Konka bülloza ve septum deviasyonunun nazal kavitede oluşturduğu aerodinamik özellikler ve ameliyat sonrasındaki değişiklikler, hazırlanmış olan iki modelde HAD kullanılarak analiz edildi. Analizde 500 ml/sn sabit debili inspiratuar hava akımı kullanıldı.

Sonuçlar: Septum deviasyonu ve konka bülloza olan ilk modelde yüksek hızlı akışlar nazal kavite tabanına yakın ve dar bir alanda oluşurken, sanal ameliyat sonrasında intranasal hava akım hızları azaldı ve akımlar orta meatusa doğru genişledi. İlk modeldeki intranasal basınç düşüşü, büyük oranda anteriordaki deviasyonun olduğu bölgede ve çok kısa bir segmentte oluştu. Ameliyat sonrasında intranasal basınçtaki düşme, nazal valf bölgesi ve alt konkanın ön ucu seviyesinde daha belirgin olmak üzere nazal kavite boyunca kademeli olarak meydana geldi. Septoplasti ve parsiyel konka bülloza rezeksiyonu sonrasında nazal direnç belirgin olarak azaldı. Anteriordaki septum deviasyonu, konka bülloza ve posterior bölgedeki deviasyondan daha fazla nasal dirence neden olmaktadır.

Tartışma: Nazal kavitenin üç boyutlu modeli üzerinde yapılan HAD analizi, sağlıklı ve patolojik burunlardaki hava akım

dinamiklerinin anlaşılmasına çok önemli katkılar sağlamaktadır. Cerrahi tedavi öncesinde yapılacak olan her bir girişimin, hastaya ait nazal kavite modeli üzerinde HAD kullanılarak planlanması, cerrahi sonuçlarının öngörülmesini sağlayacağı gibi tedavi başarısını ve postoperatif hasta memnuniyetini de artırabilir.

► **Tavşanlarda Nazal Septumun Anterior Nazal Spinaya Tespitinde N-2-Butil Siyanoakrilat'ın Etkinliği: Deneysel Hayvan Çalışması**

S. Alkan*, D. Çelik*, A. Koşar*, B. Coşkun*, T. Başak**, B. Dadaş*

*Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi 2. KBB Kliniği
**Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi Patoloji Kliniği

Nazal septum cerrahisinde, septum kaudal ucunun anterior nazal spinaya tespitinde mevcut tekniklerle güçlükler yaşanmaktadır. Bu çalışmada N-2-Bütül Siyanoakrilat'ın bu amaçla uygulanabilirliği ve etkinliği araştırıldı. 14 Yeni Zellanda tavşanında açık teknik (transkolumellar) yaklaşım ile nazal septum ortaya kondu. 10 tavşanda, septum tabandan ayrılarak anterior nazal spinanın 3 mm sağ laterale N-2-Bütül Siyanoakrilat ile yapıştırıldı (Çalışma grubu). 4 tavşanda 3 mm sağ laterale kaydırıldı ve herhangi bir tespit yöntemi kullanılmadan spontan iyileşmeye bırakıldı (Kontrol grubu). Postoperatif 3. haftadan itibaren çalışma grubunda her hafta, kontrol grubunda 3 hafta arayla birer tavşan genel anestezi altında öldürülerek septumun durumu incelendi. Histopatolojik olarak yabancı cisim reaksiyonu, histotoksiste, kemik- kartilaj arasında yeni oluşan dokunun yapısı değerlendirildi. N-2-Bütül Siyanoakrilat ile yapılandırılan çalışma grubunda septum stabilizasyondaki başarı, tespit yöntemi kullanılmayan kontrol grubuna göre istatistiksel olarak anlamlıydı (P<0.05). Histopatolojik olarak her iki grup arasında yabancı cisim reaksiyonu, histotoksiste, kemik-kartilaj arasında yeni oluşan doku açısından istatistiksel anlamlı fark saptanmadı (p>0.05). Bu çalışma bize tavşanlarda nazal septum kaudal ucunun anterior nazal spinaya tespitinde N-2-Bütül Siyanoakrilat'ın oldukça başarılı olduğunu gösterdi. N-2-Bütül Siyanoakrilat'a bağlı ciddi enfeksiyon, yabancı cisim reaksiyonu, nekroz, histotoksiste saptanmadı.

► **Erişkin Adenoidleri: Klinik ve Morfolojik Özellikleri**

N. Yıldırım*, M. Şahan**, Y. Karşoğlu***, K.Ç. Kazıkdaş****

*Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi

**Ankara Asker Hastanesi

***GATA

****Ardahan Devlet Hastanesi

Adenoidler ya da diğer adıyla nazofaringeal tonsiller erken çocukluk çağında fizyolojik hiperplazi-hipertrofi gösteren ve buluş çağından itibaren de atrofiye olmaya başlayan lenfoid dokulardır. Çocuklarda kronik ve tekrarlayan üst solunum yolu enfeksiyonları ve obstrüktif hipertrofileri nedeniyle sıklıkla cerrahi olarak çıkarılırlar. Erişkinlerde de nadiren de olsa nazo-

farinkste, bazen nazal pasajı tıkayacak büyüklüklere ulaşan, lenfoid doku hiperplazileri görülebilmektedir. Bu doku, çocukluktan beri sebat eden adenoid olabileceği gibi, enfeksiyon veya toksik irritasyona bağlı olarak daha ileri yaşlarda da oluşabilir. Biz bu çalışmada, nazal solunumu etkileyecek ölçüde büyük, benign lenfoid nazofarinks kitlesi ekzizyonu yapılan 40 ardışık erişkin olgu sunmaktayız. Aynı seansta, olguların 9'una (%22.5) eşlik eden kronik orta kulak enflamasyonları ya da sekeli nedeniyle, 12 (%30) olguya da muhtelif ilave nazal obstrüksiyon yapan patolojiler nedeniyle müdahaleler yapılmıştır. Tüm ameliyat materyalleri mikroskopik olarak incelenmiştir. Hastalar, eşlik eden patolojiler bakımından ve histopatolojik olarak, çocuklarda görülen hipertrofik-hiperplazik adenoidlerle karşılaştırılmışlardır. Erişkin adenoidlerinin çocukluk çağı adenoidlerinden en önemli morfolojik farkı, daha çok kronik enflamasyonla uyumlu özellikler göstermesidir. Hastalardaki uzun süreli diğer otolaringolojik patolojiler de dikkate alındığında mevcut klinik tablonun, kronik ve uzun süreli adenoid enflamasyonu ile daha uyumlu olduğu değerlendirilmiştir.

► **Rutin Tonsillektomi ve Adenoidektomi Spesmenlerinin Patolojik İncelenmesi Gerekli midir?**

M. Kalcıoğlu*, İ. Gürses**, T. Erdem*, N. Yücel Ekici*

*İnönü Üniversitesi

**Mersin Üniversitesi

Rutin tonsillektomi ve adenoidektomi spesmenlerinin histopatolojik analizlerinin gerekli olup olmadığı halen tartışma konusudur. İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Kulak Burun Boğaz Anabilim Dalında Kasım 1992-Agustos 2006 tarihleri arasında kronik tonsillit ve/veya adenoid hipertrofi tanıları olarak opere edilmiş toplam 787 olgu retrospektif olarak değerlendirildi. Bu olgulardan tonsillektomi yapılan bir olgunun patolojisi granüloamatöz iltihabi olay olarak yorumlandı. Diğerlerinin tümü kronik tonsillit ve/veya adenoidde kronik iltihabi süreçle uyumlu idi. Hiçbir spesimde malignite yönünde bulgu saptanmadı. Elde edilen bu verilerle kronik tonsillit ve/veya adenoid hipertrofi ön tanıları ile opere edilen hastaların spesmenlerinin rutin olarak histopatolojik incelenmeye gönderilmesinin gerekli olmadığı fikrine varıldı.

► **Adenoid Tanı Yöntemleri ile Doku Hacmi Arasındaki İlişki: Klinik Çalışma**

İ. Yılmaz*, F. Çaylaklı*, C. Yılmaz*, M. Şener**, L.N. Özlüoğlu*

*Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Anabilim Dalı

**Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı

Amaç: Adenoidektomi kararı alırken kullanılan tanı yöntemlerinden üçü ile çıkarılan adenoid dokusunun hacmi arasındaki ilişkiyi saptamak.

Yer: Üçüncü basamak sağlık kuruluşu.

Hastalar ve Yöntem: Nisan 2005 ile Nisan 2007 yılları arasında kliniğimizde adenoidektomi ameliyatı yapılan 152 hasta, araştırma kurulu izni ile çalışmaya alındı. Revizyon ameliyatları ve yarık damaklı hastalar çalışma dışı bırakıldı. Adenoidin koanayı ne kadar daralttığını tahmin etmek için, ameliyattan hemen önce hasta Rose pozisyonunda iken burun endoskopisi (%), ayna (%) ve ardından palpasyon (1-5 arası sayı) ile değerlendirme yapıldı. Adenoidektomi sonucunda elde edilen dokunun hacmi (cc) ölçüldü. İstatistik yöntem olarak Spearman korelasyon ve basamaklı tarzda-doğrusal regresyon analizi kullanıldı. $p < .05$ anlamlı kabul edildi.

Bulgular: Hastalar 2 ile 12 yaşları arasında ve 5.8 ± 2.5 yıl ortalamasına sahiptiler. Hastaların 83'ü erkek, 69'u kız çocuğu idi. Burun endoskopisinde adenoid ortalama 86.6 ± 13.1 (aralık %50-%99) oranında koanayı daraltıyordu. Ayna ile alttan bakıldığında ortalama 44.2 ± 30.2 (aralık %5-%100) oranında koananın daraldığı görüldü. Palpasyon oranı ortalama 3.2 ± 1.4 (aralık 1-5) bulundu. Adenoid doku hacmi ortalama 1.8 ± 0.8 cc (aralık 0.7 cc-4.5 cc) olarak ölçüldü. Burun endoskopisi altın standart olarak kabul edilerek Spearman korelasyonuna bakıldı ve ayna ($RS=0.64$, $p < .0001$), palpasyon ($RS=0.62$, $p < .0001$) ve hacmin ($RS=0.62$, $p < .0001$) burun endoskopisi ile korele olduğu; fakat regresyon analizi yapıldığında yalnızca palpasyon ($p=.003$) ve hacmin ($p < .001$) burun endoskopisindeki görünümü etkileyen bağımsız değişkenler olduğu, ayna muayenesinin ($p=.260$) ise uyumsuz olduğu bulundu.

Sonuç: Burun endoskopisi, klinik bulgular varlığında, günümüzde adenoidektomi endikasyonu koymaya yarayan en önemli araç olma yolundadır. Bu çalışmada burun endoskopisi ve palpasyon yöntemlerinin adenoidektomi ile çıkarılan adenoid dokusunun hacmini en doğru öngören yöntemler oldukları sonucuna varılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Ayna muayenesi, burun endoskopisi, palpasyon

► 4 Farklı Tonsillektomi Tekniğinin Karşılaştırılması

Ş. Civelek, V. Çağlayan, **A. Cevheroğlu**, B.Ö. Çakır, S. Turgut

Şişli Etfal Eğitim Ve Araştırma Hastanesi

Çalışmamızda soğuk teknik, bipolar koagülasyon, harmonik scalpel ve thermal welding ile yapılan 4 farklı tonsillektomi tekniğinin; operasyon süresi, kanama miktarı, uygulanım kolaylığı ve postoperatif dönemde hastalarda ağrı kontrolü üzerine etkinliği değerlendirilmiştir. Ağrı kontrolü Visuel Analog Scala kullanılarak yapılmıştır. Hastaların post-operatif 6. saat, 1. gün, 5. gün ve 10. gün ağrı skorları sorgulanmıştır. Skorum 10 puan üzerinden (0: ağrı yok, 10: maksimum ağrı) belirtilmiştir. Çalışmamız her bir tonsillektomi tekniği için 20 hasta olmak üzere toplam 80 hasta seçilerek belirtilen kriterlerde değerlendirilmiştir.

► Tonsillektomi Tekniklerinin Per-Operatif ve Post-Operatif Farklılıklarının Karşılaştırılması

A. Cevheroğlu, Ş. Civelek, **V. Çağlayan**, B. Çakır, S. Turgut

Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi 1 KBB Kliniği

Çalışmamızda soğuk tonsillektomi, bipolar tonsillektomi, harmonik scalpel ve thermal welding ile yapılan 4 farklı tonsillektomi tekniğinin; operasyon süresi, kanama miktarı, uygulanım kolaylığı ve postoperatif dönemde hastalarda ağrı kontrolü üzerine etkinliği değerlendirilmiştir. Ağrı kontrolü Visuel Analog Scala kullanılarak yapılmıştır. Hastaların post-operatif 6. saat, 1. gün, 5. gün ve 10. gün ağrı skorları sorgulanmıştır. Skorum 10 puan üzerinden (0: ağrı yok, 10: maksimum ağrı) belirtilmiştir. Çalışmamız her bir tonsillektomi tekniği için 20 hasta olmak üzere toplam 80 hasta seçilerek belirtilen kriterlerde değerlendirilmiştir.

► Ani Sensorinöral İşitme Kayıplı Hastalarda Geç Dönem İntratimpanik Steroid Etkinliğinin Araştırılması

E. Sözen, B. Uslu Coşkun, H. Seven, S. Alkan, **E. Sakallı**, B. Dadaş

Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Oral steroid tedavisine yanıt vermeyen geç dönem sensorinöral işitme kayıplarında intratimpanik steroid tedavisinin etkinliği araştırılmıştır. 10 günlük oral steroid tedavisine cevap vermeyen işitme kayıplarında intratimpanik enjeksiyonlar 4 gün boyunca günde 1 defa olmak üzere uygulandı. İşitme seviyeleri uygulama sonrası 2. ve 3. haftalarda değerlendirildi. Saf ses eşik ortalaması 10 dB ve konuşmayı ayırt etme skorlarında % 12'lik düzelleme anlamlı kabul edildi. Çalışmaya 19 hasta alındı. İntratimpanik steroid enjeksiyonu sonrası tüm saf ses frekanslarında öncesine kıyasla anlamlı bir değişiklik olmadı. Konuşmayı alma eşikinde ise sadece 3.haftada anlamlı bir düşme oldu. Bu çalışma geç dönem ani sensorinöral işitme kayıplı hastalarda intratimpanik steroid enjeksiyonunun etkili olmadığını göstermiştir.

► Ani İşitme Kayıplarında Modifiye İskemi Albumin Düzeyi Araştırılması

L. Renda*, S. Eminağaoğlu**, A. Özdek*, G. Saylam*, **M. Karacay***, G. Coşkun*, H. Korkmaz*

**Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi 2. KBB Kliniği*

***KATÜ Tıp Fakültesi Biyokimya Anabilim Dalı*

Ani işitme kaybı (AİK) birkaç dakika ile gün arasında değişebilen süreler içinde gelişen sensorinöral işitme kaybı olarak tanımlanabilir. AİK insidansı 1/5000 olarak bildirilmektedir. AİK etyolojisi konusunda çok sayıda çalışma ve görüş vardır. Etyolojide suçlanan enfeksiyöz, sirkulatuar, travmatik, neoplastik, immunolojik, nörolojik ve toksik patolojiler gibi pek çok neden bulunmaktadır. Biz de kliniğimizde vasküler kaynaklı ani işitme kayıplarını araştırmak açısından, vücudun herhangi bir yerindeki iskemi sonrası kanda modifiye iskemi albumin seviyesinin yükselmesini baz alarak 17 hastamızda, kliniğimizde başvurduğu anda ve tedavi bitiminde olmak üzere iki kez modifiye iskemi albumin seviyelerini araştırdık ve literatür eşliğinde sunduk.

Anahtar Sözcükler: Ani işitme kaybı, modifiye iskemi albumin, iskemi, etyoloji

► **Hiperbarik Oksijen Tedavisi Sırasında Kan ve Eritrositteki Oksijen Radikalleri Düzeyinin İç Kulak Üzerine Olan Etkilerinin Otoakustik Emisyon ile Fonksiyonel Olarak Değerlendirilmesi**

Z. Alkan Çakır*, Ö. Yiğit*, Ş. Körpınar**, H. Uzun***, H. Genç***, B.Ö. Çakır****, T. Kirgezen*

*İstanbul Eğitim ve Araştırma Hastanesi

**Med-Ok Hiperbarik Oksijen Tedavi Merkezi

***İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Biyokimya ABD

****Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Hiperbarik oksijen tedavisinin (HBO) bozulmuş mikrosirkülasyonun düzeltilmesi yoluyla birçok hastalığın tedavisinde kullanıldığı bilinmektedir. Bununla beraber HBO tedavisi sırasında ortaya çıkan oksijen radikallerinin kandaki düzeyinin artarak oksidatif stres sonucu hücre hasarına yol açabilmektedir. Yapılan çalışmalarda HBO'nun akustik travmada tüylü hücre hasarını arttırdığı ve bu alandaki tedavinin iç kulak ve işitme açısından tehlike oluşturduğu bildirilmiştir. Yine başka bir çalışmada HBO'nun akut dönemde kimyasal yanık sonucu ortaya çıkan hasarı arttırdığı bulunmuştur. Bu çalışmada kulak hastalıkları dışında HBO tedavisi alacak, emisyon testleri (TEOAE ve DPOAE) sonuçları doğal olan 10 hasta çalışmaya dahil edildi. Bu hastalar HBO tedavisinde kabine girerken ve 2 saatlik HBO bitimini takiben kabinden çıkışta 0 ve 30. dakikada emisyon testleri yapıldı. Sonuçlar birbirleriyle karşılaştırılarak HBO uygulaması sırasında kandaki oksijen radikali seviyesinin iç kulakta tüylü hücre üzerine olası etkilerinin fonksiyonel olarak etkileyip etkilemediği değerlendirildi. Sonuç olarak girişteki 1400 Hz'deki sinyal gürültü oranı (SGO) değerinin çıkış ve 30.dak 1400 Hz'deki SGO değerine göre anlamlı olarak daha yüksek olduğu görüldü ($p<0.05$).

► **Çocuklarda Ani Sensörinöral İşitme Kaybı**

M. Akarçay, A. Kızılay, Y. Fırat

İnönü Üniversitesi

Amaç: Çocuklarda ani sensörinöral işitme kaybının kliniğimizde takip edilen olgularla değerlendirilmesi.

Metod: 15 yaş altında ani sensörinöral işitme kaybı tanısıyla kliniğimizde takip ve tedavi edilen, yaş ortalaması 9.5 (6-12 yaş) olan sekiz çocuk hasta etiyoloji, radyolojik bulgular, tedavi yöntemi ve sonuçları açısından değerlendirildi ve güncel literatür ışığında tartışıldı.

Bulgular: Kliniğimizde ani işitme kaybı tanısı ile takip edilen sekiz hastanın beşi kız, üçü erkekti. Bir hastada bilateral, diğer yedi hastada ise tek taraflı kayıp vardı. Saf ses odyogramda bir hastanın etkilenen kulağında havayolu işitme eşiği 55 dB bulundu; diğerlerinde ise tam kayıp vardı. Muhtemel nedeni belirlenen beş hastanın dördünde kabakulak, birinde de meningoensefalit tespit edildi. Tüm hastalarda otoskopik ve timpanometrik bulgular normaldi. Beyin ve temporal magnetik rezonans incelemesi yapılan yedi hastada patolojik bulgu saptanmadı. Standart tedavi olarak prednizolon, asiklovir ve 250 cc %5 dekstroz içinde heparin, dimenhidrinat, B vitamini, pentoksifilin ve citanestten oluşan kokteyl tedavisinin ya tümü ya da birkısı verildi. Kontrol saf ses odyogramlarında sadece bir

hastada tam düzelme oldu diğer hastaların işitmesinde düzelme gözlenmedi.

Sonuç: Güncel literatür göz önüne alındığında çocuklarda gözlenen ani sensörinöral işitme kaybı, daha şiddetli bir klinik tablo ortaya çıkarmakta ve tedaviye daha dirençli seyretmektedir.

► **Dokuz Basamaklı Östaki Tüpü Fonksiyon Testinin, Hiperbarik Oksijen Tedavisinin Barotraumatik Komplikasyonlarını Öngörme Konusunda Otoskopik Muayene Bulguları ile Karşılaştırılması**

D.L. Demir*, D. Karahatay*, D. Satar*, D. Yılmaz*, D. Ay**, D. Birkent*

*GATA KBB Anabilim Dalı

**GATA Deniz ve Sualtı Hekimliği Anabilim Dalı

Hiperbarik oksijen terapisi, birçok klinik hastalığın tedavisinde doku oksijenizasyonunu artırarak yara iyileşmesini hızlandırmak amacı ile primer veya tamamlayıcı tedavi modalitesi olarak kullanılmaktadır. Dokulardaki parsiyel oksijen basıncının ve atmosferik basıncın artırılması tedavi sırasında birçok komplikasyona neden olmaktadır. Bu komplikasyonlardan en sık görülen barotraumaya bağlı olarak orta kulakla ilgili olan ağrı, kulakta basınç hissi, seröz otitis media, hemotimpanum, timpanik membran perforasyonu gibi komplikasyonlardır. Bu çalışmamızda, hiperbarik oksijen tedavisi uygulanan seçilmiş bir grup hastada, orta kulakta barotravma insidansını saptamayı amaçladık. Ayrıca ilk terapi öncesinde ve hemen terapi sonrasında, dokuz basamaklı östaki fonksiyon testinden ve otoskopik muayene bulgularından faydalanarak barotravma komplikasyonlarını öngörmeyi ve bu sayede profilaksi açısından kriterler oluşturmayı hedefledik. Çalışmanın sonucunda tedavi öncesinde ve sonrasında yapılan dokuz basamaklı östaki tüpü fonksiyon testiyle saptanan östaki fonksiyonları, komplikasyon oluşmasında anlamlı risk faktörü olarak saptanmamıştır. İlk terapi seansının hemen sonrasında yapılan otoskopik muayenenin hiperbarik oksijen tedavisinin ilk yedi gününde olabilecek barotraumatik komplikasyonları öngörme konusundaki sensitivitesi %83 ve spesifitesi ise %100 olarak bulunmuştur. Dolayısıyla bu hastalar profilaktik girişim (ventilasyon tüpü insersiyonu, miringotomi) adayı olarak düşünülebilir.

► **İdiopatik Ani İşitme Kaybında Farklı Tedavi Protokollerinin İyileşme Üzerine Etkisi**

A. Ceylan, Y.A. Bayazıt, Y.K. Kemaloglu, M. Yılmaz, F. Çelenk, N. Göksu, S. Özbilen

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi

İdiopatik ani işitme kayıplarının (AİK) tedavisinde fikir birliği bulunmamaktadır. Kortikosteroidlerin etkinliği konusunda genel bir uzlaşma olsa da; etkili tedavinin ne olduğu hususunda ortak bir karar mevcut değildir. En ideal tedaviyi bulmak amacı ile idiopatik ani işitme kaybı kliniğimizde idiopatik AİK'da uygulanan 4 ayrı tedavi protokolünün etkinlikleri karşılaştırılmıştır. Birinci protokol gruba (n=67) reomakrodeks, pentoksifilin, heparin, papaverin, famotidin ve methylprednisolone 1 mg/kg/gün; 2. protokol gruba (n=39), 3. protokol gruba (n=19) 4.protokol gruba (n=60) asiklovir, famotidin, ve me-

tilprednizolon (1 mg/kg/day, 2 mg/kg/day ve 3 mg/kg/day, sırasıyla) tedavisi verilmiştir. Tedavinin 10. gününde yapılan odometriktik değerlendirme sonucunda elde edilen işitme kazançları (nispi işitme kazancı (NİK), iyileşme oranı-(İO)) tedavi grupları arasında karşılaştırılmış, fark bulunamamıştır ($p>0.05$). İdeal tedavi belirlenirken kullanımı en kolay ve yan etki profili en az olan protokollerin kullanılmasının daha uygun bir seçenek olduğunu düşünmekteyiz

► **Merogel ya da Surgicell'e Sarılmış Ezilmiş ve Dilimlenmiş Kıkırdak Greftlerin Canlılığının Histolojik ve İmmunohistokimyasal Metotlarla İncelenmesi: Deneysel Çalışma**

K.C. Kazıkdas*, B. Ergur**, K. Tugyan**, M. Sahan*, D. Kaya***, E. Guneli***

*Ankara Asker Hastanesi KBB Kliniği

**Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Histoloji Embriyoloji Anabilimdalı

***Dokuz Eylül Üniversitesi Deney Hayvanları Laboratuvarı

Hipotez: Bu çalışmanın amacı, MeroGel yada Surgicell'e sarılmış ezilmiş/dilimlenmiş kıkırdak implantların makroskopik ve mikroskopik parametreler kullanılarak incelenmesiydi.

Çalışma Dizaynı: Deneysel.

Metot: 10 erişkin New Zealand tavşan çalışmaya dahil edildi. Dorsal ve ventral perikondrium kıkırdaktan disseke edilerek, kartilaj greftler elde edildi. Bu deneysel çalışmada 6 karşılaştırma grubu mevcuttu: (1) çıplak dilimlenmiş kıkırdak, (2) Surgicell ile sarılmış dilimlenmiş kıkırdak, (3) MeroGel ile sarılmış dilimlenmiş kıkırdak, (4) çıplak ezilmiş kıkırdak, (5) Surgicell ile sarılmış ezilmiş kıkırdak ve (6) MeroGel ile sarılmış ezilmiş kıkırdak. Bu sözü edilen altı çeşit kartilaj greft aynı hayvanın sırtındaki 6 subkutan cepe aynı anestezi seansında yerleştirildi. Tüm tavşanlar 2 ayın sonunda sakrifiye edildi ve spesimenler histopatolojik inceleme için çıkarıldı. Kesitler H&E ve Masson trichrome ile boyandı ve ışık mikroskopunda incelendi.

Sonuçlar: Vaskülarizasyon göz önüne alındığında gruplar arasında izlenmedi. MeroGel ve çıplak kıkırdak greftleri ile Surgicell grubu arasında fibrozis, kronik inflamasyon ve kıkırdak kitlesi açısından anlamlı fark görüldü. Bu greftler apoptosis ve oksidatif stres yönünden ayrıca TUNNEL ve iNos immünohistokimyasal boyalarla incelendi.

Karar: Çalışma bulguları kartilaj greftlerin Surgicell ile sarılması kıkırdak canlılığını ve kondrosit rejenerasyonunu büyük oranda azaltarak fibroze sebep olmaktadır. Öte yandan, Merogel ile kıkırdak greftlerin sarılması ise kıkırdak bütünlüğünü ve canlılığını destekleyerek, elde edilecek klinik sonucu ön görmemizi sağlar ve bu tür klasik prosedürlerde burun sırtına aşırı greft yerleştirilmesinin önüne geçer.

► **Total Nazal Obstrüksiyona Neden Olan ve Havayollu Nazal Tamponların Kardiyak Fonksiyonlara ve Arteriyel Kan Gazlarına Etkileri**

T. Sözen*, E. Zayyan**, Ö.R. Günaydın*, T. Yılmaz*, B. Gürsel*

*Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı

**European Gaza Hospital Department of ENT

Burun ameliyatları sonrası, buruna yerleştirilen tamponlar sonucu gelişen total nazal obstrüksiyonun neden olduğu oksijenasyon ve kardiyak değişiklikleri incelemek amacıyla septoplasti veya septorinoplasti ameliyatı yapılmış 39 hasta incelenmiş. Bunların 19'una havayollu nazal tampon ve 20'sine total nazal obstrüksiyona neden olan nazal tampon yerleştirilmiştir. Hastalardan tamponlu ve tamponsuz iken, arteriyel kan gazı örnekleri alınmış ve 24 saat boyunca Holter monitörizasyonu yapılmıştır. Havayollu tampon kullanılan hastalarda postoperatif kan gazı değerlerinde preoperatif değerlerine göre anlamlı bir değişiklik saptanmamıştır. Total nazal obstrüksiyon oluşturan tampon kullanılan hastalarda ise, HCO₃⁻ ve PCO₂ değerlerinde düşüş saptanırken ($P<0.05$), PO₂, SO₂ ve pH değerlerinde anlamlı değişiklik belirlenmemiştir. Her iki grupta da tampon sonrası önemli aritmi saptanmamıştır. Her iki grupta tampon sonrası minimum kalp hızı yükselirken ($P<0.05$), maksimum kalp hızı düşmüştür ($P<0.05$), ancak ortalama kalp hızında değişiklik olmamıştır. Holter elektrokardiogram kayıtlarından Kalp Hızı Değişkenliği (KHD) spektral analiz ile hesaplanmıştır. Her iki grupta benzer şekilde, tampon kaldığı sürece KHD'in yüksek frekanslarında (HF) yükselme, düşük frekanslarında (LF) düşme ve LF/HF oranında düşme saptanmıştır ($P<0.05$). KHD bulgularından, her iki grupta tamponla belirgin parasempatik aktivite artışı belirlenmiş ve bunun bir nazokardiyak (trigeminal-vagal) refleks mekanizmaya bağlı olduğu düşünülmüştür. Her iki grup arasında kan gazı değerlerinin farklı olmasına rağmen, benzer kardiyolojik bulgular saptanmıştır. Nazal tamponlar ile oluşabilecek kardiyak komplikasyonların, obstrüksiyona bağlı hipoksiden ziyade, mukozal basıya sekonder artmış vagal uyarı nedeniyle oluştuğu düşünülmüştür. Yaşlı hastalara, pulmoner ve kardiyak hastalık öyküsü olan hastalara ve vagal senkop özgeçmişli olan hastalara tampon uygulandığında dikkatli ve yakın izlem önerilmektedir. Hipoksiye yatkınlığı olan hastalara havayollu nazal tamponlar tercih edilmelidir.

► **Değişik Tip Nazal Tamponların Östaki Tüpü Fonksiyonu Üzerine Etkileri: 9 Basamaklı Test Sonuçları**

S. Karahatay*, H. Birkent*, **Z. Küçüktağ***, D. Demir**, A. Ceyhan*, B. Satar*

*GATA KBB Anabilim Dalı

**Çaycuma Devlet Hastanesi

Değişik tiplerdeki nazal tamponların östaki tüpü fonksiyonları üzerine etkileri bir tartışma kaynağı haline gelmiştir. Eski çalışma sonuçları sadece timpanometrik evaluasyonları temel almıştır. Bilgimize göre, 9 basamaklı testin nazal tampon uygulanan hastalarda östaki tüpü fonksiyonunun evaluasyonu için kullanıldığı ilk çalışmadır. Bizim hasta popülasyonumuzda, östaki tüpü fonksiyonunun korunması ile ilgili olarak ventile ve eldiven parmağı nazal tamponları arasında önemli farklılık gözlenmedi.

► **Rinoplastide Kostal Kartilaj Kullanımı**

F. Apaydın, R. Midilli, E. Eren

Ege Üniversitesi

Burnun yapısal eksikliklerini fonksiyon ve estetik olarak tamamlamak gerektiğinde kullanılması gereken yapı materyeli

eksikliği fazlaysa kostal kartilaj rekonstrüksiyon için iyi bir seçenektir. Bu sunumda rinoplastide kostal kartilajın kullanıldığı 11 olgu ele alınacak ve özellikle semer burun deformitelerinde 2 yöntem video klipler aracılığıyla irdelenecektir.

► Lokal Heparinoidlerin Rinoplasti Sonrası Ödem ve Ekimozun Önlenmesinde Yeri

T. Erdem, Z.Y. Fırat, M.T. Kalcioğlu, M. Kelleş, M. Akarçay, E. Selimoğlu

İnönü Üniv. Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı

Bu çalışmada lokal olarak uygulanan heparinoidlerin rinoplasti sonrası gelişen periorbital ödem ve ekimozun önlenmesindeki etkinliği araştırılmıştır. Bilindiği gibi lokal heparinoid preparatların vücudun diğer bölgelerindeki ödem ve ekimozun önlenmesindeki etkinliği üzerine çalışmalar mevcuttur. Bu çalışmada bilateral osteotomi yapılan 20 rinoplasti olgusunda, hastaların tek gözlerine lokal heparinoid krem, karşı gözlerine ise herhangi bir uygulama yapmaksızın postoperatif bakım yapılmıştır. Tüm olgulara bu uygulamaya ek olarak standart şekilde, operayondan yarım saat önce ve 24 saat sonra, deksametazon 8 mg IV olarak uygulanmıştır. Postoperatif 1, 3, 5 ve 9. günlerinde çekilen fotoğraflar iki kişi tarafından çift kör şekilde değerlendirildi ve daha ödem ekimoz skalalarına uygun olarak skorlama yapıldı. Kontrol grubu olarak hastaların karşı gözleri kullanıldı. Bu hastaların hiçbirinde ilaca aşırı duyarlılık gelişmedi. Skorların incelenmesinde lokal olarak kullanılan heparinoidin periorbital ödem ve ekimoz üzerinde herhangi bir etkinliği olmadığı gözlemlendi.

► Larinks Kanserli ve Benign Glottik Patolojili Olgularda Matriksmetalloproteinaz Ekspresyonu

E. Samim*, K. Ceylan*, İ. Haberal*, M. Çaydere**, H. Üstün**, H. Emir*, Z. Kızılkaya*

*S. B. Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi I. KBB Kliniği

**S. B. Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi Patoloji Kliniği

Amaç: Retrospektif bir klinik çalışma ile larinks kanseri ve benin glottik patolojilerdeki MMP (matriksmetalloproteinaz) düzeylerini kontrol grubu ile karşılaştırmak.

Metodlar: Laringeal kanser ve benin glottik lezyonlar nedeniyle rigid suspansiyon direkt laringoskopi ile elde eksizyonel biyopsi materyallerine immünohistokimyasal inceleme yapılmıştır. her biri 20 hastadan oluşan iki gruptaki tüm spesimlerde MMP-9, MMP-7 ve MMP-1 doku inhibitörlerinin düzeyi konka bülloza spesimlerinden oluşan kontrol grubu ile karşılaştırılmıştır. Bulgular: MMP-9 ekspresyonunun laringeal kanser spesimlerinde benin lezyon ve kontrol grubuna göre artmış olduğu (p<0.001 her ikisi için) izlenmiş ancak MMP-7 ve MMP-1 düzeylerinde gruplar arası karşılaştırmada anlamlı fark izlenmemiştir.

Sonuçlar: Larinks kanserine yol açan patofizyolojik mekanizmalar henüz daha tam olarak açıklığa kavuşmamıştır. Bu çalışma hastağın etyopatogeneze yönelik araştırmalardan biridir. Çalışmamızda MMP-9 ekspresyonunun invaziv laringeal kanserli olgularda artmış olduğu ortaya konmuştur.

► Total Larenjektomide Özefagus Rekonstrüksiyonunda Stapler Uygulaması

S. Öncel, Ç. Çallı, B. Tatar, E. Pınar, Ü. Karagöz

İzmir Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi 3. KBB Kliniği

Amaç: Total larenjektomi operasyonunda, özefagoplastide stapler kullanılan hastaların, operasyon sonrasında farengokutanöz fistül gelişimi açısından değerlendirilmesi.

Materyal ve Metod: Kliniğimizde Temmuz 2006 ile Mart 2007 tarihleri arasında, total larenjektomi operasyonunda stapler kullanılan 15 hasta farengokutanöz fistül gelişimi açısından değerlendirilmiştir. Tüm hastalara total larenjektomi sırasında TA 60 mm ince doku lineer stapler kullanılmıştır. Hastalar operasyon sonrası 9. günde farengokutanöz fistül gelişimi açısından muayene edilmiş ve fistül saptanmayan hastaların nazogastrik tüpleri çekilerek oral beslenmeye geçilmiştir.

Bulgular: Kliniğimizde son 5 yılda 105 total larenjektomi operasyonu uygulanmıştır. Bu hastalardan klasik yöntemle özefagoplasti yapılan hastalarda farengokutanöz fistül oranı yaklaşık %18'dir. Total larenjektomi operasyonunda stapler kullanılan 15 hastanın 14 tanesinde farengokutanöz fistül gelişmemiş ve bu hastalar operasyon sonrası 9. günde oral beslenmeye başlamıştır. Bir hastada, operasyon sonrası 12. günde farengokutanöz fistül gelişmiş ve bu durum baskılı pansumanlarla 3 günde düzelmiştir.

Sonuç: Total larenjektomide özefagus rekonstrüksiyonu stapler ile yapılan hastaların fistül insidansı azalmıştır. Buna ek olarak operasyon ve hastanede kalış sürelerinde anlamlı bir azalma saptanmıştır.

► Larenks Kanserlerinde Prognozu Etkileyen Faktörler

E. Vuralkan, İ. Akın, G. Kuran, C. Saka, N. Akçayöz, S. Alicura

SB Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Larenks kanseri tüm dünyada bir yıl içinde tanı alan malignitelerin %2-5'ini oluşturmaktadır. Larenks kanserleri, tedavisi planlanırken ve tedavi sonrası takibi yapılırken çeşitli parametreler kullanılarak değerlendirilmektedir. Bu saptanan parametrelerle hastalığın seyri ve sağkalım hakkında bilgi edinilmektedir. Kliniğimizde Ocak.1998-Aralık.2006 tarihleri arasında tanı alan ve tedavisi yapılan 116 larenks kanserli hasta çalışmaya dahil edildi. Yaş, tümör diferansiyasyonu, TNM evresi, yutmaya başlama süreleri, uygulanan cerrahi teknikler ve ortaya çıkan komplikasyonlarla sağkalım arasındaki ilişki incelendi. Yaşları 35 ile 71 arasında olan 116 hastanın 66 (%56.9)'unda supraglottik, 38 (%32.8)'inde glottik, 2 (%1.7)'inde subglottik, 9 (%7.8)'unda transglottik, 1 (%0.9)'inde hipofarenks yerleşimli tümör vardı. 10 (%8.6) hastada lenfovasküler invazyon; 2 (%1.7) hastada vasküler invazyon; 5 (%4.3) hastada kartilaj invazyonu ve 1 (%0.9) hastada ise boyunda lenf nodunda ektrakapsül yayılımı vardı. Bu tariflenen 116 hastanın; 6 (%5.2)'sına kordektomi, 3 (%2.6)'üne stripping, 1 (%0.9)'üne horizontal glottektomi, 14 (%12.1)'üne vertikal parsiyel larenjektomi, 9 (%7.8)'una supraglottik parsiyel larenjektomi, 9 (%7.8)'una suprakrikoid parsiyel larenjektomi, 74 (%63.8)'üne total laren-

jektomi uygulandı. 51 (%44) hastaya postoperatif radyoterapi uygulandı. 19 hastaya iki taraflı; 71 hastaya tek taraflı boyun disseksiyonu uygulandı. Bu olguların 3 (%2.6)'ünde bölgesel, 9 (%7.8)'unda lokal olmak üzere 12 hastada nüks saptandı. 2 hasta aspirasyon nedeniyle; 1 hasta kanama nedeniyle; 2 hasta kardiyak nedenle; 9 hasta ise tümör nedeniyle olmak üzere 14 hasta kaybedildi. Saptanan bu bulgulara göre larenks kanserli olgularda prognozu etkileyen faktörler değerlendirildi ve genel bilgilerle karşılaştırıldı.

► **Larenks Kanserinde Tanı Süreleri ve Hukusal Boyutları**

S. Karahatay*, H. Birkent*, A. Sütbaş**, H. Tuğcu***, A. Ceyhan*, M. Gerek*

*GATA KBB Anabilim Dalı

**Etimesgut Asker Hastanesi

***GATA Adli Tıp Anabilim Dalı

Amaç: Larenks kanserinde hastadan, tümörden, ve sağlık personelinin kaynaklanan faktörlerin tanı sürecine olan etkilerinin ortaya konması ve bu süreci betimleyen erken, geç ve ortalama süre ifadelerine bir açıklık getirilmesi.

Hastalar ve Yöntemler: Tedavileri devam eden veya takip süresi içerisinde olan kırk larenks kanserli hasta ile yapılan görüşmeler ve dosyalarının retrospektif taranması sonucunda ilk şikayetin ortaya çıkması ile hekime başvuru ve tedaviye başlangıç arasında geçen süreler saptanmış ve hastalara ait sosyodemografik faktörlerin bu sürelere etkisi araştırılmıştır.

Bulgular: Çalışma grubumuzda ilk şikayet ile hekime başvuru arasında geçen ortalama süre 111 gün (en az 5 ve en fazla 540 gün) olarak hesaplanmış olup, hekime başvuru ve tedaviye başlanması arasında geçen süre ise ortalama 69 (en az 10 ve en fazla 480 gün) gün olarak saptanmıştır. Üniversite mezunu ve yüksek gelir grubunda olmak, tanı süresini anlamlı düzeyde azaltan faktörler olarak bulunmuştur. Yaşanılan merkezin büyüklüğünün tanı sürecine anlamlı bir etkisi bulunamamıştır. Erken yada geç evre tümörlü hastaların hekime ilk kez başvuruları için geçen sürelerde anlamlı farklılık saptanmamıştır.

Sonuç: Larenks kanserli hastalarının tanısında, hekimlere ait sorumlulukları kadar toplumun semptomlar hakkında bilgilendirilmesi de önem taşımaktadır. Çalışmanın bulguları tartışılırken, kanser tanısında devletin düzenleyici uygulamaları, hekimlere düşen sorumluluklar ve yaptırımlar da gözden geçirilmiştir.

► **Total ve Parsiyel Larenjektomili Olgularımızın Retrospektif Analizi**

D. Demirbaş, A. Acar, H. Akmansu, M. Dağlı, C. Göçer, E. Dursun, U. Emiroğlu

Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi 3. KBB Kliniği

Bu çalışmada 2000-2007 yılları arasında Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi 3.KBB Kliniğinde larenks kanseri tanısı almış ve total ya da parsiyel larenjektomi yapılan 108 olgu incelenmiştir. Hastalarımızın 103'ü (%95.3) erkek, 5'i (%4.7)

kadındı. Hastalarımızın yaş ortalaması 57.59 (37-78), erkeklerdeki yaş ortalaması 57.63 (39-78), kadınlarda 56.8 (37-71) idi. İlk başvuruda 89 hastada (%82.4) primer şikayet ses kısıklığı, 6 hastada (%5.5) ses kısıklığı ve kanlı balgam, 10 hastada (%9.25) ses kısıklığı ve solunum sıkıntısı, 3 hastada ise (%2.7) solunum sıkıntısı idi. Hastaların en az 12 paket/yıl, en çok 150 paket/yıl sigara kullanım öyküsü vardı. Kadın hastaların 3'ünde (%60) ve erkek hastaların 2'sinde sigara kullanım öyküsü yoktu (%1.9). İlk başvuruda klinik incelemeye göre American Joint Committee 2002 TNM sınıflandırmasına göre 27 hasta (%25) evre I, 44 hasta (%40.7) evre II, 32 hasta (%29.6) evre III, 5 hasta (%4.62) evre IV olarak değerlendirildi. İlk başvuruda 108 hastanın 34'ü (%31.48) glottik lezyon, 36'sı (%33.3) supraglottik, 34'ü (%31.48) supraglottik + glottik, 3'ü (%2.7) glottik + subglottik, 1'i (%0.9) transglottik lezyondu. 108 hastanın 73 tanesine total larenjektomi (%67.59), 35'ine (%32.4), parsiyel larenjektomi yapıldı. Parsiyel cerrahi yapılanların gruplandırmasında ise; 11 hastaya (%31.4) suprakrikoid larenjektomi, 14 hastaya (%40) supraglottik horizontal larenjektomi, 10 hastaya (%28.57) vertikal larenjektomi yapıldı. Bir supraglottik horizontal ve 1 vertikal larenjektomi yapılmış hastaya hastalıklarının nüks etmesi üzerine 2.nci seansta total larenjektomi yapıldı. Verrüköz karsinomu olan 2 hasta ve larenkste sınırlı tümörü olup, klinik olarak lenf nodu pozitifliği saptanmayan 8 glottik larenks karsinomu hastası dışında diğer hastalara tek taraflı/iki taraflı selektif, modifiye radikal ya da radikal boyun disseksiyonu yapıldı. Hastaların klinik, histopatolojik değerlendirilmeleri ve post-operatif takip sonuçları incelenmiş, ve literatür bilgileri ışığında tartışılmıştır.

► **Suprakrikoid Subtotal Larenjektomi: 34 Hastanın Analizi**

İ. Topaloğlu, Z. Saltürk

Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Kliniğimizde Haziran 2001- Mart 2007 tarihleri arasında Larenks Ca nedeniyle Suprakrikoid Subtotal Larenjektomi yapılan 34 hasta retrospektif olarak analiz edildi. Yaşları 32 ile 75 arasında değişen hastaların ortalama yaşı 57 idi. Uygulanan cerrahi teknik ve birlikte uygulanan boyun disseksiyonları gözden geçirildi. Postoperatif komplikasyonlar, beslenme son-dasının çıkarılma süresi, dekanülasyon ve aritenoid hareketleri değerlendirildi.

► **Horlama Ve Hafif Uyku Apnesi Olan Hastalarda Yumuşak Damak İmplantı (Pillar İmplant) Uygulamamız**

G. Saylam*, H. Korkmaz*, H. Fırat**, A. Özdek*, S. Yardımcı*, E. Işık*, S. Ardic**

*Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi 2. KBB Kliniği

**Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi Göğüs Hastalıkları Kliniği

Palatal pillar implant horlama ve hafif orta uyku apnesi olan hastaların tedavisi için 2003 yılında kullanılmaya başlanılan, basit ve çok az morbiditesi olan bir ofis teknigidir. Horlama ve hafif-orta uyku apnesinde damak gerginliğini arttırmaya yöne-

lik pek çok tedavi denenmiştir. Uygulama zorlukları, maliyetlerin yüksek olması, morbiditenin fazla olması ve başarılı sonuçların çok değişken olması yeni tedavi yöntemlerini gündeme getirmiştir. Bu çalışmada Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi 2.KBB Kliniğine Ağustos 2006-Nisan 2007 tarihleri arasında horlama ve uykuda nefes durması şikayeti ile başvuran, uyku testi sonucunda basit horlama veya hafif orta uyku apnesi tanısı alan ve yumuşak damağa pillar implant uygulanan hastaların subjektif ve objektif iyileşme oranları ve hasta seçim kriterleri sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Horlama, uyku apnesi, yumuşak damak implantı, pillar palatal implant

► Horlama Tedavisinde Palatal İmplantların Etkinliği

O.B. Özgürsoy, T. Müderris, Y. Anadolu

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi

Amaç: Horlama tedavisinde yumuşak damağa yerleştirilen polyethylene terephthalate (PET) implantların etkinliğinin belirlenmesi.

Hastalar ve Yöntem: Çalışmaya basit horlama şikayeti olan ve vücut kitle indeksi (VKİ) 30'dan düşük olan 14 hasta dahil edildi. Tüm hastalara rutin kulak burun boğaz muayenesi yanı sıra fleksibl endoskopi ve polisomnografi uygulandı. Hastaların tümünün apne-hipopne indeksi (AHİ) 5'ten küçüktü. Lokal anestezi altında yumuşak damağa üç adet implant yerleştirildi. Horlama şiddetindeki değişiklik 10 puanlık Görsel Analog Skala (GAS) ile değerlendirildi. Bu skala ile hastaların eşlerinden horlamanın şiddetinin (0="horlama yok" ile 10="yatak arkadaşının odayı terk etmesine neden olan çok şiddetli horlama") değerlendirilmesi istendi. Gündüz uykululuk halindeki değişiklik ise Epworth Uykululuk Skalası (EUS) kullanılarak değerlendirildi.

Bulgular: Hastaların ortalama yaşı 41.4 (27-54), ortalama VKİ 26.1 kg/m² (21.6-29.1) idi. Hastaların tümü erkekti. Tüm hastalar postoperatif 120. günde tekrar değerlendirildi. Tüm implantlar komplikasyon görülmezsizin yerleştirildi. Sadece üç hastada postoperatif ilk üç günde boğazda takılma hissi gibi minör rahatsızlıklar görüldü. 120 günün sonunda yatak arkadaşı tarafından değerlendirilen GAS'ın ortalama 8.4±1.3'ten 4.1±2.3'e (p<0.0001), EUS'nin ise 7.4±3.5'tan 5.7±2.7'ye (p<0.01) gerilediği görüldü. Üç farklı hastada ilk ay içerisinde birer adet implant parsiyel olarak ekspoze oldu, ortalama ekspozyon oranı %7.1'di (3/42). Takiplerin sonunda hastaların %85'i, eşlerin %93'ü operasyondan memnun olduklarını dile getirdiler.

Tartışma ve Sonuçlar: Bu çalışmada yumuşak damağa palatal implant uygulanmasının VKİ 30'dan düşük olan basit horlamalı vakalarda horlamayı majör bir komplikasyon görülmeden anlamlı olarak azalttığı görüldü. Seçilmiş hastalarda bu yöntemin horlama tedavisinde oldukça etkili ve güvenilir olduğunu düşünüyoruz. Fakat uzun dönem sonuçlar için daha fazla hastanın daha uzun süreli hasta takip sonuçlarına ihtiyaç vardır.

► Tıkayıcı Uyku Apnesi Cerrahisi Sonrası

M. Gerek, T. Akçam, A. Durmaz, H. Birkent, K. Kemikli

Gülhane Askeri Tıp Akademisi

Tıkayıcı uyku apnesinde uygulanan yumuşak damak ve dile yönelik cerrahi girişimlerin iyileşme sürecinde yutma sorunları ile karşılaşılabilir. Daha çok yutma gücü veya velofarengal yetmezlik şeklinde görülen bu sorunlar ilk iki hafta içerisinde genelde iyileşme ile sonuçlanmakta; bazı olgularda ise süreç uzayabilmektedir. Ancak yumuşak rezeksiyonunun fazla yapılması sonucu primer saha iyileşmesi tamamlanan olgularda velofarengal yetmezlik semptomları olan nazal regurjitasyon, rinolali, beslenme gücü ve buna bağlı gelişen kilo kaybı, halsizlik, elektrolit denge bozukluğu gibi semptomlar yaşam kalitesini uyku apnesine göre daha fazla bozmaktadır. Velofarengal yetmezlik olgularında uyguladığımız posterior tabanlı farengal flep ile yapılan cerrahi işlem, uvulopalatofarengoplasti yapılmış ve komplikasyon olarak velofarengal yetmezlik gelişmiş olgularda uygulanmıştır. Bu olguların velofarengal yetmezlik tanıları, uygulanacak cerrahi tedavinin etkinliğinin operasyon öncesi tayini, cerrahi yöntem ve sonuçları görsel olarak sunulacaktır.

► Obstrüktif Uyku Apne Sendromlu Hastalarda Uvulopalatal Flep Operasyonu Uzun Dönem Sonuçları

İ. Akın*, M. Sağıt*, G. Kuran*, Ş. Karadenizli*, H. Fırat**, S. Ardic**

*S. B. Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi, 1. KBB Kliniği

**S. B. Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Göğüs Hastalıkları Kliniği

Obstrüktif uyku apne sendromu (OUAS) olan hastalarda ilk olarak İkematsu tarafından tarif edilen ve daha sonra 1980'li yıllarda Fujitsu tarafından tanıtılmış olan uvulopalatofaringoplasti (UPPP) operasyonları 2000'li yıllara kadar sıklıkla uygulanmaktaydı. Bu operasyonlarda her ne kadar başarılı sonuçlar alınmış olsa da, velofarengal yetmezlik ve nazofarengal sineşi gibi hasta tarafından tolere edilmesi çok zor olan komplikasyonlarla karşılaşmış ve bu sonuçlar araştırmacıları daha değişik yöntemler bulmaya zorlamıştır. 1996 yılında Powell ve arkadaşları UPPP'ye alternatif olabilecek bir başka tekniği uyguladılar. Uvulopalatal flep (UPF) adını verdikleri bu teknikte uvula ve levator palatini kasları kesilmeden yumuşak damakta bir flep hazırlanarak ters çevrilip dikiliyordu. Sonuçlar oldukça iyiydi ve UPPP' de görülebilen nazofarengal yetmezlik ve sineşi tablolarına rastlanmıyordu. Bu çalışma kliniğimizde 2000-2005 yılları arasında OUAS nedeniyle UPF operasyonu yapılan 69 hastadan düzenli takibe gelen 41 hastayı kapsamaktadır. Bütün hastalarımıza preoperatif Müller manevrası yapıp velofarengal bölge ve dil kökü ayrı ayrı değerlendirilip obstrüksiyon derecesi olarak ifade edildi. Bütün hastalarımızın preoperatif Epworth uykululuk skala skorları kaydedilip nokturnal polisomnografi (PSG) yapıldı. Postoperatif düzenli takibe gelen hastalara yeniden nokturnal PSG yapıp Epworth uykululuk skala skorları kaydedildi ve preoperatif değerlerle karşılaştırılıp literatür eşliğinde tartışıldı.

► **Eş Zamanlı Yapılan Fleküstüp Reflektometrinin**

Polisomnografik Parametrelere Etkisi

S. Salcan, **M. Turhan**, A. Bozkuş, A. Bostancı, O. Dinç

Akdeniz Üniversitesi

Obstrüktif sleep apne sendromu (OSAS) toplumda %2-4 sıklıkta rastlanılan ve hipertansiyon, aritmi, kalp yetmezliği, stroke ve trafik kazaları gibi önemli komplikasyonları olan bir hastalıktır. Tanıda altın standart Polisomnografidir (PSG). Tedavisinde medikal ve cerrahi seçenekler vardır. Cerrahi planlanan bir hastada üst solunum yollarındaki obstrüksiyon yerini tespit etmek çok önemlidir ve fleküstüp reflektometri (rhinosleep), obstrüksiyon yerini belirlemede kullanılan en objektif testlerden biridir. PSG ile rhinosleep tetkiklerinin her ikisi de uykuda tüm gece boyunca yapılan işlemlerdir. Bu nedenle cerrahi planlanan hastaya iki ayrı gece test yapılması zaman ve ekonomik nedenler açısından zorluklar içermektedir. Bu iki tetkikin eş zamanlı olarak bir gecede yapılabilmesi bu dezavantajları ortadan kaldıracaktır. Ancak Rhinosleep'in PSG parametreleri üzerine etkisinin olup olmadığı bilinmemektedir. Bu amaçla eş zamanlı yapılan Rhinosleep'in PSG parametrelerine etkisini araştırmak için Kasım 2002 ile Haziran 2005 tarihleri arasında şiddetli horlama, uykuda solunum durması ve gündüz aşırı uyku hali şikayetleri ile Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Kliniğine başvuru PSG ile OSAS tanısı konulan 53 hasta çalışmaya dahil edildi. Çalışmaya alınan hastaların tümüne ayrı bir gecede PSG ile eş zamanlı Rhinosleep uygulandı ve iki PSG'nin (tek başına PSG ve Rhinosleep+PSG) parametreleri karşılaştırıldı. Rhinosleep ile eş zamanlı yapılan PSG de ve tek başına yapılan PSG'de elde edilen parametreler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmadı. Sonuç olarak OSAS düşünülen bir hastaya aynı gecede tek seferde PSG ile beraber Rhinosleep uygulanabileceği ve elde edilen PSG değerlerinin, tek başına PSG yapılarak ulaşılan değerler kadar güvenilir olduğu saptanmıştır.

► **Öğretmenlerde Ses Hastalıkları ve Risk Faktörleri**

Z.Ç. Tezcaner, G. Dursun, S.K. Özgürsoy, I. Coruh

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Kulak Burun Boğaz Anabilim Dalı

Ülkemizde, ses hastalıklarının görülme riski yüksek olan meslek grupları içinde yer alan öğretmenler arasında ses hastalıklarının yaygınlığı ve yarattığı sorunlar ile ilgili yapılmış bilimsel araştırmalar bulunmamaktadır. Bu çalışmada öğretmenlerde ses hastalıkları olası risk faktörlerini tespit etmek amaçlandı. Çalışmaya ilköğretim ve lise okullarında görev yapan öğretmenlere, ses ile ilgili şikayetlerini, çalışma koşullarını ve saatlerini, yaşadığı sağlık problemlerini, kişisel alışkanlıklarını sorgulayan anket dolduruldu. Toplam 207 öğretmenin katıldığı çalışmada, %48.7'si 35-50 yaş arasındaydı. Öğretmenlerin %56'sı kadın, %44'ü erkekti ve %17.9'u ilköğretim, %22.7'si ilköğretim, %56.7 lise branş öğretmeniydi. Haftalık ortalama ders saati (median) 23 (±7.408) olarak saptandı. Sınıf başına, öğrencilerin ortalama sayısı 40 (±33.146) olarak saptandı. Ankete katılan öğretmenlerin %23.7'si bir ses problemi olduğunu belirtti. Kadın cinsiyet, tebeşir kullanımı, yüksek sesle uzun süre konuş-

ma, sık sık boğaz temizleme alışkanlığı, haftalık ortalama toplam ders saati, günlük kahve tüketimi faktörlerinin ses hastalıkları açısından anlamlı (p<0.05) risk faktörü olduğu saptandı. Ses hastalıkları profesyonel ses kullanıcıları olan öğretmenlerde önemli işlev kayıplarına ve sonucunda iş gücü kaybı yaparak ciddi sosyoekonomik sorunlara neden olabilir. Çalışmamızda öğretmenlerin %23.7'sinde ses problemi yaşadıkları ve %44'ünün bu nedenden dolayı bir hekime başvurduğu tespit edildi. Fakat ses problemi olmadığını belirtip, ankette ses hastalıkları semptomlarının en az birinin kendilerinde olduğu işaretleleyen %60.4 oranında öğretmen tespit edildi. Bu sonuç öğretmenlerin ses ile yaşadıkları bu sorunları bir ses problemi olarak görmedikleri şeklinde yorumlanabilir. Sonuç olarak; ülkemizde sayıları yaklaşık 560 bin olan öğretmenlerin oldukça sık karşılaştığı ses hastalıklarına sebep olan kişisel ve çevresel faktörlerin araştırılmasıyla, ses hastalıklarının tanısı ve tedavisi, yanı sıra ses problemlerinin henüz oluşmadan engellenmesini sağlayan koruyucu hekimlik hizmetlerinin geliştirilmesine olanak sağlayacak olan çalışmaların ülke çapında yaygınlaşmasına ihtiyaç vardır.

► **Helicobacter Pylori Eradikasyonunun Kronik Nonspesifik Farengial Semptomlar Üzerine Etkileri**

İ. Aladağ, M. Güven, A. Eyibilen, K. Yelken, H. Asan, Ü. Erkokmaz

Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi

Amaç: Fiziopatogenezi henüz açıklanamamış olmasına rağmen, birçok faktörün (burun tıkanıklığı ve ağızdan nefes alma, ekstra-özefagiyal reflü, bazı kronik üst solunum yolu enfeksiyonları ve alerji v.s) kronik nonspesifik farengial semptomların ortaya çıkışında rol oynadığı bilinmektedir. Bu semptomlardan sorumlu olabilecek hiçbir faktörün olmadığı bir grup hastanın serumlarında Helicobacter pylori Ig G antikor pozitifliği tespit ettik. Helicobacter pylori enfeksiyonunun kronik farengial semptomların oluşumundaki muhtemel rolünü ortaya koyabilmek için, bu hastalarda eradikasyon tedavisi sonrası semptomatik cevabı değerlendirildi.

Hastalar ve Yöntemler: Helicobacter pylori seropozitifliği bulunan 72 hastanın kronik farengial semptomları, eradikasyon tedavisinden önce ve 3 ay sonra prospektif olarak değerlendirildi. Semptomatik gerileme, tedavi sonrası eradikasyonun sağlandığı ve eradikasyonun sağlanmadığı gruplar arasında karşılaştırıldı.

Bulgular: Yetmiş iki hastanın 39'unda Helicobacter pylori eradike edilebildi. Mann-Whitney-U testi kullanılarak, farengial semptomlardaki gerileme grupları arasında karşılaştırıldı (semptomatik skorlar arası gerçek fark). İki önemli semptom (kronik farengial irritasyon ve boğaz ağrısı) için, eradike edilemeyen grupla karşılaştırıldığında eradike edilen grupta semptomatik gerileme belirgindi (sırasıyla p=0.003 ve p<0.001).

Sonuç: Eradike edilebilen grubun semptomlarındaki belirgin azalma, kronik nonspesifik farengial semptomların oluşumunda H. Pylori' in rolü olduğunu düşündürmektedir. Bu bilginin, kronik farengial semptomlar üzerine yapılacak diğer

araştırmalar ve bu grup hastaların tedavileri açısından faydalı olacağına inanmaktayız.

Anahtar Sözcükler: Kronik farengeal semptomlar; H. Pylori; eradikasyon tedavisi

► **Sıçanlarda Gastroözofageal Reflünün Östaki Tüpü Disfonksiyonuna Etkilerinin Histopatolojik Olarak İncelenmesi**

Z.M. Yazıcı*, A. Midi**, M. Sarı*, S. Baylanççek*, N. Özdemir*, M. Yanık*, C. Üneri*

*Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB ve Baş-Boyun Cerrahisi Anabilim Dalı

**Maltepe Üniversitesi Patoloji Anabilim Dalı

Amaç: Gastroözofageal reflünün (GÖR) sıçanlarda deneysel olarak oluşturulup; bu hayvanların maruz kaldıkları reflüye ikincil olarak gelişebileceği düşünülen östaki tüpü disfonksiyonunun histolojik olarak değerlendirilmesi.

Gereç ve Yöntem: Sıçanda gastroözofageal reflü modeli, pilor bölgesinde stenoz yapılarak ve ön mide kısmı sütüre edilerek oluşturuldu. Deneysel olarak GÖR oluşturulan sıçanlarda asidin yaptığı akut, subakut ve kronik östaki tüpü histopatolojik değişimi normal kontrol grubu ile mukayese edilerek incelendi. Reflü oluşturulan sıçanlar akut etkiye bakmak amacıyla 1. haftada, subakut etkiye bakmak amacıyla 3. haftada ve kronik etkiye bakmak amacıyla 3. ay sonunda sakrifiye edildi. Her grupta 6 deney hayvanından oluşan 4 grup hazırlandı. 1. grup kontrol grubu, 2. grup gastroözofageal reflü oluşturulup 1 hft sonra sakrifiye edilen, 3. grup gastroözofageal reflü oluşturulup 3 hft sonra sakrifiye edilen 4. grup gastroözofageal reflü oluşturulup 3 ay sonra sakrifiye edilen olmak oluşturuldu. Sakrifikasyon sonrası östaki tüpünün histopatolojik incelenmesi planlandı.

Bulgular: Histopatolojik olarak 1 haftalık reflüde nötrofil fazla, 3 haftalık reflüde lenfosit fazla, 3 aylık reflüde goblet hücreleri ve fibrozis fazla olarak tespit edildi.

Sonuç: Effüzyonlu otitis media etyopatogenezinde östaki tüpü üzerinde GÖR'ün yaptığı etkilerin rolü vardır.

Anahtar Sözcükler: Efüzyonlu otitis media, GÖR, östaki tüpü

► **Yutma Güçlüğü Değerlendirmesinde FEESST: Olgu Sunumu**

E. Aksoy*, Z. Yıkılmaz Eksen*, M. Çakmakçı**, F. Öz***

*Acıbadem Bakırköy Hastanesi

**Acıbadem Hastanesi Kadıköy

***Cerrahpaşa Tıp Fakültesi

FEESST (Duysal test ile fleksible endoskopik yutma değerlendirilmesi) modifiye baryumlu yutma çalışmalarının radyoaktif olmayan bir alternatifidir. Bu inceleme yöntemi ile yutmanın motor ve duysal komponentlerinin direkt ve kolay olarak incelenmesi mümkündür. Böylelikle yutma problemi olan hastaların tedavisi daha kolay düzenlenmekte ve aspirasyon pnömöni riski azalmaktadır. Bir yıldır giderek artan yutma güçlüğü şikayeti ile başvurmuş olan 40 yaşında 26 haftalık gebe hasta

sunulmaktadır. Hastaya özefagus karsinomu tanısı ile transhiatal özefajektomi ve faringogastrostomi uygulanmıştır. Hastanın tanı, tedavi ve takip süreçlerinde FEESST kullanımı ve önemi vurgulanmaktadır.

► **Laringotrakeal Stenozlarda Deneyimimiz**

E. Eren, S. Akyıldız, F. Apaydın

Ege Üniversitesi

Trakeal stenozlar en sık olarak uzun süreli entübasyondan sonra görülen ve hem hasta hem de cerrah için çok büyük sıkıntı yaratan lezyonlardır. Hastalara tekrarlayan bronkoskopi uygulanmakta, yeterli olmazsa krikoid split, trakeal rezeksiyon ve uçuca anastomoz gibi major cerrahiler uygulanmaktadır. 1989-2007 yılları arasında kliniğimizde müdühale edilen 58 vaka gözden geçirilmiştir. Hastalara öncelikli olarak bronkoskopi ve/veya T- tüp uygulanmış uygun vakalarda krikoid split ve trakeal rezeksiyon uçuca anastomoz yapılmıştır. 13 hastaya laringotrakeoplasti + stent uygulanması, 17 hastaya T- tüp, 31 hastaya bronkoskopi, 5 hastaya krikoid split, 8 hastaya uçuca anastomoz yapılmıştır. Majör bir cerrahi olmasına rağmen laringotrakeoplasti, krikoid split ve trakeal rezeksiyon uçuca anastomoz sonuçları yüz güldürücüdür ve uygun vakalarda bu cerrahide deneyimli merkezlerde denemelidir.

► **Pediyatrik Trakeotomi: Son 7 Yıllık Sonuçlarımız**

T.K. Erdağ, A.Ö. İkiz, **Ö. Avınçsal**, C.M. Ecevit, A.E. Güneri, A. Güneri

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı

Amaç: Trakeotomi tüm yaş gruplarında uygulanan bir cerrahi girişim olmakla birlikte, anatomik ve fizyolojik değişiklikler nedeniyle çocukluk çağı trakeotomisi özellikler gösterir. Bu çalışmanın amacı 7 yıllık bir süreçte pediyatrik trakeotomi ile ilgili elde edilen deneyimin sunulmasıdır.

Yöntem ve Gereçler: Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalında 1990-2007 yılları arasında trakeotomi uygulanan olgular yaş açısından geriye dönük olarak incelenmiş ve son 7 yılda 16 yaş ve altı olgulardaki trakeotomi endikasyonları, izlem özellikleri ve oluşan komplikasyonlar araştırılmıştır.

Bulgular: Kliniğimizde 2000 Ocak-2007 Ocak arasında gerçekleştirilen 260 trakeotominin 46'sı pediyatrik trakeotomidir. Kayıtlarına ulaşılabilen 41 hastada yaş ortalaması 7.1'dir (20 gün-15 yaş). Pediyatrik trakeotomilerin %80.4'ü uzamış entübasyon nedeniyle gerçekleştirilmiştir. Uzamış entübasyona neden olan etiyolojik faktörler içinde %46.3 ile konjenital santral sinir sistemi, kardiyovasküler ve solunum yolu anomalileri en sık görülen patolojiler olmuştur. Trakeotomi uygulaması sonrası 4. ayda majör arter kanama komplikasyonu ile 1 hastanın kaybedilmesi dışında majör komplikasyona rastlanmamıştır.

Sonuç: Endikasyonlar, uygulama tekniği ve izlem özellikleri dikkate alındığında yetişkin hastalara nazaran daha az uygulanan çocukluk çağı trakeotomisi havayolunun sağlanmasında güvenilir bir yöntemdir.

► **Nonrekürren Larengeal Sinir**

G. Kayabaşoğlu, H. Özkul, D. Altıntaş, H. Yaşar, A. Verim, G. Dereci İlhan

Vakıf Gureba E. A. Hastanesi

Tiroid cerrahisi esnasında rastlanan insidansı %1 olan nonrekürren larengeal sinir olgusu sunuldu.

► **Tiroidektomi Sonrasında Ses Değişikliklerinin Analizi**

S. Aydın, Ö. Taşdemir, A. Şanlı, E. Ayduvan, M. Paksoy, M. Eken

Dr. Lutfi Kırdar Kartal Eğitim ve Araştırma Hastanesi 2. KBB Kliniği

Tiroidektomi sonrasında ses değişiklikleri sadece rekürren larengeal sinir hasarından kaynaklanmaz. Tiroidektomi uygulanan hastaların birçoğunda rekürren larengeal sinir hasarı olmadan ses değişiklikleri meydana gelebilir. Çalışmamızda standart ses analizi kullanılarak hastaların tiroidektomi öncesinde ve sonrasında ses fonksiyonları değerlendirildi. Prospektif ve nonrandomize olan çalışmamıza 30 hasta dahil edildi. Hastalarımıza indirekt larengoskopik ve videolarengostroboskopik muayenelerin yanı sıra standart ses analizi tiroidektomi öncesinde, tiroidektomiden 1 hafta ve 3 ay sonra uygulandı. Hastalarımızın hiçbirinde kalıcı rekürren larengeal sinir paralizisi gelişmedi. Erken dönem sonuçlarımıza göre rekürren larengeal sinire hasar verilmeksizin yapılan tiroidektomi sonrasında, orotrakeal entübasyon, superior larengeal sinir hasarı, pretiroid strep kaslar ve krikotiroid kas hasarına bağlı ses değişikliklerinin geliştiğini düşünmekteyiz.

► **Tiroid Cerrahisine Güncel Yaklaşım**

O. Gedikli, S.B. Eren, Y. Korkut, Y. Yıldırım

T. C. Başbakanlık Bezm-i Alem Valide Sultan Vakıf Gureba Eğitim ve Araştırma Hastanesi 2. Kulak Burun Boğaz Hastalıkları Kliniği

Amaç: Tiroid cerrahisinin aynen parotis cerrahisinde olduğu gibi bir sinir cerrahisi olarak algılanması gerektiğini vurgulamak.

Hastalar ve Yöntemler: Bu çalışmaya 2003 Ocak ve 2007 Mart tarihleri arasında kliniğimizde ya da özel pratiğimizde tiroid cerrahisi uygulanan 61 hasta (11 erkek ;50 kadın; ort. yaş 43; dağılım 24-69) dahil edildi. Bu hastalar 2 gruba ayrıldı. 1. gruba subkapsüler diseksiyon yapılan sinirin görülmediği 24 olgu, 2. gruba subkapsüler diseksiyon yapılan ve inferior larengeal sinirin disseke edilerek ortaya konduğu 37 olgu dahil edildi. Hastaların pre-op ve post-op bulguları dosyalarına işlendi.

Bulgular: 1. grupta 24 hastadan sadece 1 tanesinde inferior larengeal sinir paralizisi görüldü ve takibin 4. ayına kadar düzelme olmadı. 1 hastada da hipoparatiroidizm görüldü. 2. grupta ise 2 hastada geçici paralizi görüldü. Birinci hasta diabetli bir hasta idi ve paralizi post-op 3. ayda düzeldi. İkinci hasta Folliküler karsinomlu hasta idi. Buna kortizon tedavisi başlandı ve 15. günde paralizi düzeldi. Kalıcı paralizi ve hipoparatiroidizm görülmedi.

Sonuç: Tiroid cerrahisinin en önemli komplikasyonları inferior larengeal sinir paralizisi ve hipoparatiroidizmdir. Bunlardan sakınmak için tiroid cerrahisini bir sinir cerrahisi gibi algılayıp, inferior larengeal sinir ve paratiroid bezler disseke edilip ortaya konduktan sonra tiroid dokusunun tahliye edilmesi gerektiği sonucuna varıldı.

Anahtar Sözcükler: Tiroidektomi, inferior larengeal sinir diseksiyonu, inferior larengeal sinir paralizisi, hipoparatiroidizm

► **Tiroid Nodüllerine Algoritmik Yaklaşım ve Tiroid Cerrahisi Tecrübelerimiz**

B. Veyseller, F. Aksoy, B. Ertaş, G.F. İvgin, O. Özturan

Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi 1. KBB Kliniği

Tiroid nodüllerine sık olarak rastlanılmaktadır. Erişkinlerin %4-7'sinde görülmektedir. Tiroid nodüllerinde %5 sıklıkta karsinom odağı gizlenmektedir. Kalan %95'ini ise kolloid nodüller, adenomlar, tiroit kistleri, fokal tiroititler oluşturmaktadır. Bu olay gerçek bir neoplazi değil, fokal hiperplastik bozukluktur. Günümüzde tiroid cerrahisi bir çok KBB kliniğinin cerrahi pratiğinde yer almakta ve sıkça uygulanmaktadır. Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi, 1. KBB Hastalıkları Kliniği'nde Ocak 2006- Nisan 2007 tarihleri arasındaki 15 aylık sürede tiroid cerrahisi uygulanan 103 hastanın demografik bilgileri, şikayetleri, tiroid muayene bulguları, ince iğne aspirasyonu neticeleri, ultrasonografik ve sintigrafik bulguları, tiroid hormon düzeyleri, yapılan operasyonlar ve histopatolojik incelemeler değerlendirildi. Hastaların 19'u erkek (%18.4), 84'ü (%81.6) ise kadındı. En genç hasta 14, en yaşlı ise 77 yaşında idi. Yaş ortalaması 44.6 olarak hesaplandı. Hastaların büyük kısmı 4. ve 5. dekatta idi. Olguların tümüne operasyon öncesinde boyun ultrasonografisi, sintigrafi, hormon düzeyleri ve ince iğne aspirasyonu biopsisi uygulandı. Operasyon kararı endokrinoloji kliniğine konsülte edilerek verildi. Cerrahi teknik olarak tüm olgularda rekürren larengeal sinir ortaya konması sonrası ekstrakapsüler tiroidektomi tekniği kullanılmıştır. Otuzüç olguda loboistektomi, dört olguda subtotal tiroidektomi, 66 olguya ise total tiroidektomi uygulandı. 12 olgu uninodüler guatr, 88 olgu multinodüler guatr, üç olguda ise diffüz guatr vardı. Beş olgumuzda kliniğimize nüks guatr tanıları ile yönlendirilmişlerdi. Postoperatif histopatolojik neticeler incelendiğinde, 92 olgunun selim, 11 olgunun ise malign tiroid patolojisi olduğu görüldü. Bir olguda preop vokal kord paralizisi vardı ve İİ-AB'de malign tümör tanısı almıştı. Hiçbir olgumuzda postop vokal kord paralizisi ile karşılaşılmadı. En sık rastlanan komplikasyon 11 olguda geçici ve iki olguda ise kalıcı hipoparatiroidizm idi. Tiroid hastalıklarında cerrahi endikasyonlar, tiroid nodüllerinde algoritmik yaklaşım, cerrahi teknikler, tecrübelerimiz ve sık rastlanan problemler gözden geçirildi.

► **Tiroidektomi Sonuçlarımız**

M. Yılmaz*, A. Ayçiçek*, F. Kenar*, Ö. Şahin**, F. Dereköy*, A. Altıntaş*

**AKÜ Tıp KBB ABD*

***AKU Tıp Patoloji ABD*

2005-2007 tarihleri arasında kliniğimizde yapılan 20 tiroidektomi olgusu retrospektif olarak analiz edildi. Hastaların başvurma şikayetleri; boyunda şişlik (%85), hipertiroidizm semptomları (%10) ve boğazda takılma hissi (%5) idi. 13'ü kadın (%65), 7'si erkek (%35) olan hastaların yaş ortalaması 48(12-72 yaş) idi. 13 hastada (%55) multinodüler guatr, 3 hastada(%10) nodüler guatr, 2 hastada (%10) tiroid karsinomu, 1 hastada (%5) sağ boyunda kitle/sarkom?, 1 hastada tiroid papiller karsinom saptandı. Hastalara; bir taraf total bir taraf subtotal tiroidektomi 13/20 (% 65); bilateral total tiroidektomi 4/20 (%20); unilateral tiroidektomi 3/20 (%15) şeklinde operasyon yapıldı. Üç olguya da aynı seansta tiroid cerrahisi ile birlikte boyun diseksiyonu uygulandı. Post-operatif erken dönem komplikasyonu olarak 1 hastada hemoraji gözlemlendi. Diğer komplikasyonlar; 2 hastada geçici unilateral kord vokal paralizisi, 1 hastada kalıcı unilateral kord vokal paralizisi, 1 hastada geçici hipokalsemi, 1 hastada kalıcı hipokalsemi, subtotal tiroidektomi yapılan 2 hastada tiroid hormon replasman zorunluluğuydu.

► Behçet Hastalığı'nda Vestibüler Evoked Myojenik Potansiyeller

S. Erbek, S.S. Erbek, S. Yılmaz, E. Yücel, L.N. Özlüoğlu

Başkent Üniversitesi

Amaç: Behçet Hastalığı'nda vestibüler evoked myojenik potansiyellerin (VEMP) klinik önemini araştırmak.

Yöntem ve Gereç: Yirmi altı Behçet hastası ve 25 sağlıklı gönüllüde pür ton odyometri, kalorik test ve VEMP sonuçları karşılaştırıldı.

Bulgular: Behçet hastalarının %53,8'inde sensorinöral işitme kaybı saptandı, ki bu kontrollerden anlamlı olarak yüksek idi ($p<0.05$). Dört hastada kanal parezisi mevcuttu, kontrollerde hiç saptanmadı. Ancak fark istatistiksel olarak anlamlı değildi ($p>0.05$). Çalışma gurubunun tamamında VEMP kayıtları alındı, kontrollere göre Behçet hastalarında p13 ve n23 latensleri ortalaması anlamlı olarak uzamıştı ($p<0.05$). Yedi hastada gecikmiş VEMP cevabı mevcuttu. P13 değerleri ile yaş, hastalık süresi ve aktifliği, baş dönmesi ya da sensorinöral işitme kaybı arasında korelasyon saptanmadı.

Sonuç: Bulgular Behçet Hastalığı ile gecikmiş VEMP cevapları arasında bir ilişkiyi ortaya koymaktadır. VEMP testinin Behçet Hastalığı tanı ve takibinde kullanılabileceği düşünülmüştür.

► Sağlıklı Bireylerde Nazal Hava Yolunun Değerlendirilmesinde Akustik Rinometri ve Nazal Spirometrinin Karşılaştırılması

F. Datlı*, M. Kazkayası*, E. Burcun**, R. Kılıç*, A. Ekici**, M. Ekici**

**Kırıkkale Tıp Fak. KBB ABD*

***Kırıkkale Tıp Fak. Göğüs Hastalıkları ABD*

Amaç: Bu çalışmanın amacı sağlıklı bireylerde nazal hava yolunun değerlendirilmesinde akustik rinometri ve nazal spirometrinin karşılaştırılmasıdır.

Hastalar ve Yöntemler: Bu çalışmaya burun, sinüs ve akciğer problemleri olmayan 25 sağlıklı birey dahil edildi. Olgular anterior rinoskopi, transnazal endoskopi, akustik rinometri, nazal spirometri ve oral spirometri testleri ile incelendi.

Bulgular: Sağ ve sol nazal kavite akustik rinometri ve nazal spirometri parametreleri açısından kendi içlerinde paired t-test ile karşılaştırıldığında her iki taraf test ortalamaları arasında istatistiksel olarak fark bulunmadı ($p>0.05$), her iki taraf değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı korelasyon tesbit edildi ($p<0.05$). Sağ nazal kavite akustik rinometri ve nazal spirometri parametreleri Pearson correlation test ile karşılaştırıldığında ön MKA ile FVC lt, FEV1 lt ve FEF %25-%75; ön volüm ile FVC lt, FEV1 lt, FEF %25-%75 ve PEF lt; ve nihayet arka volüm ile FEV1 lt ve PEF lt değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı korelasyon tesbit edildi ($p<0.05$). Sol nazal kavite akustik rinometri ve nazal spirometri parametreleri Pearson correlation test ile karşılaştırıldığında ön MKA ile FVC lt, FEV1 lt ve FEF %25-%75; arka MKA ile FEV1 lt; ön volüm ile FVC lt, FEV1 lt, FEF %25-%75 ve PEF lt; ve nihayet arka volüm ile FEV1 lt değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı korelasyon tesbit edildi ($p<0.05$). Akustik rinometri ve nazal spirometri nazal kavite fonksiyonel kapasitelerinin değerlendirilmesinde birbiriyle uyum içinde gözükmektedir. Bilateral nazal kavite nazal spirometri test sonuçları oral spirometri test sonuçları Pearson correlation test ile karşılaştırıldığında FVC lt, FVC %, FEV1 lt, FEF %25-%75, PEF lt ve PEF % değerleri arasında istatistiksel olarak önemli korelasyon tesbit edildi ($p<0.05$).

Sonuç: Akustik rinometri nazal kavite ön bölümünü ve özellikle nazal valvi değerlendirmek için kullanılırken, nazal spirometri tüm nazal kaviteyi ve pulmoner fonksiyonları da değerlendirebilmektedir.

► Ratlardaki Akut Kord Vokal Hasarında Yara İyileşmesi ve Bu Sürece Pentoksifilin Etkisi

M. Belgi, S. Sarioglu, A. Guneri

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi

Kord vokal cerrahisi sonrasında ortaya çıkan fonksiyonel ses kaybının en önemli nedeni skar oluşumudur. Kord vokalin biyomekanik özellikleri lamina propriadaki ekstraselüler matris bileşenlerinin dağılımı tarafından belirlenmektedir. Yara iyileşme sürecinde sağlıklı dokunun yerini fibröz doku almaktadır. Değişen ekstraselüler matris kompozisyonu mukozal dalga hareketini etkileyerek kord vokal fonksiyonunu bozmaktadır. Pentoksifilin (P), olumlu hemoreolojik etkilerinden dolayı geniş kullanım gören, antiproliferatif, antiinflamatuvar, antifibrotik etkileri ispatlanmış güvenilir bir ilaçtır. Birçok dokudaki yara iyileşmesinde olumlu etkileri gösterilmiş ancak kord vokal üzerinde çalışılmamıştır. Çalışmamızda 20 adet Wistar rat kullanılmıştır. Standart 2 cc'lik enjektörler kesilip özel şekil verilerek ratlara mikrolaringoskopi yapılmıştır. Hayvanların 10 tanesinde kord vokale stripping uygulanmış (grup S), kalan 10 tanesinde ise kord vokalde kas hasarı oluşturulmuştur (grup K). Her iki grupta da beşer hayvan tedavisiz izlenirken, kalan beş hayvan ilk dozu preoperatif olmak üzere 14

gün boyunca intraperitoneal yoldan 100 mg/kg/gün pentoksifilin alınmıştır. Cerrahi işlemler her ratın sol korduna uygulanmış, karşı kord intakt bırakılarak kontrol olarak kullanılmıştır. On dört gün sonunda hayvanlar sakrifiye edilmiş ve larengeal spesmenler çıkarılmıştır. Yapılan patolojik incelemede kesitler Hematoksilin-Eozin ile boyanarak enflamasyon ve vasküler proliferasyon skorlarına bakılmış, Sirius Red ile boyanarak kollajen dansitesi hesaplanmıştır. Çalışmamızda pentoksifilin, hem S hem de K grubunda enflamasyonu baskıladığı görülmüştür. Gruplar arası kollajen ortalamaları karşılaştırıldığında, kollajen düzeyi K+P grubunda K grubuna göre anlamlı olarak düşük bulunmuştur. S+P grubunda kollajen seviyesi S grubuna göre düşüş göstermesine rağmen iki grup arasında istatistiksel fark saptanmamıştır. Çalışmamız pentoksifilin antienflamatuvar ve antifibrotik davranışını kord vokal dokusundaki yara iyileşmesi sürecinde de sergilediğini ortaya koymuştur. Ancak bu etkinin fonksiyonel anlamda ne kazandırdığı konusunda yapılacak yeni klinik çalışmalara ihtiyaç vardır.

► **Influence of the Macroscopic Features of the Vocal Fold Polyps on the Quality of Voice**

G. Dursun*, S. Karataylı Ozgursoy*, O. B. Ozgursoy*, Ciler Tezcaner*, I. Coruh*, M. A. Kılıç**

*From the Department of Otorhinolaryngology-Head and Neck Surgery Ankara University Faculty of Medicine

**From the Department of Otorhinolaryngology-Head and Neck Surgery Sıtcuimam University Faculty of Medicine

The purpose of this study was to investigate the relationship between the macroscopic characteristics of the vocal fold polyps and the correlation between these characteristics and the quality of voice. One hundred and one patients with vocal fold polyps who underwent microlaryngeal surgery were examined. Vocal function was assessed by videolaryngostroboscopy and perceptual and acoustic voice analyses. The vocal polyps were classified in 6 different categories according to their morphologic type, localization, position, shape, size and presence of a reactive lesion on the contralateral vocal fold. Hemorrhagic polyps tended to be located on the superior surface. Gelatinous polyps tended to be broad based. NHR values decreased from anterior to posterior localization. Polyps located on the free edge had reactive lesions on the contralateral vocal fold. NHR value was found to be higher in the pedunculated polyps. Small polyps were generally on the middle third and usually broad based. Jitter was found to be lower in small polyps. Each macroscopic feature effects the quality of voice in a certain degree. Consequently, all of these effects add up to make the overall effect of the polyp. Therefore, it is very hard to isolate the individual effect of any macroscopic feature from those of other features. We think that the limited data about this subject in the literature is what makes this study important and we believe that this study will supply an additional aspect to otolaryngology and voice speacialists, in the scope of vocal fold polyps.

Anahtar Sözcükler: Vocal fold polyps-videolaryngostroboscopy-perceptual voice analysis-acoustic voice analysis

► **Ses Handikap Endeksi (Voice Handicap Index) Türkçe Versiyonunun Güvenilirliği ve Geçerliliği**

M.A. Kılıç*, E. Okur*, İ. Yıldırım*, F. Öğüt**, İ. Denizoglu***, A. Kızılay****, H. Oguz*****, T. Kandogan*****, M. Dogan*****, Ö. Akdoğan*****, N. Bekiroğlu*****, H. Öztaracı*

*Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Hastahkları Anabilim Dalı

**Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Hastahkları Anabilim Dalı

***S. B. Alsancak Devlet Hastanesi KBB Hastahkları Kliniği

****İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Hastahkları Anabilim Dalı

*****S. B. Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi KBB Hastahkları Kliniği

*****S. B. İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi KBB Hastahkları Kliniği

*****Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Hastahkları Anabilim Dalı

*****S. B. Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi 4. KBB Hastahkları Kliniği

*****Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyoistatistik Anabilim Dalı

Amaç: Ses Handikap Endeksi (SHE) Türkçe versiyonunun güvenilirliğini ve geçerliliğini araştırmak, uygulama kolaylığı sağlayacak kısa bir SHE versiyonu geliştirmek.

Yöntemler: Orijinal Voice Handicap Index 10 KBB uzmanı tarafından Türkçeye çevrilmiş, daha sonra bir dilbilimci tarafından İngilizceye geri çevrilmiş, son olarak üç kişiden oluşan değerlendirme komisyonu tarafından çeviri metnine son şekli verilmiştir. Türkçeye çevrilen anket 220 denekten oluşan bir gruba 7-14 gün arayla iki kez uygulanmış, deneklerin verdikleri yanıtlara göre güvenilirlik ve geçerlilik analizleri yapılmıştır.

Bulgular: İç tutarlılık güvenilirliği ileri derecede anlamlı bulundu (Cronbach alfa=0.97). Test-tekrar test korelasyon katsayısı toplam skor için 0.93 olarak bulundu. Faktör analizi sonucunda toplam varyansın %64.8'ini açıklayan üç faktör elde edildi. Düzeltilmiş madde-toplam korelasyon katsayıları 0.50-0.80 arasında değişiyordu. Düzeltilmiş madde-toplam korelasyon katsayılarına göre en güçlü 10 madde (E7, E9, Fi10, F11, F12, E15, F16, Fi18, Fi20 ve E29) seçilerek kısa versiyon SHE geliştirildi.

Sonuç: SHE Türkçe versiyonunda bazı maddelerin sorunlu olduğu düşünüldüğünden, kliniklerde kısa versiyon Türkçe SHE'nin kullanımı önerilir.

► **Paralitik ve Non Paralitik Fasiyal Sinir Eksplorasyonunda İntraoperatif Uyarılma Eşiklerinin Karşılaştırılması ve Post Operatif Prognoza Etkisi**

A. Ceyhan, B. Satar, S. Yetişer, T. Akçam

GATA KBB Anabilim Dalı

Fasiyal paralizi, kişilerin emosyonel ve sosyal durumlarını olumsuz yönde etkileyen ciddi bir sağlık problemidir. Fasiyal sinirin risk altında olduğu çeşitli cerrahi girişimlerde sinirin sürekli monitörizasyonu post op karşılaşılabilecek paralizilerin

engellenmesinde yol gösterici olabilir. Bu çalışmanın amacı kafa tabanı prosedürleri, otolojik girişimler ve parotis cerrahileri gibi fasiyal sinirin risk altında olduğu prosedürlerde intraoperatif uyarılma eşikleri, latans ve amplitüd ölçümlerinin post operatif prognoza etkisinin değerlendirilmesidir. GATA KBB Anabilim dalında 2005-2007 yılları arasında toplam 27 hastaya (21 E, 6 K) intraoperatif fasiyal sinir monitörizasyonu uygulanmıştır. Bu hastalardan 1 parotidektomi sonrasında, 3 akustik tümör cerrahisi sonrasında, 1 mastoidektomi sonrasında olmak üzere toplam 5 hastada post operatif fasiyal paralizisi gelişti. 5 adet hastaya fasiyal paralizi nedeni ile dekompresyon operasyonu uygulandı. Dekompresyon uygulanan hastalardan 4'ünde intraoperatif olarak cevap elde edilemedi. 3 adet akustik tümör eksizyonu olgusu ve 1 adet travmatik fasiyal paralizisi olgusunda lezyon distali ve proksimalinden ayrı ölçüm yapıldı. Hastalar House Brackmann evreleme sistemi ile değerlendirilerek, operasyon sonrasında 6 ay takip edildi. Toplam 12 adet parotis olgusunda postoperatif paralizisi gelişmeyen 11 olguda ortalama uyarılma eşikleri 0.29 mA olarak tespit edilirken paralizisi gelişen 1 olguda fasiyal sinir 2.4 mA ile uyarılabilirdi. 1 adet post op fasiyal paralizisi gelişen mastoidektomi olgusunda fasiyal sinir timpanik segmentteki lezyon proksimalinden 0.72 mA ile uyarılabilirken, fasiyal paralizisi gelişmeyen 3 adet olguda ortalama 0.41 mA ile dehisans bölgesinden uyarılabilirdi. Post op fasiyal paralizisi gelişen mastoidektomi olgusunda latans 4.45 msn olarak saptanırken, non paralitik olgularda ortalama 2.45 olarak saptandı. 3 adet akustik tümör olgusunda 1 adet olguda tümör eksizyonu sonrasında lezyon proksimalinden fasiyal sinir uyarılamadı, 2 adet olguda lezyon proksimalinden ortalama 0.56 mA ile uyarılabilirken, lezyon distalinden ortalama 0.32 mA ile uyarılabilirdi. Lezyon distali ve proksimali arasındaki oran 0.57 olarak saptandı.

► Derin Boyun Enfeksiyonlu Hastalarda Retrospektif Bir Değerlendirme

B. Tatar, S. Öncel, E. Pınar, Ç. Çallı, S. Yılmaz

İzmir Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, 3. KBB Kliniği

Amaç: Derin boyun enfeksiyonlu hastaların incelenmesi ve sınıflandırılması. Materyel ve Metod: Bu amaçla 2001 ile 2007 yılları arasında derin boyun enfeksiyonu nedeniyle kliniğimizde yatmış olan 18 hasta retrospektif olarak incelendi. 18 olgu fizik muayene bulguları, laboratuvar testleri, radyolojik çalışma sonuçlarıyla değerlendirildi.

Bulgular: Hastaların yaşları 15 ile 70 arasında değişmekte olup ortalama yaş 48.5 idi. Hastaların 5 tanesi kadın, 13'ü erkekti. Hastalar derin boyun enfeksiyonu orijinine göre sınıflandırılmıştır. 18 vakanın 6 tanesi peritonsiller abse, 12 tanesi submandibuler abse idi. Peritonsiller abselerin 4 tanesine abse drenajı, 2 tanesine ponksiyon yapıldı. 12 submandibuler abseden 3 tanesine açık drenaj yapıldı. Hastaların tamamına parenteral 3. kuşak sefalosporin+anaerob antibiyotik tedavisi başlandı ve 3 ila 21 gün (ortalama 14 gün) arasında interne edildi.

Sonuç: Derin boyun enfeksiyonu hastalarında erken başlanan uygun bir tıbbi tedavi ile istenilen sonuç elde edilmektedir. sellülitten ayırımı, apse tespit edilenlerde erken cerrahi önemlidir. Hastanın muayene bulgularına ek olarak ultrasonografi

ve kontrastlı bilgisayarlı tomografi önemli katkı sağlamaktadır. Derin boyun enfeksiyonları yeterli tedavi edilmediğinde komplikasyonlara neden olup fatal seyredebilmektedir.

► Eagle Sendromu

F. Bora, E. Oltulu, G. Güvener, E. Avseren, B. Günay, M.F. Yazıcı

S.B. İstanbul Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Eagle sendromu uzun stiloid çıkıntı nedeniyle ortaya çıkan nadir görülen bir hastalıktır. "Uzamış stiloid proses sendromu" olarak da adlandırılır. Etyolojisi tam olarak bilinmemekle birlikte; uzamış stiloid çıkıntının komşu dokulara bası ve iritasyonu sonucunda disfaji, faringeal bölgede yabancı cisim hissi, kronik boyun ve boğaz ağrısı, yüz ağrısı gibi bulgularla ortaya çıkar. Tanı öykü, fizik muayene ve radyolojik değerlendirme ile konulur. Üç boyutlu BT uygulaması tanıda çok değerlidir. Sempomatik konvansiyonel tedaviye yanıt vermeyen hastalarda cerrahi yolla stiloid çıkıntının küçültülmesi primer tedavi yöntemidir. Bu çalışmada kliniğimizde tonsiller fossa yoluyla opere ettiğimiz üç adet bilateral Eagle sendromu olgusu incelenmiştir. Olguların anamnez ve klinik özellikleri, radyolojik bulguları (iki olguda üç boyutlu BT uygulanmıştır.) postoperatif sonuçları gözden geçirilmiş ve ilgili literatür değerlendirilmiştir.

► Servikal Nekrotizan Fasiit: 3 Olgu Sunumu

M. Ozturk, S.A. Ulubil, M. Iseri

Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı

Nekrotizan fasiit ciddi ve fatal seyredebilen bir yumuşak doku enfeksiyonudur. Daha çok perine, abdominal duvar ve ekstremitelerde gördüğümüz bu enfeksiyonun baş ve boyun bölgesinde görülmesi oldukça nadirdir. En önemli nedenleri arasında dental enfeksiyonlar, künt travma, radyoterapi gelirken önemli bir kısmında sebep bulunamaz. Tonsillit ve peritonsiller abse ise nadir sebepler arasındadır. Predispozan faktörler arasında; Diabetes mellitus, steroid kullanımı, ateroskleroz, Kronik böbrek yetmezliği, hipotiroidizm, obezite, alkolizm, kanser, siroz, intravenöz ilaç kullanımı, malnütrisyon ve immün yetmezlik durumları vardır. Geniş spektrumlu antibiyotik kullanımı ve cerrahi debridman tedavi standartlarını oluşturur. Kliniğimizde; Eylül-Aralık 2006 tarihleri arasında 3 nekrotizan fasiit olgusu görüldü. 1. vaka peritonsiller abse sonrası, 2. vaka larenjektomi sonrası gelişirken, 3. vakada nekrotizan fasiitin etyolojisi saptanamadı. Tanısında bilgisayarlı tomografi altın standart olup erken cerrahi müdahale ve agresif medikal tedaviye rağmen nekrotizan fasiit yüksek morbidite ve mortaliteye sahip bir hastalıktır.

► Adenotonsillektomi Sonrası Gelişen Prnömediastinum ve Subkutanöz Amfizem

F.B. Günay, E. Oltulu, F. Bora, Z. Yücel, G. Güvener, M.F. Yazıcı, A. Yıldırım

S.B. İstanbul Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Adenotonsillektomi basit bir operasyon gibi algılanmasına rağmen genel anesteziyi gerektiren hiçbir operasyon basit ola-

rak görülmemelidir. Cerrah ve anestezi uzmanlarından kaçınmak için son derece dikkatli olmalıdırlar. Nadir rastlanan ancak potansiyel olarak çok ciddi sonuçlar doğurabilecek bir komplikasyon da postoperatif pnömomediastinum gelişmesidir. Çünkü pnömomediastinum kalbe bası yaparak kardiyak outputu düşürebilir ya da akciğerlere ve trakeaya bası yaparak solunum zorluğu yaratabilir. Kliniklerimizde adenotonsillektomi operasyonu uygulanan ve postoperatif dönemde pnömomediastinum ve subkutan amfizem gelişen bir olgu sunulmuştur. Olgunun klinik özellikleri komplikasyonun seyri ve yaklaşımımız ilgili literatür değerlendirilmiştir.

► **Stellat Ganglion Blokajının İşıtmeye Parametrelerine Etkisinin Ratlarda ABR ve OAE Ölçümleriyle Değerlendirilmesi**

Y. Fırat*, A. Kızılay*, O. Özturan**, N. Yücel Ekici*

*İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı

**İstanbul Haseki Hastanesi KBB Kliniği

Stellat ganglion blokajı (SGB), ani işitme kayıplarının tedavisinde denenen tedavi seçeneklerinden birisidir. SGB, servikal simpatik blokaja bağlı koklear kan akımında artış meydana getirmektedir. Bu deneysel çalışmada, stellat ganglion blokajının işitme parametrelerine etkisi beyin sapı odyometri ve otoakustik emisyon ölçümleriyle incelenmiştir. SGB yapılan 8 ratta oluşan denek grubu ve blokaj yapılmayan 7 ratta blokaj öncesi ve sonrasında işitme parametreleri karşılaştırılmıştır. Servikal simpatik blokaj yapılan ratlarda yüksek frekans tonburst ABR ve DP-OAE işitme eşiklerinde iyileşme saptanmıştır. Bu çalışma ile işitme bozukluğu olan hastalarda SGB'nin işitme eşiklerini düşürebileceği, vasküler yetmezliğin suçlanabileceği işitme kayıplı olgularda etkin ve geçerli bir tedavi seçeneği olduğu vurgulanmıştır.

► **Mevsimsel Allerjik Rinitte Topikal Azelastin HCl ile Triamsinolone Asetonide Kullanımının Semptomlar Üzerine Etkisinin Araştırılması**

A. İriş*, H. Karabulut**, M. Dağlı**, C. Göçer*, E. Dursun*, A. Eryılmaz*

*Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi 3. KBB Kliniği

Giriş: Mevsimsel allerjik rinitte intranazal kortikosteroid ve intranazal antihistaminik kullanımı çok yaygındır. Intranazal topikal kullanılan ilaçların yanı sıra sistemik antihistaminik kullanımı da siktir. Bu çalışmada sistemik antihistaminikle kombine kullanılan intranazal x ve y'nin mevsimsel allerjik rinit semptomları üzerindeki etkilerinin araştırılması amaçlanmıştır.

Materyal ve Metod: Mevsimsel allerjik rinit şikayeti olan ve bu nedenle yapılan prick test sonucu 3 ve 4 pozitif polen allerjisi saptanan yaşları 18-45 arasında bulunan 20 hasta çalışmaya alındı. Hastalara sistemik antihistaminik olan levosetirizin 2-HCl ile beraber 10 tanesine intranazal azelastine HCl sprey, kalan 10 tanesine de intranazal triamsinolone acetonide sprey kullanıldı. Hastaların şikayetleri 1 ay boyunca total semptom skorunu belirleyen bir anket ile günlük olarak değerlendirildi. Hastalarda tedavi öncesi bazal semptom değerlendirilmesi ya-

pıldı. Daha sonra günlük ilaç kullanımı ile semptomlarda olan değişiklikler günlük olarak kaydedildi.

Bulgular: Her hasta ve her semptom için ilk 15 günlük ve son 15 günlük ayrı ayrı total semptom skorları oluşturuldu. İlaç kullanımının hastalardaki bazal şikayetler ile ilk 15 günlük şikayetleri ve ayrıca ilk ve ikinci 15 günlük şikayetleri üzerindeki etkileri araştırıldı. Sonuçta azelastine nazal spreyin bu iki durumda da şikayetleri azaltmadığı hatta arttırdığı görüldü. Buna karşılık triamsinolone acetonide nazal spreyin belli semptomlarda daha belirgin olmak üzere hem bazal semptom skorları ile ilk 15 günlük semptomlar, hem de ilk ve ikinci 15 günlük semptomlar arasında istatistiksel olarak anlamlı belirgin düzelmeye sebep olduğu gözlenmiştir.

Sonuç: Mevsimsel allerjik rinit ağır kliniği olan ve hastaların günlük yaşam kalitesini belirgin düzeyde etkileyen bir hastalıktır. Hastaların kliniği üzerinde topikal steroid kullanımının sistemik antihistaminik ve topikal antihistaminik spreyden daha fazla etkili olduğu gözlenmiştir.

► **Gaziantep Yöresinde Kanda ve Nazal Sekresyonlarda Eozinofil Sayımı ve Cilt Testi Sonuçları**

T. Budak, S. Mumbuç, C. Durucu, E. Karataş, T. Bağlam, M. Kanlıkama, M. Çelik

Gaziantep Üniversitesi

Allerjik rinit tanı ve tedavisinde duyarlılığı olan alerjenin saptanması en önemli basamaktır. Cilt testleri ucuz ve güvenilir bir tanı yöntemidir. Gaziantep halkından, klinik olarak AR tanısı alan 50, NP tanısı alan 25, ve kronik rinosinüzit tanısı alan 25 olguda prick testleri yapılarak, hem bu hastalık gruplarındaki duyarlılık profili, hem de Gaziantep yöresindeki alerjen profili ortaya çıkarılmaya çalışıldı. Elde edilen verilerin karşılaştırılabilmesi amacıyla 25 sağlıklı bireyden oluşan bir "kontrol grubu" oluşturuldu. Olguların prick testi sonuçları, serum total IgE, kan ve nazal sürüntülerdeki eozinofili oranları karşılaştırıldı. AR'lı olguların ortalama total IgE düzeyi ile KR ve KG arasında anlamlı fark olduğu görüldü (p<0.05). NP grubu ile KG arasında ve NP grubu ile KR grubu arasında da yine total IgE değeri açısından anlamlı fark bulundu (p<0.05). Burun sürüntülerinde AR grubunda 12 (%48), NP grubunda 6 (%24) ve KR grubunda 1 (%4) olguda eozinofili tespit edildi. AR ile diğer iki çalışmada ve KG arasında anlamlı fark mevcuttu (p<0.05). Çalışmaya alınan hasta gruplarında prick testi pozitivitesi, AR grubunda 35 (%70), NP grubunda 6 (%24), KR grubunda 3 (%12), ve KG'unda ise 2 (%4) olarak tespit edildi. AR ile KR, NP ve KG arasında anlamlı fark bulundu (p<0.05). AR grubunda yer alan olguların prick testinde en sık saptanan alerjen otlar-tahıllar olup (%32), bunu otlar (%26) izledi. Akar I, akar II ve yulaf alerjenine karşı %14 oranında duyarlılık saptandı. NP grubunda yer alan olgularda ise en sık saptanan alerjen olarak otlar-tahıllar tesbit edildi (%4). Çalışmamızdaki olguların hiçbirinde yumurta sarısı, patates, köpek epiteli, mantar I, akçaağaç, aspergillus, inek sütüne karşı sensitivite saptanmadı. Gaziantep yöresinde AR'lı hastalarda en sık tespit edilen alerjenler, otlar-tahıllar, otlar karışımı, akarlar ve yulaf alerjenidir. Besin allerjileri, hayvan tüyleri ve mantarlar önemli görülmemektedir. Bu du-

rum bundan sonraki prick test skalalarında dikkate alınmakla beraber kesinleştirmek için daha fazla sayıda olgu içeren çalışmalara ihtiyaç vardır.

► **Allerjik Rinitte İmmunoterapi Öncesi ve Sonrası Prick Testi Sonuçlarımız**

O. Özturan, B. Ertaş, M.F. Aksoy, **H. Demirhan**

Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi 1. KBB Kliniği

Günümüzde allerjik rinit tedavisinde medikal tedaviye yeterli cevap vermeyen hastalarda allerjen spesifik immünoterapi uygulaması güncelliğini korumaktadır. İmmünoterapide başarılı sonuçlar elde edebilmek için öncelikle tanının doğru konulması, doğru hasta seçimi ve hastanın takibi son derece önemlidir. Kliniğimize 2002 ile 2007 yılları arasında allerjik rinit semptomları ile başvuran, muayenesi yapıp allerji bölümümüze yönlendirilen ve prick testi ile değerlendirilip immünoterapi endikasyonu konulan; yaşları 5-53 (ort; 25.47) arası, 117 hastaya (38 erkek, 79 kadın) immünoterapi tarafımızdan uygulandı. Çalışmamızda; allerjik rinit tedavisinde doğru hasta grubuna, uygun endikasyonda, subkutan immünoterapi başlanıldığı taktirde; semptomlarda anlamlı olarak gerileme, medikal tedavi gereksiniminde azalma, allerjen deri testi duyarlılık derecesinde düşme ve hastalığın rekürrens sıklığında anlamlı azalma olduğu gözlemlendi. İmmünoterapide başarı sağlanabilmesi için, allerjik rinit ile ilgilenen klinik içi allerji ünitesinin varlığı, tanı, tedavi ve takiplerin bu ünite tarafından yürütülmesi son derece önemlidir.

► **Mukoza Flepli Endoskopik Dakriosistorinostomi ile Klasik Endoskopik Dakriosistorinostomi Sonuçlarının Karşılaştırılması**

L. Kansu, E. Aydın, A. Kal, S. Avcı, Ş. Gedik

Başkent Üniversitesi

Amaç: Nazolakrimal kanal tıkanıklığı nedeni ile endoskopik endonazal dakriosistorinostomi ameliyatı yapılan ve silikon tüp entübasyonu uygulanan hastalarda mukozal flebin korunmasının başarıyı etkileyip etkilemeyeceği ve uzun dönem sonuçlarını değerlendirmek.

Hastalar ve Yöntemler: Aralık 2000-Ocak 2007 tarihleri arasında nazolakrimal kanal tıkanıklığı olan ve kliniğimizde opere edilen 74 hasta retrospektif olarak değerlendirildi. Operasyon sırasında 47 hastada mukozal flep çıkartılırken 27 hastada mukozal flep korundu. Her iki grupta da silikon tüpler 6 ay içinde çıkartıldı. Hastalar 3- 76 ay süre ile takip edildi.

Bulgular: Takipler sonucunda mukozal flep çıkartılan grupta 6 hastada granülasyon dokusu saptanırken, mukozal flebin korunduğu grupta yalnız 1 hastada granülasyon dokusu gelişti. Mukozal flepli hasta grubunda hiç revizyon ameliyatı yapılmazken mukozal flebin çıkartıldığı grupta 4 hastaya revizyon yapılması gerekti.

Sonuç: Endoskopik endonazal dakriosistorinostomi ameliyatında mukozanın korunarak, lakrimal kese ile mukozanın karşılıklı teması sonucu açıkta kemik dokusu bırakılmaması ameliyatın başarı oranını arttırmaktadır.

► **Endoskopik Endonazal Dakriosistorinostomi Sonuçlarımız**

T. Tokat, İ. Nalbant, M.Z. Özür, E. Gül, M. Koç, A. Ergin

S.B. İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Amaç: Kronik dakriosistit nedeniyle endoskopik endonazal teknikle opere edilen olgulara ait sonuçların sunulması.

Yöntem: Dakriosistorinostomi, tıkanık lakrimal sistemin bu- run içine alternatif bir yol açılarak drene edilmesidir. Bu işlem eksternal veya endonazal olarak yapılmaktadır. Rigid endonazal endoskopik ve fonksiyonel endoskopik tekniklerdeki son yıllarda artan gelişmeye paralel olarak endonazal endoskopik teknik oldukça önem kazanmıştır. Bu çalışmada 1996-2006 yılları arasında nazolakrimal kanal tıkanıklığı nedeniyle dakriosistorinostomi uygulanan 362 hasta retrospektif olarak değerlendirilmiştir. Operasyonlar lokal anestezi altında uygulanmıştır. Bu hastalardan 74'üne silikon tüp uygulanmıştır. 38 hasta klasik yöntem ile (çekiç ve guj kullanılarak) opere edilmiştir. 250 hasta stent uygulanmaksızın dakriosistorinostomi yapılmıştır. Stent uygulanmayan hastalar 1. ve 3. haftalar ile 2. ayda kontrole çağırılmıştır ve lakrimal kanal açıklığı serum fizyolojik irigasyon ile kontrol edilmiştir. Silikon tüp ortalama 3-6 aylık süreçlerde çıkarılmıştır. Silikon tüp çıkarılmasını takiben lakrimal kanal açıklığı serum fizyolojik irigasyon ile kontrol edilmiştir.

Bulgular: Değerlendirmeye alınan 362 hastadan 40'ında restenoz nedeniyle reoperasyona ihtiyaç duyulmuştur. Restenoz slikoz tüp uygulanan 74 hastadan 5'inde (%7), stent uygulanmayan 250 hastanın 27'sinde (%11) ve klasik yöntem uygulanan 38 hastanın 8'inde (%22) görülmüştür. 81 hastada septal deviasyon nedeniyle eş zamanlı olarak septoplasti operasyonuna ihtiyaç duyulmuştur.

Sonuç: Bu çalışmanın sonunda endonazal endoskopik dakriosistorinostominin hastalar tarafından iyi tolere edilen, klasik eksternal dakriosistorinostomi gibi dışarıdan görülebilir insizyon skarı olmaması, daha az invaziv olması, daha az komplikasyon ile karşılaşılmaması ve başarı oranının yüksek olması nedeniyle kronik dakriosistitte ilk tedavi seçeneği olarak düşünülebileceği sonucuna varılmıştır.

► **Eksternal Eksternal Dakriosistorinostomi Sonrası Gelişen Rekürren Epiforada Revizyon Endoskopik Dakriosistorinostomi Sonuçlarımız**

S.B. Eren, O. Gedikli, Y. Korkut, Ö. Aşkıner

T. C. Başbakanlık Bezm-i Alem Valide Sultan Vakıf Gureba

Amaç: Eksternal dakriosistorinostomi (DCR) sonrası görülen rekürren epiforada endoskopik DCR'nin etkinliği değerlendirildi.

Hastalar ve Yöntem: Bu çalışmada 2002- 2006 tarihleri arasında eksternal DCR yapılan ve ameliyat sonrası rekürren epifora gelişen, kliniğimizde revizyon endoskopik DCR yapılan 24 hasta, 26 göz değerlendirildi. Nazolakrimal kanal tıkanıklığı lakrimal prob irigasyon yöntemi ya da dakriosistografi ile belirlendi. Hastaların tümüne revizyon endoskopik DCR ameliyatı yapıldı ve silikon tüp entübasyonu uygulandı. Tüpler 3. ayda çıkartıldı. Takip süresi ortalama 14 aydı (10 ay - 18 ay). Başarı oranı % 96 olarak saptandı.

Bulgular: Çalışmaya alınan hastaların hiçbirinde punktum, kanallıklül ve ortak kanal tıkanıklığı saptanmadı. Hasların 10' unda ostiumun kemikle, 6'sında granülasyon dokusu ve fibrozisle, 5'inde orta konka ile lateral nazal duvar arasında adezyonla, 5'inde deviasyonla, 2'sinde hiperpnömatize agger nazıyla tıkalı olduğu görüldü.

Sonuç: Endoskopik DCR, primer ya da revizyon olgularda ilk tercih edilecek yöntem olmalıdır. Özellikle etyolojik nedenler arasında intranazal patoloji bulunan olgularda mutlaka endoskopik yaklaşım yapılmalıdır.

► **Kafa Tabanı Lezyonlarının Cerrahisinde Dura Rekonstrüksiyonları**

Y. Uyar*, Ç. Ülkü*, H. Arbağ*, K. Öztürk*, Y. Kocaoğullar**, M. Duran*

*Selçuk Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı
**Selçuk Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Nöroşirürji Anabilim Dalı

KBB-Baş ve Boyun Cerrahisi ile Nöroşirürji bilimlerinin hemen sınırını oluşturan dura, özellikle BOS fistülü riski nedeniyle büyük önem taşımaktadır. Cerrahi sonrası komplikasyonlara engel olmak veya travma ve konjenital defektlere bağlı BOS fistülünü tamir etmek için dura rekonstrüksiyonu gerekmektedir. Primer sütür, greft konulması, fleplerle rekonstrüksiyon yöntemleri olduğu gibi, son zamanlarda pekçok materyal de kullanılmaktadır. Bu çalışmada amaç, 1991-2006 tarihleri arasında 10 ön kafa tabanı, 9 lateral kafa tabanı ve 10 posterior kafa tabanına uyguladığımız dura rekonstrüksiyonlarını endikasyon, teknik ve komplikasyonlarına göre inceleyerek, sonuçlarımızı literatür eşliğinde incelemektir.

► **Kalorik Yanıt Elde Edilemeyen Vertigo Olgularında Tek Doz İntratimpanik Gentamisin'in Yeri**

S. Göde, C. Bilgen, T. Kirazlı, K. Öztürk

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi KBB Anabilim Dalı

Giriş: İntratimpanik gentamisin uygulaması Meniere Hastalığı gibi endolenfatik hidropsun eşlik ettiği durumlarda vestibular semptomların giderilmesinde kullanılan etkin bir yöntemdir. Bizim amacımız, kalorik test yanıtlarında ineksitabilite saptanan, unilaterale aktif Meniere hastalarında intratimpanik gentamisin uygulamasının vertigo kontrolündeki etkinliğini araştırmak ve sonuçlarımızı değerlendirmektir.

Metod: Toplam 10 hasta değerlendirilmiştir. Tüm hastalara uygulama öncesinde Dizziness Handicap Inventory (DHI), tonal odiyogram ve bilateral bitermal kalorik test uygulanmıştır. Hidrops semptom ve bulguları bulunan hastalarda kalorik yanıt elde edilemeyen kulaklara 15 mg/ml konsantrasyonda tek doz intratimpanik gentamisin uygulaması yapılmıştır. Hastalar iki hafta sonra tonal odiyogram, kalorik test ile tekrar değerlendirilmiştir. İşlem sonrası ikinci ayda DHI tekrar edilmiş ve hastalar iki aylık periyodik takibe alınmışlardır.

Sonuçlar: Hasta grubunda DHI verilerine göre yaşam kalitesinde belirgin düzelmeye saptanmıştır.

Tartışma: Kalorik yanıt elde edilemeyen hidropik kulaklarda, yakınmaların vestibüler sistemin lateral kanal harici yapılarından kaynaklanabileceği speküle edilmiştir. Tek doz intratimpanik uygulaması, kalorik yanıt elde edilemeyen endolenfatik hidrops düşünülen hastalarda, vertigo ile ilişkili semptomların giderilmesi ve vertigo ataklarının engellenmesinde etkili ve güvenilir bir yöntem olarak kabul edilebilir.

► **Migrenle Birlikte Vertigosu Olan Hastalarda Vestibüler Evoked Muskuler Potansiyel Bulguları**

Ö. Akdoğan*, A.P. Titiz**, A. Selcuk*, Y. Yılmaz***, H. Dere*

*Ankara Numune Hastanesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi 4. KBB Kliniği

**Ankara Numune Hastanesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi 1. Nöroloji Kliniği

***Ankara Numune Hastanesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi 1. KBB Kliniği

Amaç: Migreni olan hastaların %54'ünde birlikte vertigo ve diziness görülebilir. Çalışmanın amacı migreni olan hastalarda sakkülokokolik yolda oluşabilecek değişiklikleri görmektir.

Materyal ve Metod: Migren teşhisi ile takip edilen 20 hasta ve 10 sağlıklı kontrol grubu çalışmamıza dahil edilmiştir. Hastalar baş ağrısı, baş dönmesi, aile hikayesi ve araç tutması açısından sorgulanmıştır. Sternoklidomastoid kas kullanılarak yüzeysel EMG elektrodları ile vestibüler evoked mskuler potansiyel (VEMP) yapılmış p13 ve n23 dalgaları elde edilmiş, dalgalar latensi, amplitude açısından incelenmiş ve kontrol grubuyla karşılaştırılmıştır.

Bulgular: Çalışma grubunda p13 pik latensisi 11.2 ile 18 arasında olup ortalama değeri 13.8 sn. olarak bulunmuşur, n23 pik latensisi 21.6 ile 28.6 arasında olup ortalama değeri 24.1 sn olarak hesaplanmıştır. Kontrol grubunda p13 pik latensisi 12.7 ile 15.4 arasında olup ortalama 13.6, n23 değeri ise 22.5 ile 24.6 arasında ortalama 23.3 sn olduğu görülmüştür. Her iki grup latensi açısından karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunamamıştır. p13-n23 amplitüd değerleri çalışma grubu için ortalama 26.3 µV, kontrol grubu için ise 24.8 µV hesaplanmış her iki grup arasında fark bulunamamıştır. Hastalardan 13 (%65)'ünde bilateral cevap alınmış, 6 (%30)'sında tek taraflı dalga kaydedilebilmiştir. Kontrol grubunda ise sadece bir hastada bilateral cevap alınamamıştır. Her iki grup arasında fark olmasına rağmen bu fark istatistiksel olarak fark bulunamamıştır.

Sonuçlar: Vestibüler semptomları olan migrenli hastalarda VEMP testi parametreleri açısından farklılık olmamasına rağmen hiç cevap alınmayan sayısı çalışma grubunda daha fazla bulunmuştur. Bu bulgular migrenle birlikte baş dönmesi olan hastalarda olan sakkülokokolik yolda etkilenme olabileceğini göstermektedir.

► **Meniere Sendromunda Atak Takibinde Statik İmpedansın Güvenilirliği**

G. Akkuzu, B. Akkuzu, E. Aydın, N. Özgirgin, L. Özlüoğlu

Başkent Üniversitesi KBB Anabilim Dalı

Meniere sendromu, fluktuant işitme kaybı, tinnitus, spontan, rekürren, epizodik vertigo ve kulakta dolgunluk ve basınç hissi ile karakterizedir. Meniere hastalığındaki başlıca patolojik bulgu, endolenf miktarının artması ve endolenfatik sistemdeki tüm yapılarda gerginlik oluşturmaktır. Membranöz labirent, sakkül, stapes tabanı ve koklear kanal ile temas edene kadar genişler ve tüm skala vestibüliyi doldurur. İç kulak basıncını direkt ölçmek invaziv bir işlem olduğundan ancak laboratuvar çalışmalarında mümkün olmaktadır. Meniere hastalarında hidropsu kanıtlamak için indirekt bilgi veren birçok testten yararlanılmaktadır. Statik impedans, dış kulak yolundan uygulanan hava basıncına timpanik membran, orta kulak yapıları ve labirenter sıvıların gösterdiği dirençtir. Statik akustik komplians ölçümünün kolay uygulanabilir ve noninvaziv olması nedeniyle hidrops ayırıcı tanısında kullanılabilirliği ile ilgili çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Başkent Üniversitesi KBB kliniğine başvuran baş dönmesi hastalarından hikaye, odyolojik tetkik ve ENG ile tanı konulan 27 tek taraflı Meniere hastası ile, işitme ve baş dönmesi şikayeti olmayan KBB muayeneleri tamamen normal 10 tane gönüllü hastane personeli kontrol grubu olarak çalışmaya dahil edildi. Hastalara odyolojik tetkik ve ENG'nin yanında akustik impedans ölçümleri de yapıldı. Hastaların hasta kulaklarının atak sırasındaki ve atak geçtikten sonraki akustik impedans ölçümleri karşı kulakları ve kontrol grubu ile karşılaştırıldı. Meniere hastalarının atak sırasındaki ve atak sonrası 1. aydaki akustik impedanslarının kendi sağlam kulakları ve kontrol grubunun akustik impedansları ile karşılaştırılmasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmadı. Statik impedans testi, bu bulgular ışığında Meniere hastalığı takibinde güvenilir bir test olarak görülmemektedir ancak kesin bir yargı için daha büyük hasta grupları ile çalışmaya ihtiyaç vardır.

► Meniere Hastalığı Tanısında Baziler Membran Dalga Hızı Ölçümünün Yeri

D. Şen*, B. Satar**, S. Yetişer**

*Erzincan Asker Hastanesi Kulak Burun Boğaz Hastalıkları Kliniği

**GATA Kulak Burun Boğaz Hastalıkları ABD

Giriş ve Amaç: Elektrokokleografi (ECoG), endolenfatik hidropsun teşhisinde halen tek objektif metot olarak çoğu merkezde kullanılmaktadır. Baziler membran dalga hızının tahmini, endolenfatik hidropsun tanısında ümit verici bir yöntem olabilecek gibi görünmektedir. Çalışmamızın amacı frekans spesifik ECoG testi kullanılarak baziler membran dalga hızı tahmininin Meniere hastalığının tanısında kullanışlı olup olmadığını araştırmaktır.

Gereç ve Yöntem: Çalışma grupları 1995 Amerikan Otolaryngoloji ve Baş Boyun Cerrahisi Akademisi İşitme ve Denge Komitesi'nin yayımladığı kriterlere göre seçilmiş mutlak ve muhtemel Meniere hastası olarak kabul edilen 38 Meniere hastası ve kontrol gruplarını oluşturan Meniere dışı koklear işitme kaybı olan 30 hasta ve işitme-denge problemi olmayan 25 gönüllü bireyden oluşmuştur. Timpanik membran elektrokokleografi tekniği ile 90 dB tone burst stimulus ses kullanılarak 0,5,

1, 2, 4 ve 6 kHz frekanslarında AP cevapları elde edilmiştir. Belirli bir frekans bölgesinde elde edilmiş AP latansından, diğer bir frekans bölgesinde elde edilen AP latansının çıkarılması ile AP latans farkı hesaplanmıştır. Birbiri ile ilişkili her bir frekans bölgesinde elde edilen AP latans farkı, koklea içinde yayılan baziler membranın hızının bir göstergesi olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Bu çalışma sonucunda, Meniere hastaları, normal olgular ve koklear işitme kayıplı hastalarında çok az AP latans farkı elde edilmiştir. 0,5, 1, 2, 4 ve 6 kHz frekanslarında, Muhtemel Meniere grubunda diğer gruplarla karşılaştırıldığında baziler membran dalga hızı ölçümü çok az yüksek olarak bulunmuştur.

Sonuç: Muhtemel Meniere hastalığı grubunda kontrol grubuna göre baziler membran dalga hızının daha hızlı bulunması ve mutlak Meniere hastalığı grubunda ise daha yavaş olmasının nedeni, Corti organında yerleşmiş baziler membrandaki tekrarlayan hidrops atakları sonrası oluşan dejenerasyon ve sonrasında baziler membran hareketlerinde yavaşlamaya bağlı olabilir.

► Horlama ve Obstruktif Uyku Apne Sendromu Olan Hastalarda Palatal İmplant Deneyimi

T. Şapçı, **M. Evcimik**, E. Aygün, C. Kucur, Z. Bozkurt, A. Karavuş

Fatih Sultan Mehmet Eğitim ve Araştırma Hastanesi KBB Kliniği

Horlama ve Obstruktif uyku apne sendromlu hastalarda tedavi şekilleri halen tartışılmaktadır. Kullanılan yöntemlerdeki yetersizlikler zaman içerisinde yeni tekniklerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu konuda en güncel tekniklerden biri olan palatal implant yönteminde "Polyethylene Terephthalate" dan yapılmış üç adet 1,5 x 18 mm boyutlarındaki implant yumuşak damağa gömülerek zaman içerisinde bölgenin sertleşmesi ve buna bağlı olarak hareket kabiliyetinde azalma sağlanmaktadır. Horlama ve/veya obstruktif uyku apne sendromu tanısı ile 2005-2007 yılları arasında Fatih Sultan Mehmet Eğitim ve Araştırma Hastanesi KBB kliniğinde takip edilen 65 olguda palatal implant yöntemi uygulanmıştır. Hastaların tedavi sonrası geç dönemde horlama ve obstruktif uyku apnesi açısından yapılan subjektif ve objektif kontrollerinde istatistiksel olarak anlamlı düzelmeler elde edilmiştir. Sonuç olarak kullanımı kolay, pratik ve minimal invaziv bir yöntem olan palatal implantın uygun hastalarda tercih edilmesi gereken bir teknik olduğunu düşünüyoruz.

► Basit Horlama ve Hafif Obstruktif Sleep Apne Sendromunda Yumuşak Damağa Uygulanan Radyofrekans Tedavisi ve Sonuçları

C. Saka, G. Kuran, M. Sağıt, İ. Akın, E. Vuralkan, Ö. Serin

S. B. Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi 1. KBB Kliniği

Horlama tedavisinde ısı kontrollü radyofrekansla doku volümünü azaltmak önemli tedavi alternatiflerinden birisidir. Bu tedavi biçiminde radyo dalgaları 300 kHz ile 3 MHz arasında

olduğundan radyocerrahi olarak adlandırılır. Radyocerrahi yaydığı radyo dalgaları ile bir elektromagnetik alan oluşturarak hücre içi ve hücre dışı bölgedeki Na, Cl, Ca, Mg gibi iyonları hareket ettirir. Bu iyonların birbirlerine çarpmasıyla ısı ortaya çıkar ve dokuda termal hasar oluşur. Termal hasar dokuda koagülasyon nekrozu yaparak skar gelişimine ve gerginleşmeye yol açıp doku volümünde azalmaya neden olur. Radyofrekans (Rf) uygulaması lokal anestezi altında yapılabilmesi, kısa müdahale süresi, hasta uyumu ve tedavi maliyeti açısından oldukça etkili bir yöntemdir. Bu çalışma 2004-2006 yılları arasında kliniğimizde basit horlama ve hafif obstrüktif sleep apne sendromu nedeniyle yumuşak damağa 3 noktada radyofrekans uygulanan 196 hastayı kapsamaktadır. Hastaların 132'si (%67.3) erkek, 64'ü (%32.7) kadın olup yaş ortalaması 48.04±9.49 idi. Vücut kitle indeksi ortalaması ise 28.81±4.13 olarak saptandı. Bütün hastalarımız Rf öncesi nokturnal polisomnografi ile değerlendirildi ve ortalama apne-hipopne indeksi 5.58±4.78 tesbit edildi. Hastalarımıza 1-4 seans arasında değişmekle beraber ortalama 3 seans yumuşak damağa Rf uygulaması yapıldı. Hastalarımıza Rf öncesi ve sonrasında horlama şiddetini değerlendirmek için visual analog skala (VAS) skoru tayini, gün içi uyukluluk durumunu değerlendirmek için Epworth uyukluluk skalası skoru tayini yapıp sonuçlar karşılaştırılıp değerlendirildi.

► **Yumuşak Damak Radyofrekans Uygulamalarının Ses Üzerine Etkileri**

H. Birkent*, H. Söken**, A. Durmaz*, F. Tosun*, M. Gerek*

*Gülhane Askeri Tıp Akademisi Kulak Burun Boğaz Anabilim Dalı

**Güzelyalı Asker Hastanesi Kulak Burun Boğaz Servisi

Horlama ve uyku apnesi hastaların sağlığını olduğu kadar sosyal yaşantısını da olumsuz yönde etkileyen oldukça yaygın bir problemdir. Horlama ve uyku apnesi tedavisinde birçok cerrahi yöntem (uvulopalatofaringoplasti (UPPP), tonsillektomi ve farengoplasti, uvulopalatal flep, lazer ve radyocerrahi yardımcı teknikler (LAUP, RAUP) gibi) tanımlanmıştır. Bu cerrahi yöntemlerde sıklıkla uvula, palatin tonsiller, yumuşak damak, lateral farengeal dokular ve dil kökü gibi orofarengeal yapıların parsiyel yada komplet rezeksiyonu veya doku ablasyonu yapılmaktadır. Bu nedenle söz konusu cerrahi yöntemlerin vokal yolun rezonatör hacimlerini etkileme ve dolayısıyla ses üzerinde birtakım değişikliklere yol açma ihtimali bulunmaktadır. Bu çalışmada yumuşak damağa yönelik radyofrekans volümetrik doku küçültülmesi uygulamalarının ses temel frekansı ve formant frekansları üzerine olan etkileri incelenmiştir. Bu çalışmaya yaşları 32 ile 59 arasında değişen, 26'sı erkek, 6'sı kadın, toplam 32 basit horlama ve hafif düzeyde obstrüktif uyku apnesi (apne-hipopne indeksi <10) tespit edilen hasta dahil edildi. Hastaların yumuşak damağına 700 J orta hatta ve 350'şer J her iki yanlara olmak üzere toplam 1400 J radyofrekans enerjisi maksimum 80°C olacak şekilde uygulandı. Hastaların ses analizleri radyofrekans uygulamasından hemen önce ve 6 hafta sonra Multidimensional Voice Program kullanılarak yapıldı. Ses analizinde /a/, /e/, /i/ ve /o/ ünlülerinin ilk 3 formant frekansı (F1, F2, F3) ve ortalama temel frekans değerleri incelen-

di. Radyofrekans öncesi ve sonrasında yapılan incelemelerde bütün parametreler için istatistiksel olarak anlamlı bir değişim gözlenmedi. Bu çalışmada yumuşak damağa yönelik radyofrekans uygulamalarının ses formant frekans ve ortalama temel frekans değerleri üzerine herhangi bir etkisinin olmadığı sonucuna varıldı. Bu bulgunun postoperatif ses kaliteleri hakkında endişeleri olan profesyonel ses kullanıcıları açısından değerli olduğu kanaatine varılmıştır.

► **Hafif-Orta Uyku Apnesi Olan Hastalarda Modifiye Uvulopalatoplasti Tekniği ve Sonuçları**

H. Korkmaz*, G. Saylam*, **A. Özdek***, H. Fırat**, M. Akhüseyinoğlu*, S. Ardic**, M. Önerci***

*Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi 2. KBB Kliniği

**Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi Göğüs Hastalıkları Kliniği

***Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı

Tıkaçıcı uyku apnesi fizyopatolojisinde sebep üst hava yolunun bazı bölgelerinde kısmi daralmalar oluşmasıdır. Retropalatal alan ve retrolingual alan daralmanın en çok görüldüğü bölgelerdir. Bu nedenledir ki tedavi yaklaşımları bu bölgelerdeki daralmaları düzeltmeye, azaltmaya yöneliktir. Uyku apnesine neden olan veya buna eşlik eden retropalatal darlığa yönelik en sık uygulana teknik uvulopalatofaringoplastidir (UPPP). UPPP ile %80'lere çıkan sonuçlar bildirilse de halen küçümsenemeyecek sayıda faydalanamayan ve şikayetleri tekrarlayan bir hasta grubu vardır. UPPP genel anestezi altında yapılması, işlem sonrası ciddi oranda ağrı olması ve velofaringeal yetmezliğe kadar gidebilen komplikasyonların görülesi alternatif teknikleri gündeme getirmiştir. Daha önce tarif edilmeyen bu yumuşak damak müdahalesi bu çalışmada tarif edilmiş ve Mayıs 2006-Şubat 2007 tarihleri arasında modifiye uvulopalatoplasti tekniği uygulanan hastaların sonuçları sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Horlama, uyku apnesi, uvula, yumuşak damak, uvulopalatofaringoplasti

► **Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi Uyku Laboratuvarında Takip Edilen Hastaların Uyku Profilleri**

E. Işık*, S. Ardic**, G. Saylam*, H. Korkmaz*, Ö.T. Selçuk*, H. Fırat**, A. Özdek**

*Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi 2. KBB Kliniği

**Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi Göğüs Hastalıkları Kliniği

Obstrüktif uyku apne hipopne sendromu (OUAS); uyku sırasında üst hava yolunun sürekli olarak tekrarlayan tıkanmaları ile seyreden, erişkin popülasyonda; kadında %2 ve erkekte %4 oranlarında görülen bir tablodur. En sık rastlanan gece belirtisi horlama, gündüz belirtisi ise gündüz aşırı uyukluluk halidir. Tanıda altın standart polisomnografidir. Nazal maske ile uygulanan sürekli pozitif hava basıncı, hastalığın tedavisi ve komplikasyonlarının önlenmesinde en etkili yöntemdir. Obstrüktif

uyku apne hipopne sendromu uzun dönemde kardiyovasküler, nörolojik, psikiyatrik ve pulmoner komplikasyonlara neden olabilmektedir. Tüm bu komplikasyonlar OUAS'nun morbidite ve mortalitesini artırmaktadır. Bu çalışmada Hastanemiz uyku laboratuvarında takip edilen hastaların genel bilgileri ve ilişkili patolojileri sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Uyku apnesi, komplikasyon, apne hipopne indeksi

► **Osas Tanısı Alan Hastalarda AHİ ile ODİ ve Oksijen Desaturasyon Sürelerinin Karşılaştırılması**

M. Akhüseyinoğlu*, H. Fırat**, G. Saylam*, C. Ersöz*, S. Ardıç**, A. Özdek*, H. Korkmaz*

*Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi 2. KBB Kliniği

**Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi Göğüs Hastalıkları Kliniği

Orta yaş grubunda %2-4 gibi oldukça sık oranda görülen obstruktif uyku apne sendromu uykuda ortaya çıkan tekrarlayıcı faringeal kollapslar ve gündüz uykululuğunun bir arada görülmesidir. Gerçek nedeni bilinmemektedir ve polisomnografi ile tanısı konarak apne, hipopne ve arousal varlığı ve sıklığı tedavi planlamada kullanılmaktadır. Bazı çalışmalarda oksijen desaturasyon derecesi ve desaturasyon sürelerinin oldukça etkili parametreler olduğundan bahsedilmiştir. Tedavi planlaması apne hipopne indeksi (AHİ) doğrultusunda yapılan hastaların Oksijen desaturasyon indeksi (ODİ) ve desaturasyon süreleri ile değerlendirilmesi amacı ile yapılan bu çalışmaya Dışkapı Yıldırım beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi Uyku Laboratuvarında takip edilen hastalar katılmıştır. Hastaların yeni değerlendirmeleri sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Uyku apnesi, hipone, apne hipopne indeksi, oksijen desaturasyon indeksi

► **Burun Kanaması İle Başvuran Olguların Değerlendirilmesi ve Endonazal Endoskopik Bipolar Koterizasyonun Tedavideki Yeri**

M.C. Ecevit*, T.K. Erdağ*, S. Uçar*, N. Sönmez**, A.Ö. İkiz*, Ö. Karcioğlu**, S. Sütay*

*Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı

**Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Tıp Anabilim Dalı

Amaç: Burun kanamalarına (BK) toplumda sık rastlanmaktadır. Bu yakınma ile başvuran hastaların %6'sına tıbbi girişim gerektiği bildirilmektedir. Bu çalışmanın amacı, Acil Servisine BK nedeniyle başvuran olguların tedavilerinde ve izlemlerindeki uygulamaları saptamak ve tedaviye dirençli olgularda KBB yaklaşımını ortaya koymaktır.

Materyal ve Metod; Dokuz Eylül Üniversitesi Acil Servisi'ne Ocak 2000-Aralık 2004 tarihleri arasında BK nedeniyle başvuran olgular geriye dönük olarak değerlendirmeye alındı. Olgular yaş, cinsiyet, kanama yeri, başvuru kan basıncı değerleri, tedavi özellikleri, Kulak Burun Boğaz konsültasyon istem oran-

ları, girişim uygulanan olgular ve yatarak tedavi edilen hastalar, tedavi özellikleri açısından incelenmişlerdir. Bu tarihler arasında toplam 571 olgu dosya kaydının BK olarak kodlanmış olduğu saptandı. Dosyaların incelenmesi sonrasında 140 kodlamanın son tanı ile uyuşmaması, 64 kayıta ulaşamaması nedeniyle değerlendirme dışı bırakılmış ve toplam 367 olgu değerlendirilmeye alınmıştır. Olguların %56.9'u erkek, %43.1'i kadındır (E/K= 259/108). Yaş ortalaması 52.59±18.27 yıl (18-85) olarak saptanmıştır.

Bulgular: Başvuran olguların %56.7'sinde kanama spontan olarak başlamışken, %34.3'ünün hipertansiyon tedavisi almakta olduğu saptanmıştır. Başvuru anında olguların %68.1'inde normotansif değerler saptanmıştır. Başvuru anında olguların %38.4'ünde kanama saptanmıştır. Konservatif yaklaşımlar olguların %56'sına uygulanmış, acil servis hekimleri tarafından %5.5 olguya anterior tampon uygulanmış ve %27.8 oranında KBB konsültasyonu istenmiştir. Hastaların %5.7'si yatırılarak tedavi edilmiş olup, endoskopik bipolar koterizasyon %2.2'sine uygulanmıştır.

Sonuç: Burun kanamaları acil servis ve KBB Hekimlerinin yakın işbirliği ile tedavi edilebilen ancak şu anda hastaya KBB girişimi gerektiren bir patolojidir. Tedaviye dirençli olgularda endonazal endoskopik mukozal koterizasyon etkili bir yöntemdir.

► **Bos Fistüllerinde Endoskopik Onarım**

T. Kodaş, M.Z. Özür, İ. Nalbant, E. Gül, E. Çerçi, H. Kaplankıran

SB İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Bu çalışmanın amacı kliniğimizin Bos fistüllerine yaklaşımının anlatılması ve literatür bulgularıyla karşılaştırılmasıdır. Şimdiye kadar pek çok bildiri; bos rinoresi ve kafa tabanı defekti tamirinde endoskopun uygulanabilirliğini savunmuş ve çeşitli teknikler ile tamirde kullanılabilecek materyaller öne sürmüştür. Kliniğimizde endonazal endoskopik yolla tamir ettiğimiz ve postoperatif başarı oranı yüksek olan olgu serimizde elde ettiğimiz deneyimler doğrultusunda bu hastaların tanısı ve endoskopik görüş altında endonazal yolla tedavisi ele alınarak incelenip tanımlanmıştır. Bu çalışmada 1996-20006 yılları arasındaki 22 bos rinoreli hasta dahil edilmiştir. 16 Hastada spontan, 6 hastada ise iatrojenik olarak ortaya çıkmıştır. BOS fistülü 12 hastada anterior etmoid sinüste, 9 hastada crbriform plate de, 1 hastada sfenoid sinüste izlendi. 2 Hastada kemik defektten sarkan meningesel kaçağın nedeni olarak izlendi. 21 vakada overlay tekniği ile temporal fasial, fasial lata, orta konka greftlerinin fibrin glue ile birlikte uygulaması yapılmıştır. 1 hastada ise abdominal yağ dokusu kullanıldı. Büyük defektlerde kas ya da kırıldık grefti ile desteklendi. Sfenoid kaçak tamirinde fasial lata, kartilaj, abdominal yağ dokusu obliterasyonu tercih edildi. 19 vaka şifa ile sonuçlandı. 3 vaka nüks sebebiyle revizyon cerrahisi uygulandı. 1 hastada postoperatif menenjit olgusu izlendi. 2 vakada postoperatif lomber drenaj uygulandı. Çoğu hastaya nazal tampon uygulanması ve profilaktik antibiyotik uygulanması gerekmiştir. Endoskopik tamir yöntemi; frontal sinüs defektleri ve 1.5cm'i geçen kafa tabanı defektlerinin tamiri için pek uygun değildir. Burada başarı için kemik defektle-

flep ya da greftin iyi bir şekilde yaklaştırılmasıdır. Endoskopik yöntem bos rinosinin tedavisinde, hatta daha önce nörocerahi operasyonu geçirenlerde bile, etkin ve güvenilir bir tekniktir. Hastayı intrakranial bir yaklaşımın risklerinden uzak tutmaktadır. İntraoperatif BOS kaçağı farkedilmesi halinde derhal greftlenmelidir. Primer endoskopik prosedürün oranı %86.3 olarak izlenmiştir.

► **Surgical Approach and Results of the Treatment Two Subcategories of pT2 Glottic Carcinoma of the Larynx**

Jovic M. Rajko, Canji Karol, Mitrovic Slobodan, KljajicVladimir, Dragicevic Danijela

University ENT Clinic Medical Faculty, Clinical Centar Novi Sad Serbia

Introduction: T2 glottic carcinoma presents non homogenous localization of laryngeal carcinoma with two subcategories: first (I)- carcinoma of the vocal cord with impaired mobility and second (II)- vocal cord carcinoma with spreading to supraglottic or subglottic part with good or impaired mobility.

Aim: of the study is to retrospectively analyze results of surgery of pT2 glottic carcinoma and to determine the importance of different subcategories (I and II) of glottic carcinoma on diagnostic procedures, applied surgical treatment and survival.

Material and Method: During the period 1990-2000., 71/701 (10%) patients with pT2 glottic carcinoma were diagnosed. Squamous cell carcinoma was found in 68/71 (95.8%) of patients. In the first subcategory (I) there were 55/71 (77.5%) patients, and in second (II) 16/71 (22.5%) patients. All patients were treated surgically with great differences in percentual participation of different kinds of surgical techniques.

Results: Total laryngectomy was performed in 14/71 (19.7%) patients, while other patients undergone functional reconstructive surgery. Involvement of anterior commissure in local spreading of the cancer was found in 24/71 (33.8%) patients. In I subcategory there were 15/55 (27.3%) and in II subcategory 9/16 (56.2%) of patients. Total laryngectomies were performed in 13/24 (54.2%) patients with anterior commissure involvement and in 11/24 (45.8%) patients reconstructive surgery was performed. Neck lymph node metastasis were found in 2/49 (4 %) patients. Positive marginal specimen was found in one of 57 patients (1.7%) with reconstructive laryngeal surgery. Local recidive occured in 8/55 (14.5%) patients with reconstructive laryngeal surgery, in I subcategory 6/55 (10.9%) patients and in II subcategory 2/16 (12.5%) patients. In all of them total laryngectomy was performed. Another primary carcinoma occured in 4/71 (5.6%) patients. Overall 5-year survival rate was 90.1%, with small differences between subcategories (I subcategory 89.1%, II subcategory 93.7%) which was not statistically significant (p=0.596). Disease free 5-year survival was 83.6% with differences between subcategories (I subcategory 81.1%, II subcategory 93.3%) which was not statistically significant (p=0.581). Although clinical significance persisted, statistical significance would be expected in larger subcategories.

Conclusion: Spreading of glottic carcinoma toward supraglottic and subglottic structures complicates exact preoperative

evaluation of tumor size, regardless to preoperative diagnostic procedures. Just owing to that, larger surgical resections performed, bring more radicality, with less percentage of local recidive and better effects on overall survival and disease free survival rate.

Key words: Carcinoma, TNM, glottic, larynx, survival

► **Rinoserebral Mukormukoza Bağlı Orbital Apex Sendromu: Üç Olgu Sunumu**

M. Songu, H. Ünlü, K. Günhan, S. İlker, N. Neşe

Celal Bayar Üniversitesi

Rinoserebral mukormukoz, nadir görülen, hızla ilerleyen, fırsatçı ve ölümcül bir paranazal sinüs enfeksiyonudur. Genellikle eşlik eden diyabet ya da immün yetmezlik tablosu mevcuttur. Enfeksiyon sıklıkla nazal mukozaya yolu ile vücuda alınır ve paranazal sinüsler aracılığı ile orbitaya ulaşır. Beyin dokusunun enfeksiyona katılması, orbital apeks tutulumu sonucunda ortaya çıkar. Orbital apeksin yer kaplayan lezyonlarının oluşturduğu nörolojik tabloya ise orbital apeks sendromu adı verilir. Orbital apeks sendromu şu semptom ve bulgularla karakterizedir: Optik nöropati nedeniyle ortaya çıkan görme kaybı, ptozis, oftalmopleji, kornea refleksinin kaybolması ve yüzde uyuşukluk. Bu bulguların herhangi biri ile başvuran hastalarda orbital apeks sendromunun hekim tarafından ayırıcı tanıda düşünülmesi, geç tanı konulduğu takdirde ölümcül seyredebilecek mukormukozda hayati önem taşımaktadır. Servisimize orbital apeks sendromu kliniği ile başvuran ve rinoserebral mukormukoz tanısı alıp tedavisi yapıldıktan sonra poliklinik izlemi devam eden 3 hasta sunulmuştur.

► **Mikrodebriderin Nazal Polipozisin Cerrahi Tedavisinde Objektif Bulgular ve Yaşam Kalitesi Yönünden Etkisi**

Z. Kızılkaya, K. Ceylan, E. Samim, Ü. Bayız, H. Emir, A. Yavanoğlu, Ö. Lale, İ. Ünlü, V. Gündüz

S. B. Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi I. KBB Kliniği

Amaç: Prospektif, randomize ve tek kör bir klinik çalışma ile toplam 97 hastadan oluşan iki grupta nazal polipozisin cerrahi tedavisinde mikrodebrider ve klasik enstrümanların karşılaştırılması.

Metodlar: Üçüncü basamak referans merkezinde nazal polipozis nedeniyle cerrahi tedavi uygulanan 97 hasta randomize olarak iki grup halinde çalışmaya dahil edildi. SF-36 Genel sağlık düzeyi anketi yaşam kalitesi ölçütü olarak alınırken Lund-Mackay radyolojik ve endoskopik skorlaması ve akustik rino-metri ile nazal volüm ölçümü objektif değerlendirilmedi kullanıldı. Sonuçlar operasyon öncesi ve postoperatif 6. ayda değerlendirildi. İstatistiksel değerlendirmede eşleştirilmiş t testi ve ANOVA testi kullanıldı.

Bulgular: Klasik gruptaki radyolojik skorlama hariç her iki grupta objektif ve subjektif parametreler postoperatif olarak anlamlı iyileşme göstermiştir. Ancak iki grup arasında her iki tür parametre yönünden anlamlı fark oluşmamıştır. Majör komplikasyon izlenmemiştir.

Sonuç: Mikrodebrider ve klasik cerrahi enstrümanlar arasında objektif ve subjektif parametreler yönünden farkının olmadığına işaret eden bu çalışma mikrodebrider ile doyurucu cerrahi sonuçlar, minimal mobidite ve artmış hasta ve cerrah konforu unsurlarını rapor eden literatürdeki önceki çalışmalara tamamlayıcı bir unsur oluşturmaktadır.

► **Disfonili Hastaların Akustik ve Algısal Parametrelerle Değerlendirilmesi**

Ç. Sarıdoğan*, M. Yılmaz**, B. Gündüz*, Y. Bayazit**, Y. Kemalolu**, A. Köybaşıoğlu**, E. İnal**

*Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı,

**Odyoloji Bilim Dalı

**Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı

Sesin değerlendirilmesi ve tedavisinin planlanması için ses kalitesinin değerlendirilmesi ve bozuk sesin yaşam kalitesine olan etkisinin belirlenmesi önemlidir. Bu amaçla fizik muayene, ses analizi gibi objektif parametreler kullanılırken bireylerin meslekleri, yaşadıkları çevre ve aile fertleriyle olan ilişkilerini sorgulayan subjektif test bataryaları da kullanılmaktadır. Bu çalışmanın amacı, ses kısıklığı şikayeti olan hastaların yapılan objektif ve subjektif değerlendirme sonuçlarının birbirleriyle olan ilişkilerini saptamaktır. Bu çalışmaya Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı'na Eylül 2006- Aralık 2006 tarihleri arasında ses kısıklığı şikayeti ile başvuran 27 hasta katılmıştır. Bireylerin objektif değerlendirmede kullanılan akustik parametreleriyle (mfo, jita, jitt, shdB, shim, NHR, VTI, SPI) subjektif değerlendirmede kullanılan ses bozukluğu skoru-10 (SBS-10) sonuçları ve meslekleri karşılaştırılmıştır. Sonuçta SBS-10 skorları ile akustik analiz sonuçları arasında anlamlı ilişki bulunamamıştır.

► **Süspansiyon Laringoskopi Komplikasyonları ile Anatomik Özellikler ve Hasta Pozisyonu Arasındaki İlişki**

B. Uslu Coşkun, **A. Tolga Koşar**, H. Seven, B. Dadaş

Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Süspansiyon laryngoskopi yapılacak hastalarda preoperatif anatomik ve klinik özellikleri ayrıntılı olarak değerlendirip, bu değerlendirmede elde edilen verileri intraoperatif verilerle birlikte ele alarak peroperatif komplikasyonlarla ilişkilerini ortaya koymayı amaçladık. Hastalarda preoperatif olarak bazı parametrelere bakıldı. Bu parametreler; boy, yaş, kilo, cinsiyet, operasyon öncesi tanı, operasyon süresi, operasyon öncesi boyuna RT öyküsü, daha önce geçirilen operasyonlar, diğer sistemik hastalıkları içermektedir. Ayrıca bazı anatomik özelliklere bakıldı. Bunlar; boyun tam ekstansiyonda iken maksimum mentum-jugulum mesafesi (cm), maksimum ağız açıklığı (cm), mallampati sınıflaması derecesi, operasyon öncesi dental yapı, boyun çevresi (cm), göğüs çevresi (cm) idi. İntraoperatif olarak operasyon pozisyonuna ait veriler olan operasyon pozisyonu, boyun pozisyonu, süspansuar açısı kaydedildi. Çalışmaya 50 larenks patolojileri nedeniyle direkt laringoskopi ya da mikrolaringoskopik cerrahi yapılmış hasta alındı. Hastalarda peroperatif ve postoperatif elde edilen komplikasyona ait veriler toplandı ve toplanan verilerle preoperatif değerlendirilmedeki anatomik özellikler ve operasyona ait özellikler ara-

sında anlamlı bir ilişki olup olmadığı değerlendirildi. Hastaların yaş aralığı 29 ile 72 arasında değişmekte olup; 41'i erkek, 9'u bayandı. En sık görülen komplikasyonlar oral mukozal hasardı. Görülen komplikasyonların elde edilen peroperatif anatomik ve klinik parametrelerle olan ilişkisi ortaya kondu.

► **Astım Atağı ile Gelen Hastalarda Vokal Kord Fonksiyonlarının Değerlendirilmesi**

M. Karacı*, B. Oktay**, Ö.T. Selçuk*, E. Bilgin**, M. Yüceoğlu**, S. Ardıç**, G. Saylam*, A. Özdek*, H. Korkmaz*

*Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi 2. KBB Kliniği

**Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi Göğüs Hastalıkları Kliniği

Vokal kord disfonksiyonu; Vokal kordların inspiriyum boyunca anormal adduksiyonu ile karakterize, larinkste belirgin hava akımı kısıtlamasına yol açan respiratuar bir durumdur. Hava yolu obstrüksiyonunun nadir bir nedeni olmasına rağmen akut astım kliniği ile prezente olabilir. Vokal kord disfonksiyonunun astım olarak yanlış tanı alması çok sayıda gereksiz entübasyon, gereksiz medikasyon ve medikasyonların iatrojenik yan etkilerine neden olmaktadır. Vokal kord disfonksiyonunun popülasyondaki insidansı tam olarak bilinmemektedir ancak %2-3 oranında olduğu tahmin edilmektedir. Bu hastaların çoğunluğu yanlış tanı ile astım veya KOAH tanısıyla izlenmekte ve bronkodilatör tedaviden fayda sağlanamamaktadır. Bu çalışma astım atağı ile acil servise başvuran hastalarda vokal kord fonksiyonlarını değerlendirmek ve altta yatabilecek olan vokal kord disfonksiyonu insidansını tespit etmek amacıyla planlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Astım, vokal kord disfonksiyonu, addüktör paralizisi

► **Süspansiyon Larengoskopinin Perioperatif Komplikasyonları**

B. Keleş, K. Öztürk, **M. Kara**, H. Arbağ, Z. Cenik

Selçuk Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı

Gereç ve Yöntem: Aralık 2005- Mart 2007 tarihleri arasında kliniğimize başvuran ve larengeal patoloji nedeniyle süspansiyon laringoskopi uygulanan 50 hasta prospektif olarak incelendi. Hastaların yaşı, cinsiyeti, tanısı, operasyon öncesi ve sonrası semptomları, fizik muayene bulguları, operasyon süresi, ortaya çıkan komplikasyonlar, süresi ve şiddeti kaydedildi. Tüm hastalar genel anestezi altında, düz blade kullanılarak manuel tekniğiyle (gallows süspansiyon) süspanse edildi.

Bulgular: Süspansiyon laringoskopi uygulanan 50 hastanın 5'i kadın (%20), 45'i erkek (%80) olup, yaş ortalaması 48.3+14.9 (21-81) idi. Postoperatif dönemde, hastaların 39'unda (%78) boğaz ağrısı, 20'sinde (%60) yutma güçlüğü, 18'inde (%24) diş ağrısı, 9'unda (%18) ağız kuruluğu, 5'inde (%10) dilde his kaybı, 3'ünde (%6) yumuşak damakta laserasyon, 2'sinde (%4) tat alma problemi, 2'sinde (%4) dişte çatlaklık, 2'sinde (%4) diş kırığı ve 1'inde (%2) dil hareketlerinde kısıtlılık gibi minör komplikasyonlar gelişti. Komplikasyonlar ortalama 9 gün (5-21) sürdü. Semptomların şiddeti çoğu olguda (%62) hafif düzeyde idi. Olguların hiçbirinde majör komplikasyonlar

(reentübasyon, trakeotomi, kardiyovasküler problemler, hospitalizasyon, vs) gelişmedi.

Sonuç: Süspansiyon laringoskopi operasyonunda minör komplikasyonlar oldukça yaygın görülmekle beraber bunların çoğu geçici problemlerdir. Hastaların bu olası komplikasyonlar açısından preoperatif olarak bilgilendirilmesi, hasta uyumunu ve memnuniyetini artıracaktır.

► **Krikohyoidopeksi'de Erken ve Geç Dönemde Oluşan Problemler**

T. Kodaş, L. Olgun, M.Z. Özür, S.G. Gültekin, M. Balaban, G. Aksoy

S. B İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Bu çalışmada 1996-2006 yılları arasında İzmir Eğitim Araştırma Hastanesinde cricohyoidopexy operasyonu geçiren hastalarda görülen komplikasyonlar sunulacaktır. Bu zaman aralığında 56 hasta opere olmuştur. Bu çalışmada hasta yaşı, cinsiyeti ve tümörün lokalizasyonu ele alınarak değerlendirilmiştir. Tüm vakalara cricohyoidopexy ile neo larenks oluşturulmuştur. 19 hastaya büyük tümör veya histopatolojik gereklilik nedeniyle postoperatif radyoterapi uygulanmıştır. Erken komplikasyonlar genellikle minör idi ve konservatif yollarla tedavi edildi. Ancak bir hastamız pulmoner emboli ve diğer bir hastamız ise miyokard infarktüsü nedeniyle kaybedildi. Erken dönem laringeal, tıbbi komplikasyonlar sırasıyla; %5.8, %3.5 olarak gerçekleşti. Nisbi uzun dönem komplikasyonlardan en rahatsız edici olanı; aspirasyon nedeniyle oral beslenmeye başlanma süresinin uzaması idi. Buna 6 hastamızda rastlandı. 2 hastada ise beslenme problemi nedeniyle total larenjektomi yapılmak zorunda kalındı. Hemen hemen tüm CHP vakalarında farklı derecelerde aspirasyon ile karşılaşılır. Çoğu vakada bu zamanla tolere edilir ancak bazen aspirasyon pnömönilerine sebep olabilir. 6 hastamızda bu durumla karşılaşıldı ve tümü başarıyla tedavi edildi. Uzun dönem komplikasyonlarından ise en önemlisi inspiratuar komplikasyonlara yol açan mukozal flep oluşumu idi. Flep oluşumuna arytenoidi alınan hastalarda rastlanmıştır. Geç ve ciddi komplikasyonlardan bir diğeri neolarenks stenozudur. Bu komplikasyona 3 hastamızda rastladık ve üçü de trakeostomiye bağımlı kalmıştır. Total larenjektomiye dönüştürme, kalıcı gastrotomi ve kalıcı trakeostomi oranları ise sırasıyla %3.4, %1.7, %5.3 idi. Her ne kadar CHP ameliyatı onkolojik bir tür ses koruma ameliyatı olarak düşünülse de komplikasyon oranları Total larenjektomiye göre nisbeten yüksektir. Hasta yaşı, solunum kapasitesi, rezeksiyon tekniği ve postoperatif RT komplikasyonların gelişmesinde önemli faktörler olabilir. Bu durumda, çoğu komplikasyon; doğru hasta seçimi ve uygun cerrahi teknik ile önlenbilir.

► **Paradoksal Vokal Kord Hareketi Hastalarında Glottik Fonksiyonların Değerlendirilmesi**

K. Yelken, M. Güven, A. Eyibilen, İ. Aladağ, F. Turan, H. Asan

Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Amaç: Paradoksal vokal kord hareketi (PVKH) solunum sırasında vokal kordların uygunsuz kapanmasıyla karakterize bir

hastalıktır. Üst solunum yolu tıkanıklığına bağlı şikayetler oluşturur. Bu çalışmanın amacı PVKH hastalarında fonasyon sırasında oluşan glottik fonksiyon bozukluklarını saptamaktır.

Gereç ve Yöntem: Bu çalışmaya 23 PVKH hastası dahil edildi. PVKH tanısı laringostroboskopi ile inspiyum ve/veya ekspiyum sırasında vokal kord adduksiyonunun saptanmasıyla konuldu. Tüm hastaların sesleri kaydedilerek akustik analiz yapıldı. Kaydedilen sesler ayrıca GBRAS skalası kullanılarak algısal olarak değerlendirildi. Her bir hastadan 10 seçenekli ses bozukluğu indeksi (VHI-10) formunu doldurması istendi. Aynı protokolün uygulandığı herhangi bir kulak burun boğaz hastalığı olmayan 15 kişilik kontrol grubu ile sonuçlar karşılaştırıldı.

Bulgular: PVKH grubundaki hastaların ortalama yaşları 49 ve kadın/erkek oranı 19/4 olarak bulundu. Kontrol grubundaki deneklerin ortalama yaşları 32 ve kadın/erkek oranı 11/4 olarak saptandı. PVKH grubu ile kontrol grubu arasında hem akustik analiz sonuçlarına göre, hem GBRAS'a göre hem de VHI-10'a göre anlamlı farklılık tespit edildi.

Sonuç: PVKH'nin glottik fonksiyonları etkileyerek önemli derecede fonasyon bozukluğu yaptığı bulundu.

► **Kokleer İmplantasyonda Gusher**

A. Dalgıç, L. Olgun, M.Z. Özür, G. Gültekin, M. Koç, E. Çerçi

İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Gusher otosklerozda, konjenital stapes fiksasyonunda ve kokleer implantasyonda karşılaşılabilecek bir problemdir. Kokleer implantasyonda görülme sıklığı %1-3 olarak bilinmektedir. Konjenital anomalilerin varlığında görülme riskinin arttığı bilinmektedir. Common kavite, incomplete partition type 1, incomplete type 2 ve Vestibüler displazi gibi kemik labirent anomalilerinde görülme riski daha yüksektir. Klinikimizde 1998 ile 2007 yılları arasında 459'si çocuk ve 177'si erişkin olmak üzere toplam 636 hastaya kokleer implantasyon ameliyatı yapılmıştır. Bu hastalardan 24'ünde kemik labirent anomalisi saptanmıştır. 16 olguda incomplete partition type 2.2 olguda incomplete partition type 1.6 olguda ise common cavity söz konusuydu. Kokleer implantasyon sırasında 16 hastada perinlenf gusher gözlemlendi. Gusher görülen hastaların 2'sinde kokleovestibüler kemik anomalisi saptanmamıştır. 14'ünde incomplete partition type 2 ve 2 hastada incomplete partition type 1 anomalileri vardı. Common cavity'ye sahip 6 hastanın hiçbirinde gusher gözlenmedi. Gusher hastaların 12'sinde kokleostomi açılırken, 6'sında ise yuvarlak pencere girişi sırasında ortaya çıkmıştır. Gusher görülen hastaların 14'ünde kokleostomi kapatmak için yağ ve fibrin glue kullanıldı. 4'ünde ise yağ, fasya ve fibrin glue kullanıldı. Ameliyat sonrasında 4 olguda gusher'in sürdüğü saptandı (3 hastada rinore 1 hasta da otore). 2 hastaya konservatif tedavi uygulandı. Diğer iki hasta ise reeksplere edilerek kokleostomi ağı kapatıldı. Post operatif bakımda hastalara baş elevasyonu, zorlayıcı hareketlerden kaçınma önerildi ve antibiyotik tedavisi verildi. Sonuç olarak gusher tedavisinde orta kulağın ekplorasyonu ve kokleostominin kapatılması, orta kulağın tam olarak oblitere edilmesi gibi girişimler gerekebilir. Perilenf gusher'ı ameliyat sırasında çok dikkatli bir şekilde kontrol altına alınmalıdır. Hastanın aneste-

ziden uyanma periyodunda sakin olmaya dikkat edilmeli ve postoperatif rinore dikkatli bir şekilde izlenmelidir.

► Koklear İmplantasyon Sonuçlarımız

İ. Bayramoğlu*, Y. Bayazıt*, N. Ensari*, N. Göksu*, A. Atılğan**, K. Uygur*, İ. Akyıldız*, Y.K. Kemalolu*, B. Gündüz**, Ş. Altunyay**, Ç. Sarıdoğan**, S. Özbilen*, S. Gökmen**

*Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Kulak Burun Boğaz Anabilim Dalı

**Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Odyoloji Anabilim Dalı

Giriş: Koklear implant (Kİ) ileri-çok ileri derecede işitme kaybı çocuklarda özellikle erken yaşta uygulandığında dil ve konuşma gelişimi, iletişim performansı, sosyal ve emosyonel gelişim için önemlidir.

Amaç: Klinikimizdeki Kİ vakalarımızın retrospektif incelemesini sunmaktır.

Metod: Kasım 2002-Mart 2007 yılları arasında Kİ uygulanan, 13 ay-70 yıl yaş aralığındaki, 113 hastanın klinik, radyolojik, odyolojik bulguları ve cerrahi uygulamaları tartışılmış ve analiz edilmiştir. Bilgisayarlı tomografi ve manyetik rezonansla iç kulak, VIII. kraniyal sinir ve vasküler yapılar incelenerek işitme cihazından yarar görmeyen, işitme siniri sağlam olan, ileri veya çok ileri derecede sensörinöral işitme kaybılı hastalar Kİ adayı seçilmiştir. Cerrahi teknikte mastoidektominin ardından posterior timpanotomi ile fasiyal reses açılmış ve kokleostomi yapılarak skala timpaniye elektrot yerleştirilmiştir.

Bulgular: Vakaların 85'i (%74.3) dil gelişimi öncesi (pre-lingual), 1'i (%0.8) dil gelişimi sırası (peri-lingual), 27'si (%23.8) dil gelişimi sonrası (post-lingual) tespit edilen ileri veya çok ileri derecede sensörinöral işitme kaybılıdır. Hastaların 2'si işitme taraması programında saptanarak Kİ uygulanmıştır. intraoperatif değerlendirilmede 12 hastada koklea ya da yuvarlak pence-re anomalisi saptanmıştır. Planlanan tarafta koklear ossifikasyon saptanan 3 olguda diğer kulağa implant uygulanmıştır. Vakaların 5'inde revizyon gerekli olmuş, hiç bir olguda postoperatif menenjit, perilinf fistülü gibi komplikasyonlarla karşılaşmamıştır.

Sonuç: Kİ cerrahisi oldukça başarılı ve komplikasyon oranı düşük bir ameliyat olup özellikle ilk 2 yaşındaki olgularda başarılı sonuçlar vermektedir. Erken dönemde tanı ve Kİ uygulaması hastaların üretken ve mutlu bir birey olarak toplumdaki yerini almasına katkıda bulunan ve hayatları boyunca karşılaştıkları en büyük şanstır.

► Multihandikaplı Çocuklarda Koklear İmplantasyon

E. Çerçi, L. Olgun, G. Gültekin, M.Z. Özür, B. Üçkan, A. Dalğıç, T. Kandoğan, S. Alper

S.B. İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Koklear implantın uygun olgularda totale yakın işitme kaybılı çocuklar için bir çare olduğu, bazı olgularda normal ve normale yakın konuşma ve dil gelişimi sağlanabildiği bilinmektedir. Ek handikaplar kaçınılmaz olarak iletişimde daha ciddi sorunlara yol açar. Bazı multihandikaplı çocuklara diğer deformiteleri

için de yardım edebilmek için işitmenin düzeltilmesi kaçınılmaz bir gereklilik olabilir. İşitme kaybı cihazla düzeltilebilen multihandikaplı çocuklarda cihazlanmanın hayat kalitesi ve çevre ile iletişim kurmayı önemli ölçüde düzelttiği bilinmektedir. Koklear implantasyonun da multihandikaplı çocuklarda benzer şekilde yararlı olması beklenebilir. Bu çalışma 1998-2007 yılları arasında İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi KBB Kliniği'nde implante edilen 636 hastadan multihandikaplı 40 hasta üzerinde gerçekleştirilmiştir. Ek engellerin %24'ü mental retardasyon, %2'si motor retardasyon, %9'u mental-motor retardasyon, %3'ü multipl engeller, %2'si görsel bozukluklardı. 11 vaka sendromluydu. İmplantasyon yaşı 1.1-9.9 arasındaydı. Preoperatif tüm olgular objektif odyometrik incelemeler ve mümkün olan olgularda davranış odyometrisi ile incelenmiştir. Ciddi perilinf gusher gelişen 2 olgu dışında problem yaşanmamıştır. Fittingler büyük ölçüde ESRT ve NRI ya da NRT sonuçlarına dayandırılmıştır. Hastalar 1, 3, 6, 12, 18 ve 24. aylarda ve Nottingham scale, CAP ve SIR kategori testleri kullanılarak değerlendirilmiştir. Görme engeli dışında ek handikapı olmayan çocuklar koklear implanttan mükemmel yararlanmışlardır. Mental retardasyonlu hastaların iletişim yetenekleri önemli ölçüde düzelmiştir. Motor mental retardasyonu olan hastalarda da önemli düzelmeler sağlanmıştır. Tüm hastalar ek engelleri için o engeline yönelik rehabilitasyon hizmetleri de almıştır ve çoğunda da işitmenin düzeltilmesi rehabilitasyona önemli ölçüde yardımcı olmuştur.

Sonuç: Seçilmiş multihandikaplı ileri işitme kaybılı çocuklarda koklear implantasyon iletişim becerilerini düzeltme açısından avantajlar sağlayabilir.

► Vestibüler İnterionda NRT Kaydı: Olgu Sunumu

A. Atılğan*, B. Gündüz*, İ. Bayramoğlu**, Y.K. Kemalolu**, M. Akşit***

*Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Odyoloji Bilim Dalı

**Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi K. B. B. Anabilim Dalı

***Duyusal Odyolojik Tanı Merkezi

İşitme sinirinin elektrik uyarana verdiği cevabı (eBAP-elektrik uyarımlı Bileşik Aksiyon Potansiyel) kaydeden NRT (Neural Response Telemetry) testiyle koklear implantasyon sırasında ve sonrasında önemli objektif bilgiler elde edilmektedir. Bu çalışmada, vestibüler insertion sebebiyle re-implantasyon uygulanan 3 yaşındaki erkek olgu sunulmuştur. Ameliyat sırasında NRT kaydı alınmamıştır. Ameliyat sonrası ayrıntılı değerlendirmede NRT kayıtları elde edilmiş, ancak N1 latansında gecikme saptanmıştır. Bu nedenle radyolojik inceleme önerilmiştir. Radyolojik incelemeyle elektrot dizinin kokleada olmadığı, vestibülde olduğu anlaşılmış, re-implantasyon kararı alınmıştır. NRT testinde N1 latansındaki gecikmenin elektrot yerleşimi hakkında bilgi verebileceği düşünülmektedir.

► Pediatrik Koklear Reimplantasyon

E. Toprak, L. Olgun, G. Gültekin, M.Z. Özür, T. Tokat, T. Kodaş, T. Kandoğan, S. Alper

İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Koklear implantasyon genellikle büyük otolojik merkezlerde ve deneyimli cerrahlar tarafından yapılmaktadır. Bu nedenle

komplikasyon oranı düşük ve reimplantasyon gereği oldukça az orantaya çıkmaktadır. Reimplantasyonların çoğunluğu implant fonksiyon bozukluğundan dolayı yapılmaktadır ve vakaların çoğunluğunu çocuklar oluşturmaktadır. SB İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi Kokleer İmplant Merkezinde 1998 ile 2007 yılları arasında kokleer implantasyon yapılan 459 çocuk olgudan 22 sine reimplantasyon yapılması gerekmiştir. Bu çalışmada reimplantasyon yapılan 22 vaka retrospektif olarak incelenmiştir. Vakalar işitme kaybı nedeni, demografik özellikleri ve reimplantasyon gerekçesine göre sınıflandırılmıştır. Reimplantasyon sırasında primer cihazda görülen sorunlar ve varsa cerrahi sorunlar incelenmiştir. Sonuç olarak kokleer implantasyon hala implant üreticileri ve cerrahlar için gelişmekte olan bir alandır. Küçük çocukların implantasyonu fazlaca deneyim gerektirmektedir. Üreticiler daha dayanıklı daha akıllı ama daha küçük cihazlar geliştirmelidirler.

► **Uyarılmış Vestibüler Miyojenik Potansiyeller Meniere Hastalığında İntratimpanik Gentamisin Tedavisinin Etkilerinin Takibinde Güvenilir Bir Test midir?**

L.N. Özlüoğlu, G. K. Akkuzu, E. Tarhan, N. Özgirgin
Başkent Üniversitesi KBB Anabilim Dalı

Bu çalışmanın amacı, Meniere hastalığında intratimpanik gentamisin tedavisinin takibinde uyarılmış vestibüler miyojenik potansiyel testinin etkinliğinin güvenilirliğini değerlendirmektir. Başkent Üniversitesi KBB kliniğinde planlanan prospektif çalışmaya tek taraflı Meniere hastalığı olan ve tedavilerinde 40 mg/ml konsantrasyonda 0.5 ml intratimpanik gentamisin uygulanan hastalar dahil edildi. Hastalara tedavi öncesi ve sonrası saf ses odyometri, bitermal kalorik test ve uyarılmış vestibüler miyojenik potansiyel testleri yapıldı. Ortalama takip süreleri 17.08 aydı. IT gentamisin tedavisi sonrası 9 hastada uyarılmış vestibüler miyojenik potansiyeller, 8 hastadada kalorik cevap kayboldu. 3 hastada latensi uzaması ve amplütüdlerde azalma gözlemlendi. 4 hastada kalorik cevaplar paretikti. Takip süresince hiçbir hastanın vertigo ile ilişkili subjektif yakınması olmadı. Bir hasta 2 yıllık izlem süresince ikinci bir gentamisin dozu aldı. 3 hastada tedavi sonrası işitme eşikleri kötüleşti. Bu çalışmanın verileri doğrultusunda uyarılmış vestibüler miyojenik potansiyeller Meniere hastalarına uygulanan intratimpanik gentamisin tedavisinin etkilerinin takibinde güvenilir bir testtir.

► **Trakeal Stenozlarda Yeni Bir Tedavi Metodu Olarak Granülosit Koloni Stimülan Faktör (G-Ksf) Uygulamasının Etkinliğinin Değerlendirilmesi: Tavşanlar Üzerinde Deneysel Bir Çalışma**

U. Özbilen Acar*, U. Yener*, P. Özdoğan*,
Y. Uyar Bozkurt**, P. Bilir***, D. Yanıkkaya Demirel****,
U. Sayılğan*****, P. Dirican*****

*İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı

**Marmara Üniversitesi Patoloji Anabilim Dalı

***İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Histoloji ve Embriyoloji Anabilim dalı

****Centro Laboratuvarları Araştırma (ARGE) Bölümü

*****İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı

*****İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Biyoistatistik Anabilim Dalı

Amaç: Trakeal stenozlarda günümüzde kullanılan tedavi metodlarına alternatif olarak granülosit koloni stimülan faktör (G-KSF) uygulamasının etkinliğinin araştırılmasıdır.

Materyal ve Metod: Genel anestezi (GA) altında 12 tavşan trakeası deneysel stenoz oluşturmak üzere 2. ve 3. halkalar arasından horizontal kesi yapıldıktan sonra, naylon fırça sefalik yönde trakea lümeni içine sokularak sirküler olarak fırçalandı ve trakea 2-4 sütür ile kapatıldı. Postoperatuar 10. gün GA altında eski ensizyon bölgesinden tüm tavşanların trakealarına vertikal kesi yapıp, trakeaları makroskopik olarak incelendi ve trakeal stenoz gözlenen alandan ensizyonel biyopsi alınıp histopatolojik değerlendirmeye gönderildi. Bunu takiben tavşanlar her biri 6 adet olmak üzere 2 eşit gruba ayrıldı. Birinci gruba ikinci operasyondan 5 gün sonra boyun bölgesine insülin enjektörü ile subkutan olarak 5 mikrogram/kg G-KSF uygulandı. İkinci grup herhangi bir uygulama yapılmadan kontrol grubu olarak izlendi. G-KSF tedavi uygulamasından 1 ay sonra tüm tavşanlar (I. Ve II. grup) sakrifiye edildi. Daha sonra trakeaları indirek larengeal endoskopi (ILE) ile değerlendirildi ve hepsine total larenjektomi uygulandıktan sonra piyesslerdeki değişikliklerin elektron ve ışık mikroskobu ile histopatolojik analizleri yapıldı. Elde edilen sonuçlar Kruskal-Wallis One way ANOVA istatistik yöntemi ile değerlendirildi.

Bulgular: Tavşanların ILE ile makroskopik değerlendirilmesinde kontrol grubunda 1. ve 2. trakea bölgeleri ile krikoid kırkıdak bölgesinde belirgin bir stenoz oluşumu gözlemlendi. Deney grubunda ise kontrol grubuna kıyasla stenoz alanlarında anlamlı bir düzelmeye görüldü. Bu makroskopik bulgular ışık ve elektron mikroskobu ile yapılan histopatolojik analizler ile istatistiksel olarak doğrulandı.

Sonuç: Trakeal stenoz tedavisinde subkutan G-KSF uygulamasının etkili olduğu ve mevcut tedavi metodlarına alternatif veya yardımcı bir yöntem olarak yer alabileceği gösterilmiştir.

► **Topikal Olarak Uygulanan 5-Flourourasil ile Mitomisin-C'nin, Radyofrekans İle Oluşturulan Miringotominin Kapanma Süresine Etkileri**

S. Baylançıçek, M. Sarı, Z.M. Yazıcı, N. Özdemir, B. Çam, S. İnanlı, A. Tutkun

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB ve Baş-Boyun Cerrahisi Anabilim Dalı

Giriş: Konservatif tedaviye yanıt vermeyen seröz otitis media, miringotomi ve eş zamanlı ventilasyon tüpü tatbiki en etkili cerrahi tedavi yöntemidir. Orta kulağın 2-3 hafta havalanmasının seröz otitis media tedavisi için yeterli olacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada radyofrekans ile oluşturulan miringotomilere topikal uygulanan Mitomisin C ve 5-Flourourasil'in, perforasyonların kapanma zamanlarına etkilerinin karşılaştırılması ve elde edilen verilerle bu tekniğin ventilasyon tüpü uy-

gulamasına alternatif olup olamayacağını sorgulanması amaçlanmıştır.

Materyal ve Metot: Çalışma Sprague-Dawley cinsi 40 sıçan üzerinde gerçekleştirildi. Miringotomiler genel anestezi altında radyofrekans ile gerçekleştirildi. Yirmi deney hayvanının sağ kulağına spongostana emdirilmiş Mitomisin C (0.4 mg/ml), diğer 20 hayvanın sağ kulağına 50 mg/ml 5-Florourasil uygulandı. Her gruptan seçilen 13'er hayvanın sol kulağına RF miringotomi sonrası perforasyonlara izotonik sürüldü ve kontrol grubu oluşturuldu. Hayvanlar haftalık olarak mikroskopla muayene edildi ve perforasyonların açık kalma süreleri Kaplan-Meier Survival tekniği kullanılarak karşılaştırıldı.

Bulgular: Perforasyonların ortalama kapanma süreleri Mitomisin C uygulanan grupta 4.85, 5-Florourasil uygulanan grupta 3.90, kontrol grubunda 1.30 hafta olarak bulundu. 5-Florourasil ve Mitomisin C grupları, kontrol grubu ile karşılaştırıldıklarında, istatistiksel olarak perforasyonların kapanmasında anlamlı uzama olduğu görüldü ($p < 0.0001$). Bu iki grup arasındaki açık kalma süreleri farkı Mitomisin C'de daha uzun olmasına rağmen istatistiksel olarak anlamlı bulunmadı ($p > 0.05$). Yapılan kontrollerde hiçbir kulak zarında kalıcı perforasyon, atrofik skar ve miringoskleroz saptanmadı.

Sonuç: Radyofrekans miringotomi sonrası topikal olarak Mitomisin C veya 5-Florourasil uygulaması perforasyonların açık kalma sürelerini uzatmakta ve bu teknik özellikle kısa süreli tüp uygulanması gereken endikasyonlarda alternatif bir girişim olarak önerilebilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Radyofrekans, miringotomi, mitomisin C, 5-Florourasil

► Esbiothrin İçeren Sinek Kovucu Likitlerin Burun Mukozasına Etkilerinin Deneysel Olarak Araştırılması

A. Ünal*, M. Koyuncu**, L. Yıldız***, R. Ünal**

*SB Gazi Devlet Hastanesi

**Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı

***Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Patoloji Anabilim Dalı

Amaç: Sineklerin zararlı etkilerinden korunmak için evlerde yaygın olarak kullanılan ve solunum yoluyla alınan esbiothrinin (Detan Elektrolit) R rat burun mukozasında meydana getirdiği değişiklikleri histopatolojik olarak incelemektir.

Gereç ve Yöntem: Çalışmaya 40 deney, 10 tane de kontrol olmak üzere toplam 50 rat dahil edildi. Deney grubu 4'e ayrılarak her bir grup 10 rattan oluştu. Deney grubu 1, 4, 8 ve 12 hafta süre ile esbiothrine maruz bırakıldı. Maruz kalma sürelerinin sonunda ratlar sakrifiye edilerek burun alt konka mukozasından örnek alındı ve bu örnekler inflamasyon gelişimi, goblet hücreleri ve mukoid bezlerde artış, silya ve epitel kaybı, intraepitelyal inflamatuvar hücre varlığı ve metaplazi gelişimi açısından histopatolojik olarak değerlendirildi.

Bulgular: Yapılan histopatolojik incelemede, deney grubundaki ratların burun mukozasında, kontrol grubu ile karşılaştırıldığında, inflamasyon gelişimi, goblet hücreleri ve mukoid bez-

lerde artış, silya ve epitel kaybı ve intraepitelyal inflamatuvar hücre varlığı açısından anlamlı fark saptandı ($p < 0.05$). Ancak, metaplazi gelişimi açısından anlamlı bir ilişki saptanmadı ($p > 0.05$).

Tartışma ve Sonuç: Yaygın olarak kullanılan ve zararlı etkilerinin olmadığı bildirilen pyrethroid insektisidlerin burun mukozasında ortaya çıkardığı histopatolojik değişikliklerin, toksik nedenlerle meydana gelen rinitlerle aynı bulguları gösterdiği görülmüştür. İleri bir çalışmanın gönüllü insanlarda klinik ve laboratuvar verileri ile desteklenerek yapılmasının uygun olacağı düşüncesindeyiz.

► Adenoid Vegetasyonlu veya Kronik Tonsil Hipertrofi Çocuklarda Operasyon Öncesi ve Sonrası Dönemlerde Ghrelin Hormonu Düzeyindeki Değişiklikler

S. Koç*, K. Öztürk*, B. Özer*, B. Keleş*, S. Büyükbay**, V. Kocabaş**

*Selçuk Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı

**Selçuk Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Klinik Biyokimya Anabilim Dalı

Amaç: Adenotonsil hipertrofisi çocuklarda büyüme gelişme geriliğinin önde gelen nedenlerindedir. Biz bu çalışmamızda, adenotonsil hipertrofisi bulunan çocuklarda ameliyat sonrası büyüme-gelişme, ghrelin hormon düzeyleri ve ghrelin hormonu ile bunların arasındaki ilişkiyi araştırdık.

Gereç ve Yöntem: Çalışmaya; klinik ve radyolojik inceleme sonucu adenotonsil hipertrofisi tanısı alan, 17 erkek (%63), 10 kız (%37) toplam 27 hasta alındı. Hastalar ameliyat öncesi ve ameliyattan 3 ay sonra değerlendirildi. Çocukların boy ve kilo ölçümleri, ameliyat öncesi ve ameliyattan 3 ay sonra aynı şekilde yapıldı. Yaş ortalamaları 6.8 olup, 3-16 yaş arasında değişmekte idi. Hastalardan 18'i adenoid vegetasyon (%67), 9'u kronik tonsil hipertrofisi (%33) nedeni ile ameliyat edildi. Ghrelin ölçümü için NaEDTA ve aprotinin bulunan tüplere kan alınıp soğuk zincire dikkat edilerek çalışıldı.

Bulgular: Ameliyat öncesi ortalama ağırlıkları (21.96 ± 12.92) kg, ortalama vücut kitle indeksi (VKİ: 15.34 ± 3.27) kg/m^3 , ortalama ghrelin hormon düzeyleri (178.49 ± 92.58) fmol/ml olarak ölçüldü. Ameliyat sonrası ghrelin hormon düzeyleri istatistik olarak anlamlı şekilde azalırken, ağırlık ve VKİ istatistiksel olarak anlamlı şekilde artış gösterdi ve sırası ile; (101.81 ± 51.50) fmol/ml, (22.76 ± 13) kg, (18.1571 ± 3.26) kg/m^3 olarak ölçüldü. Ghrelin hormonu ile ağırlık arasında operasyon öncesi zayıf bir negatif korelasyon ($r = -0.29$) gözlenirken operasyon sonrasında ise bu negatif korelasyon daha da belirginleşti ($r = 0.45$) ($p < 0.05$). Ghrelin hormonu ile ağırlık arasındaki bu korelasyon, ghrelin hormon farkları ve ağırlık farkları arasındaki korelasyonla da ($r = 0.85$)S, ($p < 0.01$) desteklendi.

Sonuç: Yapmış olduğumuz çalışma, adenotonsil hipertrofili çocuklarda, cerrahi tedavinin hastaların ameliyat sonrası büyüme ve gelişmesine olumlu yönde katkı yaptığını göstermiştir. Ghrelin hormon düzeyleri, adenotonsil hipertrofili çocuklarda ameliyat sonrası anlamlı oranda azalmış ve kilo ile negatif ilişkisi belirginleşmiştir. Bu sonuç bize kan ghrelin hormon dü-

zeylerinin büyüme-gelişmenin değerlendirilmesinde ve ameliyat sonrası takibinde faydalı bir parametre olarak kullanılabilirliğini düşündürmüştür

► **Kobaylarda Transtimpanik Uygulanan Deksametazonun Karşı Kulağa Geçiş: Deneysel Araştırmalarda Göz Önünde Tutulması Gereken Bir Nokta**

B. Akkuzu*, N. Özgirgin*, G. Akkuzu*, D.A. Aldemir**, L.N. Özlüoğlu*

*Başkent Üniversitesi KBB Anabilim Dalı

**Başkent Üniversitesi Biyokimya Anabilim Dalı

Transtimpanik tedaviler başta Meniere hastalığı ve ani işitme kaybı olmak üzere çeşitli iç kulak patolojilerinde giderek popülerite kazanmaktadır. Bu nedenle bu konudaki deneysel çalışmalar da artmaktadır. Kobay kokleası pek çok yönden insan iç kulağına yakınlık göstermesi sebebiyle transtimpanik çalışmalar için tercih edilmektedir. Ancak kobayda koklear kanalın fonksiyonel olarak açık olduğuna dair deneysel bulgular vardır. Bu durumun deneysel transtimpanik deksametazon çalışmalarını ne yönde etkileyebileceğini görmek amacıyla 5 erişkin kobay üzerinde bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Kobayların bir kulaklarına transtimpanik deksametazon (4mg/ml veya 24 mg/ml) uygulanmış, bir saat süre ile pozisyon verildikten sonra her iki bulla açılarak her iki perilenfen, beyin omurilik sıvısından ve kandan örnek alınmıştır. Örneklerde ELISA metodu ile deksametazon düzeyi tayini yapılmıştır. Sonuçlar incelendiğinde kobayda tek kulaktan transtimpanik yolla verilen deksametazonun belirgin ölçüde beyin omurilik sıvısına ve karşı kulak perilenfine geçtiği görülmüştür. Kobay transtimpanik deksametazon çalışmalarında ve olasılıkla diğer ilaçlar ile yapılan çalışmalarda karşı perilenfe de belirgin ölçüde geçiş olacağı göz önünde tutulmalı ve karşı kulaklar kontrol grubu olarak kullanılmamalıdır.

► **Alt Konka Hipertrofilerinde Isı Kontrollü Radyofrekans Doku Hacim Redüksiyonu ve Mikrodebrider ile Submüköz Rezeksiyon Yöntemlerinin Karşılaştırılması: Prospektif, Randomize ve Tek Kör Klinik Çalışma**

K. Ceylan, E. Samim, Z. Kızılkaya, H. Emir, İ. Ünlü, A. Yavanoğlu, H. Göçmen, M. Akagün

S. B. Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi I. KBB Kliniği

Amaç: Bilateral alerjik olmayan alt konka hipertrofisi olgularında ısı kontrollü radyofrekans doku hacim redüksiyonu (TCRFTVR) ve mikrodebrider ile submüköz rezeksiyon (SMRM) yöntemlerinin prospektif, randomize, tek kör klinik çalışma ile karşılaştırılması

Metodlar: Çalışma grubu simultane olarak randomize seçilmiş farklı taraflara TCRFTVR ve SMRM uygulanmış 30 semptomatik hastadan oluşmaktadır. Vizüel analog skala (VAS) ve Akustik Rinometri (ARM) preoperatif ve postoperatif 12. hafta ve 6. aylarda uygulanmış, sakkarin transport zamanı (STT) ve Silyer atım frekansı (CBF) postoperatif 12. hafta ve 6. aylarda uygulanmıştır. Revizyon operasyon gerekliliği postoperatif 6-12. aylara arası tesbit edilmiştir.

Bulgular: Sineşi SMRM uygulanan iki tarafta (%6.7) gözlenmiş ancak TCRFTVR uygulanan taraflarda izlenmemiştir (p=0.492). Subjektif (VAS) ve objektif (ARM) parametrelerde postoperatif 12. hafta ve 6. aylarda preoperatif değerlere nazaran anlamlı iyileşme göstermiştir (p<0.001). Aynı parametreler postoperatif 12. hafta ve 6. aylar karşılaştırıldığında farklılık göstermemiştir (p=0.396 ve p=.451 VAS için, p=0.357 ve p=0.191 ARM için). STT ve CBF postoperatif 12. hafta ve 6. ay ölçümlerinde gruplar arası anlamlı varyasyon göstermemiştir. Reoperasyon gerekliliği TCRFTVR ve SMRM grupları için sırasıyla %13.3 ve %16.7 olarak tesbit edilmiştir (p=0.671).

Sonuç: Objektif ve subjektif parametrelerde benzer sonuçlar TCRFTVR yöntemine SMRM yöntemine göre avantaj sağlamaktadır.

► **Konka Bulloza Olgularına Cerrahi Yaklaşımımız**

S. Kayalı, E. Dursun, H. Akmansu, C. Göçer, A. İriz, S. Boynueğri

S. B. Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi 3. KBB Kliniği

Giriş: Konka Bulloza (KB) ostiometal kompleks (OMK) anatomik varyasyonları içerisinde septum deviasyonundan sonra ikinci sıklıkla izlenir. Tek başına veya diğer faktörlerle birlikte özellikle OMK obstrüksiyonu sonucu paranazal sinüs infeksiyonlarına zemin hazırlayabilir veya bazı olgularda kendisinin hastalanması veya boyutları nedeniyle basınç hissinden nazal obstrüksiyona kadar değişen çeşitli fokal semptomlara neden olabilir.

Materyal ve Metod: Kliniğimizde 2000-2006 yılları arasında endoskopik cerrahi uygulanan 145 orta konka KB olgusu retrospektif olarak değerlendirilmiştir. Olguların endoskopik nazal muayenesi yapılmış ve paranazal sinüs bilgisayarlı tomografileri çekilmiştir.

Bulgular: Olguların %54.5'i (79/145) kadın, %45.5'i (66/145) erkek ve ortalama yaş 32.2 (14-70) idi. Olguların %31'ine (45/145) yalnızca KB nedeniyle endoskopik cerrahi uygulanırken, septoplasti birlikte uygulanan en sık operasyon olmuştur [%53.1 (77/145)].

Sonuç: Her KB'ya da cerrahi yaklaşım gerekmeceği unutulmamalıdır. Bullöz ve/veya ekstensiv KB'lara ve özellikle de septum deviasyonu ile birlikte olması halinde uygulanacak cerrahi yaklaşımın fokal semptomları azaltacağını, oluşmuş veya oluşabilecek inflamatuvar paranazal sinüs hastalıklarının engellenebileceğini düşünmekteyiz.

► **Nazal Konka Varyasyonları**

M. K. Özcan, A. Selçuk, İ. Özcan, Ö. Akdoğan, H. Dere

Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Paranasal sinüs bilgisayarlı tomografisinin ve endoskopik sinüs cerrahisinin yaygın olarak kullanıma girmesinden sonra nazal konka ile ilgili birçok varyasyon tanımlanabilmiştir. Yaygın olarak görülen orta konka pnömatizasyonu (konka bulloza) yanında üst ve alt konkada da pnömatizasyon görülebilir.

mektedir. Sekonder orta konka ve aksesuar orta konka son yıllarda tanımlanmış anomalilerdir. Paradoks orta konka, gerek paranazal sinüs tomografilerinde gerekse endoskopik sinüs cerrahilerinde sık görülen bir konka varyasyonudur. Bifid alt konka ise çok nadir görülen, gelişim mekanizması konusunda kesin bir görüş birliği olmayan bir anomalidir. Bu çalışmada 384 hastanın paranazal sinüs bilgisayarlı tomografileri konka varyasyonları açısından değerlendirildi. Üst, orta ve alt konka pnömatizasyonu, paradoks orta konka, aksesuar orta konka, sekonder orta konka ve bifid alt konka varyasyonları araştırıldı. En sık görülen konka varyasyonunun konka bulloza olduğu, en az görülen varyasyonun ise bifid alt konka olduğu tespit edildi. Çalışmamızda literatürde çok nadir görülen 6 konkadan beşinde pnömatizasyon ve bifid inferior konka birer vaka da görüldü. Tüm bulgular literatür bilgileri eşliğinde tartışıldı.

► **Septoplasti Sonrası Nazal Tampon veya Sütür Tekniğinin Sistemik Oksijen Saturasyonu ve Hasta Konforu Üzerine Etkisi**

M. Kazkayası, C. Dincer, O. K. Arıkan, R. Kılıç

Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı

Amaç: Bu çalışmada septoplasti sonrası konulan intranazal tampon veya alternatif olarak tampon konulmaksızın sadece septuma sütür atılmasının sistemik oksijen saturasyonu ve hasta konforu üzerine olan etkileri araştırıldı.

Hastalar ve Yöntemler: Çalışmamıza izole septum deviasyonu tanısı almış ve septoplasti ameliyatı yapılmış 37 hasta dahil edildi. Hastalardan 18'ine intranazal tampon konularken 19 hastanın septumuna sütür atıldı. sistemik oksijen saturasyonlarını değerlendirmek için preoperatif ve postoperatif dönemlerde toplam 4 kez puls-oksimetri cihazı ile manuel olarak parsiyel oksijen saturasyonları ölçüldü. Intranazal tampon veya sütür atılmasının postoperatif hasta konforu üzerindeki etkisini değerlendirmek amacıyla visuel analog skora ile burun tıkanıklığı, baş ağrısı, burun ve göz çevresinde ağrı (fasiyal ağrı), burunda kabuklanma, geniz akıntısı ve koku alma duyarlılığı araştırıldı.

Bulgular: İstatistiksel olarak anlamlı olmasa da sistemik oksijen saturasyonları sütür grubunda tampon grubuna göre daha yüksek bulundu ($p \geq 0.05$). Tampon grubunda sütür grubuna göre istatistiksel olarak daha fazla oranda burun tıkanıklığı olduğu saptandı ($p \leq 0.05$). Baş ağrısı, fasiyal ağrı, burunda kabuklanma, geniz akıntısı ve koku alma duyarlılığında azalmada iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar elde edilmedi ($p \geq 0.05$). Ancak, genel olarak baş ağrısı ve fasiyal ağrı tampon grubunda daha fazla saptanırken burunda kabuklanma, geniz akıntısı ve koku alma duyarlılığında azalma ise sütür grubunda daha fazla tespit edildi.

Sonuç: Septoplasti ameliyatı sonrası yaygın olarak kullanılan intranazal tamponun sistemik oksijen saturasyonunu, istatistiksel olmasa da, düşürdüğü ve hasta konforunu sütür grubuna göre subjektif olarak olumsuz yönde etkilediği saptandı. Özellikle kronik sistemik rahatsızlıkları olan yaşlı hastalarda tampona alternatif olarak septuma sütür atılmasının uygun olacağı sonucuna varıldı.

► **Septum Deviasyonlu Hastalarda Submüköz Rezeksiyon Operasyonunun Ses Kalitesi Üzerine Etkisi**

S. Gökpınar, S. Mumbuç, E. Karataş, C. Durucu, T. Bağlam, M. Kanlıkama

Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı

Bu çalışmamızda septum deviasyonu nedeniyle submüköz rezeksiyon ameliyatı olan hastalarda, bu ameliyatın ses kalitesi üzerine etkisinin bilgisayarlı ses analizi ve spektrografik analiz ile objektif olarak değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu çalışma burun tıkanıklığı şikayeti ile gelen ve submüköz rezeksiyon ameliyatı olan 20 hasta ve 10 kontrol grubu olgusu üzerinde yapıldı. Hastalar 15 dakika dinlendirildikten sonra dinamik mikrofona 15 cm mesafeden, önce rahat konuşma sesiyle oral ses olarak 5 saniye süreyle 'A', sonra da nazal ses olarak 5 saniye süreyle [M.] sesleri söylenerek kayıt alındı. Tüm kayıtlar yapıldıktan sonra seslerin 3 saniyelik kısmı "Sesane Voice Profile" programı ile analiz edildi. Bu analiz sonucunda elde edilen Fo, Jitter, Shimmer, H/N ve NNE değerleri 'A' ve [M.] sesleri için ayrı ayrı istatistiksel olarak karşılaştırıldı. Ayrıca bu kayıtlar "Sesane Spektrogram" programı ile spektrografik analiz yapılarak seslerin formant özellikleri ve gürültü oranları bakımından preoperatif görünüm ile postoperatif görünüm karşılaştırıldı. Sonuç olarak preoperatif ile postoperatif voice analiz çalışmalar arasında bir fark bulunamadı. Ancak spektrografik incelemelerde anlamlı değişiklikler tespit edildi. Bu çalışmada nazal septal deviasyonun sesin özellikle rezonansında bozukluk yapabileceği, submüköz septal cerrahinin de rezonans düzeltme yaptığı ve bunun subjektif değerlendirmenin yanısıra spektrografi ile F3 ve F4 formantlarına bakılarak değerlendirilebileceği gösterilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Ses analizi, spektrografi, nazalite

► **Dudak Kanserlerinde Cerrahi Yaklaşım ve Sonuçlarımız**

Ç. Ülkü, Y. Uyar, M. Kara, Z. Cenic, D. Köroğlu

Selçuk Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı

Amaç: Kliniğimizde dudak karsinomu tanısıyla opere edilen olgularda cerrahi yaklaşım ve sonuçlarımızı özetlemek.

Yöntem: Mart 1995 - Mart 2007 tarihleri arasında Selçuk Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı'nda dudak karsinomu tanısıyla opere edilen 25 hasta dosyaları retrospektif olarak incelenerek çalışma kapsamına alındı. Hastalar, tümör yerleşim yeri, büyüklüğü, uygulanan cerrahi teknik ve nöks yönünden değerlendirildi.

Bulgular: Olguların 6'sı kadın, 19'u erkekti. Histopatolojik tanı tüm olgularda epidermoid karsinom idi. Tümör primer olarak 21 olguda alt, 4 olguda üst dudaktan orijin alıyordu. 4 olguda sekonder kommissür tutulumu saptandı. TNM sınıflamasına göre, tümör büyüklüğü; 11 olgu T1, 10 olgu T2, 3 olgu T3, ve 1 olgu T4, boyun tutulumu ise 19 olguda N0, 3 olguda N1, 1 olguda N2a ve 2 olguda N2c olarak değerlendirildi. Tümör rezeksiyonu dudağın bir tarafında lokalize tümörlerde unilaterale, orta hatta yakın tümörlerde bilateral olmak üzere, N0 boyunlar için supraomohiyoid, N1-2 boyunlar için fonksiyonel ya da radikal boyun disseksiyonu ile tamamlandı. Histopatolojik olarak metastaz saptanan 4 olgu postoperatif radyoterapiye

gönderildi. Abbe - Estlander (11), primer kapama (7), Karapandzic (6), yanak flebi (3), pektoralis major miyokutanöz flebi (1) rekonstrüksiyonda kullandığımız tekniklerdi. 3 olguda kombine teknikler uygulandı. 2 olgu uzak metastaz nedeniyle kaybedildi. 5 yıllık sağ kalım oranı %92 olarak saptandı.

Sonuç: Uygun cerrahi rezeksiyon ve rekonstrüksiyon tekniklerinin boyun disseksiyonu ile tamamlandığı erken evre (T1-T2) dudak karsinomu olgularında sonuçlar yüzgüldürücü iken, ileri evre (T3-T4) olgularda prognoz göreceli kötüdür.

Anahtar Sözcükler: Dudak kanseri, cerrahi, tedavi

► **Alt Dudak Kanselerine Cerrahi Yaklaşım**

E.E. Ünsal Tuna, **Ö. Öksüzler**, M. C. Özbek, E. Aygenc, M. S. Çelikkanaat, C. Özdem

Ankara Numune Hastanesi, II. KBB Kliniği

Dudak kanserleri, erkeklerde daha sık görülmekle beraber elli ve altmışlı yıllarda ortaya çıkan, baş boyun bölgesinin sık görülen bir malignensistir. Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, 2. Kulak-Burun-Boğaz Kliniğinde 1996-2007 Yılları arasında alt dudak kanseri tanısı almış daha önce herhangi bir tedavi protokolü uygulanmamış 47 hasta çalışmaya alınmıştır. Hastaların yaş, cinsiyet, risk faktörleri, tümörün alt dudaktaki lokalizasyonu, rejyonel lenf nodlarının durumu, klinik ve radyolojik evreleme, uygulanan cerrahi tedavi ve histopatolojik sonuçları patoloji, lokorejyonel rekürrens ve prognoz incelenmiştir. Tümör, 39 hastada (%83) iyi differansiye, 7 hastada (%15) orta derecede differansiye, 1 hastada (%2) az differansiye bulunmuştur. Klinik olarak No olan 40 hastanın 3'ünde (%7) histopatolojik lenf nodu metastazi saptanmıştır. N1, 6 hastanın 4'ünde (%66) lenf nodu metastazi saptanmış ve bunların 2'sinde ise (%34) lenfadenopati reaktif inflamasyon olarak raporlanmıştır. Ortalama 60.1 aylık izlem de, toplam 5 hasta (%10) alt dudak kanseri nedeniyle kaybedilmiştir, 34 hasta, hastaliksiz yaşamaktadır (%72), 7 hasta (%15) diğer nedenlerden dolayı kaybedilmiştir.

► **Yumuşak Damakta Maling Melanom Olgusu Sunumu**

D. Kadioğlu, H. M. Özkul, H. Yaşar, E. Başer, G. Kayabaşoğlu, A. Verim, G. Dereci İlhan, Ö. F. Çalım, D. Altuntaş

Vakıf Gureba Eğitim Araştırma Hastanesi

Ender görülen bir deri tümörü olan maling melanom mukozal yüzeylerde oluştuğunda prognozu çok daha kötüdür. Tüm maling melanomların %2 sinden azını oluşturur. Etkin tedavi yaklaşımı erken tanı sonrası radikal cerrahi ve adjuvan radyoterapidir. 5 yıllık sağ kalım %10-15 arasındadır. 37 yaşındaki bayan hasta yumuşak damağında 4 aydır gelişen şişlik şikayetiyle servisimize başvurdu.

► **Parotiste Asinik Hücreli Tümör**

G. Aslan*, G. Kayabaşoğlu**, A. Altundağ***

**Florance Nightingale Hastanesi*

***Vakıf Gureba Eğitim Araştırma Hastanesi*

****Göztepe E. A. Hastanesi*

Asinik hücreli tümör (AHT) tükürük bezlerinin ender görülen bir tümürüdür, görülme sıklığı primer parotis bezi tümörleri arasında %2-4 dir. Tümör hücreleri asiner bez hücrelerinden kaynaklanır. Tükürük bezlerinden en sık parotiste görülür. Hastalar genellikle parotis gövde ve kuyruğunda benign mikst tümörden ayırt edilemeyen solid kitle ile başvururlar. Genellikle servikal nod yayılımı, fasyal paralizi ya da derin lob invazyonu görülmez. Patogenezi bilinmemekte interkale kanal yada terminal tubul epitelinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Dört morfolojik paterni tanımlanmıştır; solid, mikrokistik, papiller-kistikve foliküler. Sağkalım morfolojik özelliklerden çok lokal invazyon ve klinik özelliklerle ilişkilidir. Bu tümörlerin tedavisi konusunda halen tartışmalar olmakla birlikte çoğu otör konservatif parotidektominin (yüzeyel veya tümörün yayılımına göre total) yeterli olduğunu, şüpheli cerrahi sınır ve rezidüzel kitle varlığında postoperatif radyoterapi eklenmesi görülmektedir. Fasyal sinir rezeksiyonunun yalnızca perinöral sinir invazyonu olduğu durumlarda yapılabileceği ortak görüştür. 57 yaşında bayan hasta 3 yıldır parotis bölgesinde büyüyen ağrısız, mobil kitle ile kliniğimize başvurdu. Yapılan muayene ve görüntüleme çalışmaları sonrasında parotiste multiodaklı ve boyunda LAP olan tümöral yapı saptandı. Yüzeyel parotidektomi ve aynı taraflı boyun disseksiyonu sonrası histolojik incelemelerde boyun tutulumu olan asinik hücreli tümör saptandı. Hastaya yüzeyel parotidektomi yapıldı.

► **Tükürük Bezi Kitlelerinde Cerrahi Sonuçlarımız**

R. Sargın*, A. Ayçiçek*, M. Yılmaz*, F. Dereköy*, A. Altuntaş*, F. Aktepe**

**AKÜ Tıp KBB Anabilim Dalı*

***AKÜ Tıp Patoloji Anabilim Dalı*

Primer tükürük bezi tümörlerinin %64-80'i parotis bezinde, %7-15'i submandibuler bezde ve %1'den azı sublingual bezde meydana gelir. Tüm tümörlerin %54-80'i benign karakterdedir. Bununla beraber parotis bezi tümörlerinin sadece %20-25'i, submandibuler bez tümörlerinin %45-50'si, sublingual ve minör tükürük bezi tümörlerinin %70 ten fazlası maligndir. Ocak 2004 - Ocak 2007 tarihleri arasında opere edilen, yaş ortalaması 48 (16-73 yaş) olan 13'ü erkek, 8'i kadın toplam 21 hasta retrospektif olarak değerlendirildi. Toplam 22 tükürük bezi kitlesinin 13'ü (%59.1) parotis bezinden, 7'si (%31.8) submandibuler bezden, 2'si (%9.1) ise minör tükürük bezi kitlesinden kaynaklanıyordu. Bu 21 hastaya, 12 superfisial parotidektomi, 7 submandibuler gland eksizyonu, 1 radikal parotidektomi, 1 total parotidektomi, 2 damaktan tümör eksizyonu operasyonu yapıldı. Submandibuler gland eksizyonu yapılan 1 hastaya aynı seansta supraomohyoid boyun disseksiyonu ve radikal parotidektomi yapılan bir hastayada modifiye radikal boyun disseksiyonu uygulandı. Hastalar ve patoloji sonuçlarını literatür ışığında tartıştık.

► **Tükürük Bezi Tümörlerinde İİAS ve Histopatolojik Doku Sonuçları Arasındaki Korrelasyon**

M. Mutlu*, İ. Akın*, F. Köybaşıoğlu**, **B. Günsoy***, G.Ş. Özel*, B. Önal**

*S.B. Ankara Dışkapı Y. Beyazıt Eği. Araş. Hst. 1. KBB Kliniği

**S.B. Ankara Dışkapı Y. Beyazıt Eği. Araş. Hst. 1. Patoloji Kliniği

Giriş: Tükrük bezlerinde lokalize olmuş kitlelerin tanısal olarak değerlendirilmesinde İnce İğne Aspirasyon Sitolojisi (İİAS)'nin önemli bir yeri vardır. Ancak kitlenin İİAS sonuçları ve postop. olarak incelenmesiyle elde edilen histopatolojik doku sonuçları arasında her zaman %100 korelasyon yoktur. Biz retrospektif olarak, tükrük bezi lokalizasyonlu kitlelerin İİAS sonuçları ile doku örneklemelerinin karşılaştırmasını yaparak sensitivite ve spesifite değerlerimizi saptamaya çalıştık. Böylece tükrük bezi kitlelerine tedavi yaklaşımımızda İİAS'nin ne derece yer tutabileceğini gördük.

Materyal ve Yöntem : 2001-2007 yılları arasında S. B. Ankara Dışkapı Y. Beyazıt E. A. Hastanesi 1. KBB Kliniği'ne tükrük bezi yerleşimli kitle şikâyeti ile gelen hastalardan İİAS yapılmış olup bunlardan histopatolojik doku örnekleri, arşivimizde bulunan 62 hastanın sonuçları değerlendirmeye tabi tutuldu.

Sonuçlar: "Gerçek Pozitiflik" 15 ve "Gerçek Negatiflik" 42 hastamızda tespit edilirken sadece 1 olgumuzda "Yalancı Pozitiflik" ve 2 vakamızda "Yalancı Negatiflik" saptandı. 2 hasta "Non-diagnostik Sitoloji" olarak kabul edildi ve değerlendirme dışı tutuldu. İİAS ve doku sonuçlarının uyumuna göre, Sensitivite Oranımızı %88.23 ve Spesifite Oranımızı da %97.67 olarak bulduk. Ayrıca yine "Yalancı Pozitiflik Oranımız" %2.32 "Yalancı Negatiflik Oranımız" ise %11.76 olarak tespit ettik. Bunların sonucunda "Pozitif Prediktif (Tanımlayıcı) Değer" %93.75 "Negatif Prediktif Değer" ise %95.45 olarak oluştu.

Tartışma: Bu değerleri literatür ile kıyasladığımızda, İİAS ve histopatolojik doku sonuçlarımız arasında oldukça iyi ve yüksek değerlerde bir korelasyon bulduk. Böylece bu tür lezyonların takibinde ve operasyon şeklinin saptanmasında İİAS'nin birinci basamak tanı yöntemleri arasında önemli bir yer tuttuğunu gördük.

► Tinnitusta Düşük Yoğunluklu Lazer Tedavisi: Ön Çalışma Sonuçları

F. Çınar, B. M. Uğur, E. Taş, L. Uzun

Zonguldak Karaelmas Üniversitesi

Amaç: Dirençli tinnitusu olan hastalarda düşük yoğunluklu lazer tedavisinin etkinliğinin değerlendirilmesi.

Hastalar ve Yöntem: Sistemik hastalıkları olmayan, sigara, alkol kullanmayan, KBB muayeneleri doğal bulunan; laboratuvar incelemelerinde odyometride işitmesi normal ya da çok hafif işitme kaybı olan; radyolojide MR/BT'de patoloji saptanmayan, hematolojik incelemeleri doğal olan 12 hasta çalışmaya alındı. Hastalara 10 hafta, haftada bir kez 650 nM dalga boyunda, 5 mW çıkış gücünde 15 dakika süreyle düşük yoğunluklu lazer uygulaması yapıldı. Tüm hastalar çalışma protokolüne uydu.

Bulgular: Hastalar uygulama başlangıcında ve uygulama tamamlandıktan iki hafta sonra tinnitusun eşiği, süresi ve rahatsızlık derecelerini içeren VAS skalalarıyla değerlendirildi. 10 hastada her üç parametrede de, belli düzeylerde iyileşme görü-

lürken, iki hastada hiçbir değişiklik gözlenmedi. Hastaların hiçbirinde bir yan etki gelişmedi.

Sonuç: Bu ön çalışma düşük yoğunluklu lazer uygulamasının tinnitus tedavisinde diğer medikal yöntemlere iyi bir seçenek olabileceğini göstermektedir.

► Vertigo ve Tinnituslu Hastalarda Süperior SSK Dehissansı

Ç. Çallı*, E. Pınar*, S. Öncel*, K. Sadullahoğlu*, N. Erdoğan**

*İzmir Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi 3. KBB Kliniği

**İzmir Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi Radyoloji Kliniği

Amaç: Vertigo ve/veya tinnitus şikayeti ile başvuran hastalarda Süperior Semisirküler Kanal (SSK) dehissans varlığının araştırılması.

Meteryal Metod: Prospektif olarak 2006 yılı içerisinde polikliniğimize vertigo ve/veya tinnitus şikayeti ile başvuran, 36- 74 yaş arası, 5 erkek 30 kadın toplam 35 hasta çalışmamıza alındı. Tüm hastalar sistemik hastalık açısından sorgulandı. Tüm hastalara Dix Hallpike testi, purtone odyometri ve konuşma odyometrisi yapıldı. Vertigo, tinnitus vb. şikayeti olmayan 10 hasta kontrol grubu olarak belirlendi. Hastalara ve kontrol grubuna koronal planda 1 mm lik kesitler halinde Temporal Kemik BT ile değerlendirildi. BT ler aynı radyoloji uzmanınca raporlandı. Hastaların 1 tanesinde multinodüler guatr, 3 tanesinde diyabet, 2 tanesinde hipertansiyon mevcuttu. Hastaları %68'i (24 hasta) sadece vertigo, %20'si (7 hasta) vertigo+ tinnitus, % 12'si de (4 hasta) sadece tinnitus şikayeti ile başvurdu. Semptomların süresi 1 hafta ile 7 yıl arasında değişmekteydi.

Bulgular: Hastaların %18'inde (6 hasta) Dix Hallpike testi (+), %82'sinde (29 hasta) (-) idi. Hastaların %72'sinde (25 hasta) odyometrik bulgular normal, %22'sinde (8 hasta) hafif derecede işitme kaybı, %2'sinde (1 hasta) orta derecede işitme kaybı, %2'sinde (1 hasta) ağır derecede SN işitme kaybı mevcuttu. Temporal Kemik BT bulgularına göre hastaların %65'inde (23 hasta) SSK çevresi otik kapsülde dehissans mevcuttu. %35 hastada (12 hasta) dehissans izlenmedi. SSK'da dehissans olan hastaların %60'ında (14 hasta) minimal defekt, %40'ında (9 hasta) belirgin defekt mevcuttu. Minimal defektli hastalarda bilateral patoloji izlenmezken, belirgin defektli olan hastaların %67 sinde (6 hasta) bilateral defekt mevcuttu. Kontrol grubu BT lerinde SSK dehissansına rastlanmadı.

Tartışma ve Sonuç: Vertigolu ve/veya tinnituslu hastalarda 2/3 oranında SSK dehissansının görülebilmesi, etyolojide herhangi bir ilişki olup olmadığını düşündürmektedir. Bu durum, hiçbir şekilde bu semptomlarının kaynağının açıklanamadığı hastalarda sorunun açıklayıcısı olabilir.

► Meniere Hastalığında İmmünolojik ve İnflamatuvar Belirleyiciler

N. Süslü, T. Yılmaz, A.G. Hasçelik, S. Saraç, B. Gürsel

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi

Meniere hastalığının (MH) etyopatogenezi, yapılan birçok araştırmaya rağmen net olarak ortaya konamamıştır. İmmüni-

tenin bu hastalığın gelişiminde rol oynadığı, birçok hayvan modelinde gösterilmekle beraber; yeterli tanısal laboratuvar testleri mevcut olmadığından, insanda bu hastalıkta immünitelinin rolü tam açıklığa kavuşmamıştır. Çalışmamızda amaç, MH tanısı alan hastalarda, anti heat shock protein 70 antikor (anti-HSP 70), antinükleer antikor (ANA), antifosfolipid antikor IgG ve IgM, tumor necrosis factor alpha (TNF-) gibi immün- inflamatuvar belirleyicileri ve, sedimentasyon hızını (ESR) serumda inceleyerek sağlıklı bireylerle karşılaştırmak ve ilgili belirleyicilerin pozitifliğinin steroid tedavisine yanıt ile ilişkisini açıklığa kavuşturmak. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalına başvurup MH tanısı alan toplam 30 hasta ve 30 kişilik kontrol grubu üzerinde çalışma yapılmıştır. Steroid tedavisine yanıt odyometrik inceleme ve vestibüler semptom skalası ile değerlendirilmiştir. MH grubunda, sağlıklı kontrol grubuna göre anti HSP 70, TNF-alfa dağılımlarında farklılık görülmemiş ve bu iki belirleyici steroid tedavisine yanıt veren ve vermeyen hastalar arasında da farklı bulunmamıştır ($p>0.05$). ESR, MH grubunda kontrol grubuna göre anlamlı olarak yüksek bulunmuştur ($p<0.05$).

Sonuç: Son yıllarda immünite ile ilişkili kulak hastalıklarının tanı ve tedavisinin yönlendirilmesinde umut vaat eden, anti HSP 70 ve TNF-alfa, çalışmamızda basit biyokimyasal metotlarla ölçülmüş ancak tedavi seçimini etkileyebilecek parametreler olarak değerlendirilmemişlerdir.

► **Benign Paroksizmal Pozisyonel Vertigolu Hastaların Tedavisinde Uygulanan Modifiye Epley Manevrası Sırasında 1.5 ve 3 Dakikalık Bekleme Sürelerinin Etkinliğinin Karşılaştırılması**

M. Özçelik, B. Ö. Çakır, İ. Ercan, S. Turgut

Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi 1. Kulak Burun Boğaz Kliniği

Amaç: Benign paroksizmal pozisyonel vertigolu (BPPV) hastaların tedavisinde uygulanan modifiye Epley manevrasının uygulanımında pozisyon değiştirme sırasındaki 1.5 dakikalık ve 3 dakikalık bekleme sürelerinin tedavi sonuçları üzerine olan etkisi araştırıldı.

Gereç ve Yöntem: Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi 1. KBB Kliniğinde klinik bulgular ve Dix Hallpike manevrası neticesinde BPPV tanısı konulan 96 hastaya modifiye Epley manevrası uygulandı. Hastalar 2 gruba ayrıldı. Manevranın uygulanımı sırasında başın rotasyon pozisyonlarındaki bekleme süresi ilk grupta 3 dakika, ikinci grupta 1.5 dakika tutuldu. Hastalar manevranın uygulanımından sonraki 5. gün kontrollere çağrıldı. Kontrolde semptomları devam eden hastalara ikinci kez kanalit repozisyon manevrası uygulandı.

Bulgular: Çalışma grubuna dahil edilen 96 hastanın yaşları 24 ile 74 arasındaydı. (ortalama: 49) Hastaların 68 tanesinde sağ (%70), 28 tanesinde sol kulak (%30) tutulumu mevcuttu. İlk gruptaki 56 hastanın birinde bilateral tutulum mevcuttu. Yine ikinci gruptaki 46 hastanın birinde bilateral tutulum saptandı. Bilateral tutulumu olan hastalarda semptomların ağır olduğu kulaktan başlanarak her iki kulağa modifiye Epley manevrası uygulandı. Her iki grupta üç manevra sonrasında birer hasta

dışında tüm hastalar iyileşti. Her iki grupta vertigo ve nistagmusu devam eden hastaların semptomlarının ise hafiflediği saptandı. Böylece her iki grupta %98'e ulaşan bir başarıya ulaşıldı.

Sonuç: Epley manevrasının uygulanımı sonrası, klinik bulgular ve Dix-Hallpike manevrasına alınan yanıt neticesinde her iki grup arasında tedavi etkinliği açısından bir fark bulunmadı. İlk grupta manevra uygulama süresinin %50 azalması ancak tedavi etkinliğinin ikinci grupta benzer olması klinik uygulama ve hasta uyumu açısından avantaj sağlayacağını düşündürmektedir.

► **Nörovasküler Kros-Kompresyon Sendromları ve Mikrovasküler Dekompresyon Sonuçlarımız**

N. Göksu, N. Ensari, İ. Bayramoğlu, Y. Bayazıt, K. Uygur, S. Özbilen

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Kulak Burun Boğaz Anabilim Dalı

Amaç: Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB AD'nda 1996- Şubat 2007 arasında vasküler kompresyon nedeniyle oluşan hemifasiyal spazm, trigeminal nevralkji, tinnitus ve kohleovestibüler sinir kompresyon sendromu tanısıyla uyguladığımız endoskopik mikrovasküler dekompresyon sonuçlarımızı sunmaktır.

Metod: 1996- Şubat 2007 arasında Temporal MR ve ABR kullanılarak tanı konulan 31 mikrovasküler dekompresyon uygulandı. Hastaların 8'si (%25.8) trigeminal nevralkji, 14'ü (%45) hemifasiyal spazm, 8'i (%25.8) tinnitus, 1'i (%3.2) kokleovestibüler kros kompresyon sendromu nedeniyle opere edildi. Bir hastada kombine olarak trigeminal nevralkji, hemifasiyal spazm ve vertigo mevcuttu. Trigeminal nevralkji tanısıyla opere edilen 3 hastada nöks izlendi. Retrosigmoid yolla pontoserebellar köşeye ulaşılarak endoskop yardımıyla nörovasküler yapılar incelendi. Kranial sinirlerin teması kas dokusu ya da teflon kullanılarak engellendi ve postoperatif sonuçlar değerlendirildi.

Bulgular: İntraoperatif endoskopide hemifasiyal spazmda sıklıkla posterior inferior serebellar arter (PISA) ve vertebral arter (VA), trigeminal nevralkjide ise superior serebellar arter (SSA) basısı izlenmiştir. Vertigo tüm hastalarda düzelmiş, tinnistusta belirgin iyileşme gözlenmemiştir. Hemifasiyal spazmda %9.6 nöks izlenmiştir.

Tartışma: Mikrovasküler dekompresyon, baskılayıcı damarın etkilenen sinire temasını engelleyen cerrahi bir tekniktir. Trigeminal nevralkji ve hemifasiyal spazmda %90'nın üzerinde başarı damar bası teorisini desteklemektedir. Tinnistusta konu hala tartışmalıdır. Otoendoskopik mikrovasküler dekompresyonla başarı oranlarımızın arttığı tespit edilmiş ve kliniğimizde yapılan dekompresyon ameliyatları sonrası hastaların tama yakını iyileşmiştir. Postoperatif 4 hastada nörojenik hipertansiyonun da düzeldiği izlenmiştir.

Sonuç: Hemifasiyal spazm ve trigeminal nevralkjide vasküler basının araştırılması için MR ve ABR yapılmalıdır. Sonuç olarak bu hastalarda endoskopik mikrovasküler dekompresyonun en uygun girişim olduğu kanaatindeyiz.

► **Epiglottoplasti ile Rekonstrüktif Larenjektomi (Tucker) Uygulanan Larinks Kanserli Hastalarda Postoperatif Yaşam Kalitesi**

M. Avcu, S. Akyıldız, T. Kirazlı, A. Yavuzer, A. Bozan, Ü. Uluöz

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı

Bu çalışmada kliniğimizde larinks kanseri nedeniyle frontal anterior larenjektomi ve tucker tekniği ile rekonstrüksiyon uygulanan hastalar uzun dönem onkolojik ve fonksiyonel açıdan değerlendirilmiştir. 2000- 2005 yılları arasında EÜTF KBB kliniğinde skuamöz hücreli karsinom nedeniyle frontal anterior larenjektomi uygulanan glottik kanserli 22 hasta çalışmaya katıldı. Hastaların postoperatif dönemde 2 ay aralıklarla ile kontrol muayeneleri yapılarak postoperatif 6. aydan sonra da uygun bir dönemde yutma, ağrı, ses kalitesi, çiğneme, tükürük miktarı ve sosyal yaşama tekrar uyum sağlama yönünden yaşam kalitesi sorgulamaları yapıldı. Hastaların 2'si T1a, 15'i T1b, ve 5'i T2 idi. 20 hasta NO, 2 hasta N1 idi. 2 hasta radyoterapi sonrası nüks olgu idi. Ortalama dekanülasyon zamanı 9. gün, nazogastrik sonda çıkarılarak oral beslenmeye geçiş zamanı ortalama 8. gün olarak bulundu. Hastalar postoperatif ortalama 14. günde aspirasyonsuz yutmaya başladı. Sadece 2 hastada postoperatif 2. hafta gün aspirasyon pnömonisi ve 1 hastada supraglottik enfeksiyon gelişti. Yapılan kontroller sonucunda hastaların hiçbirinde nüks, rezidü tümör bulgusu ve metastaz saptanmadı. Uzun dönemde yapılan sorgulamada hastaların büyük bir kısmında yaşam kalitesini belirgin olarak olumsuzlaştıran şikayet olmamıştır. Sadece 2 hastada ses kalitesindeki kayıptan ve 3 hasta sıvı gıdaları aspire etmektен yakındı. Bu çalışmanın sonucunda tucker tekniği ile rekonstrüktif larinks cerrahisi uygulanan larinks kanserli hastalarda postoperatif uzun dönemde yaşam kalitesinde belirgin bir değişiklik ortaya çıkmaması ve hastaların sosyal yaşama adaptasyonlarında ciddi problemler ile karşılaşmaması nedeniyle başarılı bir teknik olduğu anlaşılmıştır. Bu nedenle tucker tekniği onkolojik açıdan endikasyonu bulunan tüm larinks kanserli hastalara uygulanabilir.

► **Larinks Kanserli Hastalarda Tümör Dokusunda Eser Elementlerin Araştırılması**

O. Aslan*, İ. Aslan*, G. Hafız*, A. Kaçakçı**, S. Toplan**, B. Aydemir**

**İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı*

***İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Biofizik Anabilim Dalı*

Larinks kanserleri baş-boyun bölgesinin en sık rastlanan malignitelerindedir. Sigara larinks kanser gelişiminde etkisi kanıtlanmış en bilinen etyolojik faktördür. Sigara dışında larinks kanser etyolojisinde pek çok ajan suçlanırken bunların kanser gelişimi üzerindeki etki mekanizmaları tam olarak anlaşılmamıştır. Bazı eser elementlerin larinks kanserinde karsinogeneziste etkili oldukları ileri sürülmektedir. Yapılan pek çok çalışmada serum, tümör dokusu ve yumuşak dokuda kontrol gruplarına göre oldukça anlamlı farklılıkların olması bu elementlerin kanser gelişiminin en azında bazı aşamalarında etkili olduğu fikrini desteklemektedir. Eser elementler hücre stabilitesi-

nin devamlılığının sağlanmasında ve homeostaziste rol almaktadırlar. Eser element konsantrasyonlarına bağlı olarak hücre büyümesi ve çoğalması indüklenebilir veya inhibe olabilir. Kimyasal etkileşimler sonucu tümör indüksiyonu olabilir. Ayrıca larinks kanser etyolojisinde en önemli faktör olan sigara; içeriğinde mevcut olan pek çok karsinogene ek olarak ağır metallerin dokularda birikimine ve oksidatif ve metabolik hasara yol açarak karsinogeneziste rol oynar. Bu çalışmada larinks kanserli 30 hastada tümör dokusu ve tümöre yakın sağlam dokuda eser element konsantrasyonları araştırıldı. Çinko, bakır, kurşun ve kadmium düzeyleri atomik absorpsiyon spektrofotometresi (Shimadzu-AA680) ile belirlendi. Sonuçlar Student's-t testi ile analiz edildi ve $p < 0,05$ istatistiksel olarak anlamlı sonuç olarak kabul edildi. Tümör dokusu ve sağlam dokuda eser element konsantrasyonları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edildi. Tümör dokusuna çinko konsantrasyonunun azalmış olmasına karşın ($p < 0,05$) kadmium ve bakır konsantrasyonlarında artış ($p < 0,001$) saptandı. Kadmiumun DNA tamirini olumsuz yönde etkilediği ve karsinogenik olduğu deneysel olarak tespit edilmiştir. Çinkonun antikarsinogenik olduğu hem deneysel olarak hem de yapılan prospektif çalışmalarla kanıtlanmıştır. Ayrıca kadmiumun DNA tamirini inhibe edici etkisinin çinko tedavisi ile engellenebileceği ileri sürülmüştür.

► **Parsiyel Larinjektomi Sonuçlarımız**

S. Bişkin Erol, B.Ö. Çakır, S. Turgut

Şişli Etfal Hastanesi 1. KBB Kliniği

Amaç: Parsiyel larinjektomi uyguladığımız hastalardaki yutma ve solunum fonksiyonlarının değerlendirilmesi, postoperatif oluşan komplikasyonların nedenlerinin araştırılması.

Gereç ve Yöntem: Kliniğimizde 1999 ile 2005 yılları arasında parsiyel larinjektomi uygulanan hastaların dosyaları retrospektif olarak incelendi. Toplam 24 hasta dosyası incelenmiş olup takip süreleri ortalama 2 yıl (1-5 yıl) oldu. Supraglottik larinks ca tespit edilen 14 hastaya supraglottik larinjektomi ile birlikte bilateral fonksiyonel boyun diseksiyonu, glottik ca tespit edilen 10 hastanın 3 tanesine laringofissür kordektomi, 3 tanesine frontolateral larinjektomi, 4 tanesine de vertikal hemilarinjektomi operasyonu uygulandı.

Bulgular: Hastalarımızın hepsinde ortalama 14. gün (2-27) oral alıma geçildi. Hiçbir hastada aspirasyon problemi olmadı. Hepsinde ortalama 14. gün(2-29) dekanülasyon yapıldı. 2 hastada rekürrens izlenmesi üzerine total larinjektomiye dönüldü. 4 hastada boyun fleplerinde enfeksiyon gelişmesi üzerine açık yara pansumanı ile tedaviye gidildi.

Sonuç: Sonuç olarak uygulanacak cerrahi şekli seçilirken tümörün lokalizasyonu, larinks içindeki yaygınlığı, evresi, boyun metastazlarının varlığı, hastanın genel durumu çok iyi değerlendirilmeli, başarısızlık riskini en aza indirmek amacı ile preoperatif ayrıntılı anamnez alınmalı, KBB muayenesi yapılmalı ve modern görüntüleme teknikleri kullanılmalıdır. Parsiyel larinjektomi teknikleri; burun solunumu, aspirasyonsuz yutmayı ve fonasyonun korunması gibi avantajlara sahipken, postoperatif hastanede kalış süresinin fazlalığı, maliyetin yüksek oluşu, uygulama zorluğu gibi dezavantajlara sahiptir.

Anahtar Sözcükler: Parsiyel larinjektomi, fonksiyonel sonuçlar, parsiyel larinjektomi komplikasyonları

► **Olgu Sunumu: Tiroid Gland İnvazyonu Yapan Subglottik Larenks Karsinomu**

G. Kayabaşoğlu, H. Özkul, A. Verim, H. Yaşar, D. Altıntaş
Vakıf Gureba Eğitim Araştırma Hastanesi

Subglottik kanser tüm dünyada %1'den daha az oranla en az görülen larenks kanseridir. Vokal kordun serbest ucunun 1 cm alt kısmından gelişir ve lokal olarak derin alt juguler lenf nodlarına, Delphian noduna (prelarengeal) ve paratrakeal lenf nodlarına yayılarak krikoid kartilaja ve tiroid beze invazyon gösterebilir. Hastalar genellikle hava yolu tıkanıklığı ile başvururlar. Cerrahi tedavide total larinjektomi + ipsilateral tiroidektomi + paratrakeal nod diseksiyonu yapılır. Derin invazyon gösteren, lenf nodu tutulumu saptanan hastalarda postoperatif radyoterapi postoop stomal nüksü önlemesi bakımından tavsiye edilir. 15 yıl önce boynunda şişlik başlayan ve bir ay önce bu oluşan şişliğin üzerinde yeni bir şişlik fark eden ve bu dönemde ses kısıklığı başlayan hasta kliniğimize solunum sıkıntısı ile başvurdu. Hastaya total larenjektomi + total tiroidektomi + boyun diseksiyonu yapıldı. Postop radyoterapi uygulandı.

► **Larenks Kanseri Olgularımız**

F. Dereköy*, A. Ayçiçek*, B. Temiz*, K. Duman*, F. Aktepe**, R. Sargin*

*AKÜ Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı

**AKÜ Tıp Fakültesi Anabilim Dalı

Larenks kanserleri, baş boyun maligniteleri içinde en sık morbidite ve mortalite nedenlerinden biridir. 2002-2006 yılları arasında kliniğimizde larenks kanseri nedeni ile opere edilen 20 hasta yaş, cinsiyet, öykü ve özgeçmiş, histopatolojik tanı, primer hastalığın lokalizasyonu ve cerrahi tedavi yaklaşımı açısından retrospektif olarak incelendi. Hastaların yaşları 40-81 arasında idi. Yaş ortalaması 59.5. Ondokuz hasta erkek 1 hasta bayandı. Kliniğe en sık geliş şikayeti ses kısıklığı ve disfaji idi. İki hasta haricinde hepsinde sigara öyküsü mevcuttu ve 7 hastada (%35) alkol kullanımı vardı. Tümör; 7 hastada (%35) glottik bölgede, 8 (%40) hastada supraglottik bölgede, 5 hasta (%25) transglottik bölgeye yerleşim göstermekteydi. Histopatolojik olarak 18 hastada (%90) epidermoid Ca, 1 hastada lenfoepitelioma benzeri ca, başka bir merkezde supraglottik larenjektomi sonrası aspirasyon nedeni ile total larenjektomi yaptığımız bir hastada metaplazik değişiklikler saptandı. 1 olguya kordektomi, 2 olguya hemilarenjektomi, 5 olguya supraglottik larenjektomi, 1 olguya suprakrikoid larenjektomi, 11 olguyada total larenjektomi uygulandı.

► **Olgu Sunumu: Karotis Bifurkasyonu Yerleşimli Servikal Sempatik Zincir Schwannomu**

M. F. Yazıcı, **R. B. Atalay**, F. B. Günay, G. Güvener, Z. Yücel, E. Oltulu, F. Bora

S.B. İstanbul Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Schwannomlar sinir kılıfını oluşturan Schwann hücrelerinden kaynaklanan soliter, kapsüllü, benign tümörlerdir. Vücutun her yerinde görülebilmekle beraber %25- 40 oranında baş-boyun bölgesinden kaynaklanırlar. Bu bölgedeki schwannomlar genellikle yavaş büyüyen, ağrısız kitle ile kendini gösterip, boyutları arttıkça çevresindeki anatomik oluşumlara baskı yaparak disfaji, öksürük, ses değişikliği, alt kranial sinir paralizileri, trismus ve işitme kaybı gibi semptomlara neden olabilirler. Kliniğimize boyunda şişlik nedeni ile başvuran hastanın yapılan tetkiklerinde karotis bifurkasyonu yerleşimli hipovasküler kitle tespit edilmiştir. Uygulanan cerrahi eksizyon sonrasında ipsilateral myozis, ptozis ve enoftalmus gelişmiştir. Kitlenin histopatolojik incelemesi schwannom olarak bildirilmiştir. Olgu servikal sempatik zincir kaynaklı schwannom tanısı konularak literatür ışığında değerlendirilmiştir.

► **Periferik Dev Hücreli Granülom: Olgu Sunumu**

Ö. Erdur, F. T. Kayhan, M. S. Toprak, Ö. Aktaş

Bakırköy Dr. Sadi Konuk Eğitim Araştırma Hastanesi KBB Kliniği

Periferik dev hücreli granülom (dev hücreli epulis, osteoklastom, dev hücreli reparatif granülom, dev hücreli hiperplazi), oral kavitenin periosteum veya periodontal membran kaynaklı nadir rastlanan egzoftik bir lezyondur. Gingiva veya ödentaleus alveolar alanda genelde mavimsi kırmızı renkte nodüler kitle şeklinde gözlenir. Herhangi bir yaşta görülebileceği gibi 50- 60 yaşlarında siktir ve kadınlarda azda olsa daha sık görülür. Nedeni tam olarak bilinmesede kronik irritasyona sekonder bir reaksiyon olarak oluştuğuna inanılır. 62 yaşında erkek hasta 6 ay kadar önce sağ üst premolar dişini çektirip ve sonrasında protez kullanmaya başlamış . Hasta diş çektiği alanda gittikçe büyüyen kitle ile başvurdu. Yapılan muayenede sağ üst ödentaleus alanda düzgün yüzeyle, yaklaşık 3 cm x 2 cm boyutunda, oldukça sert kıvamlı, morumsu, immobil kitle gözlemlendi. Kitleden yapılan biopsi sonucu periferik dev hücreli granülom gelmesi üzerine tam eksizyon ve alttaki kemik defekt kürete edildi. Eksizyon yapılan alanda geniş bir mukozal defekt olduğundan sert damak mukozasından defektif alana flep kaydırıldı. Hastanın yapılan 5 aylık takibinde rekürrens gözlenmedi.

Anahtar Sözcükler: Periferik dev hücreli granülom, epulis

► **Solunum Sıkıntısının Nadir Bir Nedeni: Keutel Sendromu**

V. Akdoğan, L. N. Özlüoğlu, E. Aydın, M. Coşkun, M. Derbent

Başkent Hastanesi

Keutel sendromu otozomal resesif bir hastalıktır ve ilk defa 1972 yılında Keutel ve arkadaşları tarafından tanımlanmıştır. Diffüz kıkırdak kalsifikasyonu, periferik pulmoner arter stenozu, brakitelefalangizm, mist tip işitme kaybı, değişen derecelerde mental retardasyon ve karakteristik yüz görünümü Keutel sendromunun karakteristik özellikleridir. Tüm vücutta görülen kıkırdak kalsifikasyonunu trakeobronşial sistemde de ortaya çıkması ciddi solunum sıkıntısına yol açabilmektedir. Kliniği-

mize solunum sıkıntısı ile başvuran ve Keutel sendromu tanısı alan bir hasta literatür özeti ve solunum sıkıntısının çözüm yolları ile birlikte sunulmuştur.

► Baş Boyun Bölgesinin Pilomatrisomaları

S. Türkoğlu Babakurban*, V.M. Akdoğan*, A. Kılıçarslan**, E. Dayangaç***, F.A. Büyüklü*

*Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kulak Burun Boğaz ve Baş-Boyun Cerrahisi Anabilim Dalı

**Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Patoloji Anabilim Dalı

***Başkent Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ağız Dış Çene Hastalıkları ve Cerrahisi Anabilim Dalı

Pilomatrisoma kıl foliküllerinin pluripotent prekürsör matris hücrelerinden gelişen, benign, ektodermal bir tümördür. Malherbe tümörü, kalsifiye epitelyoma, trikolomal kist, trikolomatrisoma bu tümörü tanımlamakta kullanılan diğer isimlerdir. Kulak burun boğaz hekimlerinin nadiren karşılaştıkları bir patoloji olduğu için ayırıcı tanıları güç olabilmektedir. Pilomatrisomaların en sık görüldükleri anatomik lokalizasyon baş-boyun bölgesi olmakla beraber kulakta nadir görülürler. Etiyolojileri tam olarak bilinmemektedir ve kendiliğinden gerileme göstermediklerinden dolayı tedavileri total eksizyondur. Bu yazıda kulak lobulunda kitle nedeniyle başvuran 6 aylık bir hasta ve kulak heliksini posteriorunda yaklaşık 6 aydır mevcut olan kitle nedeniyle başvuran 11 aylık diğer bir hasta sunulmuştur. Hastalarda tespit edilen lezyonlar eksize edilmiş ve spesmenlerin patolojik incelemesi pilomatrisoma ile uyumlu bulunmuştur.

► Konjenital Musküler Tortikollisin Okul Çağında Tedavisi

A. Kızılay, N. Y. Ekici, M. Akarçay, Y. Fırat

İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı

Konjenital musküler tortikollis, doğumda veya doğumdan kısa süre sonra fark edilen sternokleidomastoid (SKM) kasın kısılması ile karakterize boyun deformitesidir. Kalça çıkığı ve düşük ayaktan sonra 3. sıklıkta görülen konjenital kas-iskelet sistemi hastalığıdır. Erken tedavi edilmediği zaman iskelet deformitesine sebep olmaktadır. Muayene ve görüntüleme ile tanı konulur. Ultrasonografi tortikollis tanısı için maliyet-fayda açısından yüksek duyarlılığa sahiptir ve tercih edilmelidir. Hastaların çoğu pasif ekzersiz ve fizik tedavi ile tümüyle iyileşir. Düzelmeyen olgulara cerrahi tedavi yapılır. İleri yaşta tortikollisin iskelet etkilerinin gelişmesi nedeniyle tedavi zorlaşmaktadır. Bu çalışmada ileri yaşta başvuran ve cerrahi tedavi uygulanan 6 olgu değerlendirilerek ileri yaşta uygulanan cerrahi tedavi resim ve video görüntülerle sunuldu. Olgulara SKM kasın inferior Z plastisi uygulanarak kas uzatıldı. Cerrahiye takiben dört olguda 2-6 hafta boyunca boyunluk takıldı. Olgular 1-6 yıl takip edildi ve 6 olguda da başarılı tedavi sağlandı. Tortikollis boyun cerrahisi ile uğraşan KBB hekimlerinin tanı ve cerrahi tedavisini yapması gereken bir hastalıktır. Erken tanı önemlidir ve hastalar ilk yıllarında tedavi edilmelidir.

► Otojenik İntrakranial Komplikasyonlar

S. Şevik, M. İşeri, A. Ulubil, M. Topdağ

Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi

Kronik otitis medianın intrakranial komplikasyonlarını değerlendirmek amacı ile 2004-2007 yılları arasında kliniğimize başvuran 9 olgunun kayıtları incelenmiştir. Komplikasyon gelişen sekiz olguda kolesteatomlu kronik otitis media mevcuttu. 4 hastamızda çift komplikasyon olmak üzere toplam 13 komplikasyon gözlenmiştir. Bunlardan 5'i lateral sinus trombozu, 3'ü temporal lob absesi, 2'si menenjit, 2'si perisinüzal abse, 1'i otitik hidrosefalidir. Kolesteatomlu olguların 5 tanesine radikal mastoidektomi 3 tanesine modifiye radikal mastoidektomi uygulanmış olup bilateral mastoidit nedeniyle menenjit gelişen bir olguya bilateral basit mastoidektomi uygulanmıştır. Hastalara gereğinde komplikasyonların tipine yönelik ek cerrahi girişimler yapılmıştır. Sekel gelişiminin önlenmesi için bu komplikasyonların erken tanınması ve tedavi edilmesi önemlidir.

► Rekürren Otitis Media

T. Şeşen*, E. Can**, Y. Tanyeri*, R. Ünal*, M. Koyuncu*, A. Tekat*, T. Tulga*

*19 Mayıs Üniversitesi

**Vezirköprü Devlet Hastanesi

Bu çalışmada rekürren otitis medianın ve atak sayısının timpanoskleroz oluşumundaki etkisi araştırıldı. Çalışmada 30 adet Sprague-Dawley cinsi rat kullanıldı ve üç eşit sayıda grup halinde incelendi (Grup A,B-1,B-2).Ratların kulakları bilateral ve transtimpanik olarak serum fizyolojik ile seyreltilmiş 109 CFU/ml standart suş Streptococcus Pneumonia Tıp 3 içeren 0,03ml solüsyonla dolduruldu. İnoklüsyondan sonraki 3. gün timpanik membranlarda belirgin akut otitis media bulguları gözlemlendi. Kontrol grubu olarak belirlenen Grup A'daki ratlar bir akut otitis media atağından 2 ay sonra, çalışma grupları olarak belirlenen Grup B-1'deki ratlar ise 1.5 ay arayla 2 kez inoklüzyon yapılarak 2 ay sonra ve Grup B-2'deki ratlar ise aynı şekilde 3 kez akut otitis media atağı oluşturularak 2 ay sonra sakrifiye edildi. Histopatolojik incelemede timpanik membranlarda ve orta kulakta skleroz odakları gözlemlendi. Ayrıca timpanik membran kalınlıkları ve inflamasyonun durumu değerlendirildi. Grup A ve Grup B1'de timpanoskleroz gözlenmezken Grup B2'de 4 kulakta (%20 ratta) timpanoskleroz gözlemlendi. Çalışma neticesinde timpanoskleroz oluşumu için rekürren otitis media sürecinde atakların neden olduğu tekrarlayan inflamatuvar hadiselerin gerekli olduğu, timpanosklerozu başlatmak için en az 3 atağın gerektiği görüldü.

► Osiküler Fiksasyonu Olan Timpanosklerozis Olgularının Tedavisi: 30 Yeni Olgunun Uzun Süreli Sonuçlarının Gözden Geçirilmesi ve Sunumu

K. Kemikli, S. Yetişer, B. Satar, Y. Hıdır, E. Karataş, U. Karapınar

GATA KBB Anabilim Dalı

Amaç: Timpanosklerozis cerrahisi her zaman işitmenin kötüleşmesi yada hastalığın rekürrensi gibi riskleri taşır. Cerrahi uy-

gulanacak olgularda stapedektomi uygulanması, plakların kaldırılması, kemikçiklerin mobilize edilmesi ve tekrarlayan cerrahiler konularında tartışmalar mevcuttur. Bu çalışmada timpanosklerozis nedeniyle opere edilmiş 30 olgunun uzun süreli sonuçlarını, daha önce yayınlanmış olan sonuçlar ile birlikte sunmak amaçlanmıştır.

Yöntem: Kolesteatoması olan yada olmayan intakt kanal wall (İCWM) yada canal wall down (CWDM) mastoidektomi teknikleriyle opere edilmiş 912 kronik otitis media olgusu retrospektif olarak incelenmiştir. 1990-2005 arasında sadece sklerotik kulak zarı tamiri yapılmış olgular elimine edildikten sonra timpanosklerozise bağlı iletim tipi işitme kaybı olan ve osiküller zincir rekonstrüksiyonu yapılarak opere edilmiş 30 olgu çalışmaya dahil edilmiştir. İşitme kaybının restorasyonu için kullanılan cerrahi tipi, postoperatif işitme kazancı ve hava/kemik aralığı karşılaştırılmıştır. Olguların takip periyodu ortalama olarak 4.3 yıldır.

Sonuçlar: Çalışma yaşları 12-48 arasında değişen 19 erkek, 11 bayan olgu ile yapılmıştır. 14 hasta (%47) miringoplasti ve sadece osiküloplastisi, 14 hasta (%47) basit mastoidektomi ve 2 hasta (%2) kolesteatoma nedeniyle modifiye radikal mastoidektomi operasyonu olmuştur. İleri derecede timpanosklerozisi olan 7 olguya stapedektomi+ TORP osiküloplastisi, 5 hastaya stapes mobilizasyonu+ PORP osiküloplastisi, 2 hastaya inkus transpozisyonu, 1 hastaya osiküler rekonstrüksiyon amacıyla stapes üzerine tragal kartilaj greft yerleştirilmesi ve 1 hastaya da inkus üzerine greft konması işlemleri uygulanmıştır. İntakt osiküler zinciri olan 14 olguya mastoidektomi ve attikotomi ile ilişkili mobilizasyon işlemleri uygulanmıştır. Uzun izlem periyodu sonrası hastaların %33'ünde 20 dB'den daha az hava/kemik aralığı saptandı. Stapedektomi ile birlikte TORP yada PORP osiküloplastisi uygulaması yapılan olgularda hava/kemik aralığında 20 dB'e kadar ulaşan bir kapanma izlenmiştir ve bu tek başına mobilizasyon uygulanan hastalara kıyasla daha iyidir. Olguların hiçbirinde postoperatif dönemde total işitme kaybı gözlenmemiştir.

► Kolesterol Granüloma Olgu Sunumu

A. A. Şirin*, M. H. Karabulut**, A. K. Koç*, H. Kaya*

*Bakırköy Dr. Sadi Konuk Eğitim ve Araştırma Devlet Hastanesi

**Dr. Lütfi Kırdar Kartal Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Olgumuz, 24 yaşında erkek hasta kulak ağrısı, kulakta akıntı ve işitme kaybı şikâyetleri ile baş vurdu. Yapılan Klinik ve otoskopik muayene, temporal kemik BT ve MR görüntüleri ve histopatolojik tetkikler sonucunda kolesterol granüloma teşhisi koyduğumuz, kulak patolojilerinde nadir görülen bu olgumuza bulgu ve sonuçlarıyla literatür bilgileri eşliğinde tartışarak sunduk.

► Çocuklarda Akut Supüratif Olmayan Otit Mediada Dekonjestanların Tedavide Etkinliği

A. Eyibilen, M. Güven, İ. Aladağ, K. Yelken

Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB ve BBC Anabilim Dalı

Amaç: Akut otit medianın tedavisinde antibiyotige ilaveten sistemik dekonjestanların iyileşmede katkısının olup olmadığını incelemek.

Hastalar ve Yöntemler: Akut otit media tanısı alan çocukların geriye dönük hasta kayıtları incelendi. Kulak zarında ve orta kulakta iyileşmeyi gözlemek için supüratif olmayan olgular çalışmaya katıldı. Kayıt incelemesinde tedaviden sonra düzenli kontrole gelmiş olan yalnızca antibiyotik tedavisi verilen 162 çocuğa ait 174, antibiyotik ve sistemik dekonjestan verilen 136 çocuğa ait 156 kulağın iyileşmesi incelendi. 10. gün sonucunda normal kulak zarı ve orta kulakta sıvının olmayışı tam iyileşme olarak kabul edildi.

Bulgular: 10. gün sonunda yalnızca antibiyotikle tedavi edilen 174 kulağın 138'inde (%79.3), sistemik dekonjestan ilave edilen 156 kulağın 126'sında (%80.6) tam iyileşme sağlandı. 2. ay sonunda orta kulakta sıvı varlığı 1. grupta %6.9, 2. grupta %3.9 idi. Her iki grup arasında otitin iyileşmesi açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktu.

Sonuç: Çocuklarda akut otit medianın tedavisinde antibiyotik tedavisine ek olarak sistemik dekonjestanların verilmesi tedaviye ek bir katkı sağlamamaktadır.

► Kronik Otitli Olgularda Cerrahi Tedavi Sonuçlarımız

F. Kenar, A. Ayçiçek, A. Uz, M. Yılmaz, F. Dereköy, A. Altuntaş

AKÜ Tıp KBB Anabilim Dalı

Ocak 2004- Ocak 2007 tarihleri arasında kliniğimizde yapılan timpanoplasti ± mastoidektomi vakaları retrospektif olarak araştırıldı. Hastaların 36'sı (%50.7) kadın, 35'i (%49.3) erkekti. Yaş ortalaması 30.1 (6- 63 yaş) idi. Toplam 71 hastanın başvuru şikâyetleri; azalan sırayla işitme azlığı, kulaklarda akıntı, ağrı, dolgunluk, çınlama ve uğultuydu. Pre-operatif değerlendirmelerde; hastaların KBB muayeneleri, saf ses odyogram ve bilgisayarlı temporal kemik tomografisi tetkikleri yapıldı. Hastaların 50'sine (%70.4) kronik otitis media, 20'sine (%28.1) kolesteatomlu kronik otitis media, 1'ine (%1.4) supüratif otitis media tanısı konuldu. Hastaların pre-operatif saf ses odyogramlarında ortalama 46.7 dB iletim tipi işitme kaybı saptandı. Hastaların 63'üne primer, 8 ine revizyon operasyonu yapıldı. Hastalara yapılan operasyon dağılımı şu şekildeydi: 8 (%11.2) miringoplastisi, 5 (%7) attikoantrotomi + timpanoplastisi, 18 (%25.3) mastoidektomisiz timpanoplastisi, 24 (%33.8) kapalı kavite mastoidektomi+ timpanoplastisi, 16 (%22.5) açık kavite mastoidektomi+ timpanoplastisi. Post-operatif greft başarısı yapılan ameliyatlarda %71 idi. Post-operatif işitme kazancı ise yapılan ameliyatlarda ortalama 7.79 dB idi.

► İşitsel Nöropati (İN) Olgularımızın Retrospektif Değerlendirmesi ve İşitsel Rehabilitasyon Olanaklarının İncelenmesi

B. Gündüz*, Ç. Sarıdoğan*, Ş. Altınyay*, Y.K. Kemalolu**, Y. Bayazıt**, N. Göksu**, S. Özbilen**

*Gazi Üniversitesi KBB Anabilim Dalı Odyoloji Bilim Dalı

**Gazi Üniversitesi KBB Anabilim Dalı

Amaç: İşitsel nöropati (İN) iç saç hücreleri düzeyinde periferik bir lezyondur. Klinik olarak normal otoakustik emisyonlar

(OAE) ve koklear mikrofonikler (CM) mevcutken, beyin sapı odyometresi (BSO) cevaplarının anormal olması veya olmaması şeklinde tanımlanmasına rağmen hastalığın tablosu hastadan hastaya farklılık göstermektedir. Bu çalışmanın amacı kliniğimizde İN tanısı almış hastaların klinik özelliklerini ortaya koymak ve tanılama sonrası hastalara uygulanan tedavi ve rehabilitasyon süreçleri hakkında bilgi vermektir.

Materyal ve Metod: İN tanısı konulan 10 hastaya ait klinik ve odyolojik veriler retrospektif olarak incelenmiştir.

Sonuçlar: Olguların tamamı 6 yaş altında çocuklar olup 6'sı 2 yaş altında, geri kalan 4'ü ise daha ileri yaştaki çocuklardı. Bu 4 olgudan 2'sinde normal konuşma ancak işitme kaybı yakınması mevcuttu. Geri kalan 2 olguda ise konuşma gelişimi yetersizdi. Değerlendirilen 10 hastanın 8'inde BSO ile V. dalga elde edilemediği, geri kalan 2'sinde ise anormal V dalga elde edildiği görülmüştür. Olguların 6'sında çok ileri, 2'sinde orta derecede, diğer 2 olguda ise hafif derecede işitme kaybı saptanmıştır. (Re)Habiliteasyon sürecinde altı hastaya koklear implant, üç hastaya işitme cihazı uygulanmış, bir hastaya ise sadece FM sistem önerilmiştir.

Yorum: İN tanısı zor olduğu kadar (re)habiliteasyonu ve eğitim süreçlerinin planlanması da zorluk arz eden bir klinik tablodur. Sadece orta-ileri derecede işitme kayıpları arasında değil hafif hatta normal saf ses eşikleri olan olgularda da görülebilmektedir. İN olguların bir kısmı doğrudan işitme kaybı yakınması ile başvururken bir kısmı gürültülü ortamlarda anlayamama, konuşma bozukluğu gibi sorunlar ile daha ileri yaşlarda kliniklere gelebilmektedirler. Bu nedenle risk altındaki gruplar, sadece OAE ile değil mutlaka BSO ile de değerlendirilmelidir.

► **Mediastinal Kitleli Olan Olguda Akut Tonsillitin Nadir Bir Komplikasyonu: Desandan Nekrotizan Mediastinit.**

N. Yücel Ekici*, Y. Fırat*, A. Kuzucu**, A. Kızılay*

*İnönü Üniversitesi, KBB Anabilim Dalı

**İnönü Üniversitesi, GKDC Anabilim Dalı

Akut mediastinit tonsillitin bilinen bir komplikasyonudur. Desandan nekrotizan mediastinit (DNM) is en dramatik ilerleyen ve öldürücü olabilen bir mediastinit formudur. 19 yaşında erkek hastada peritonsiller absenin komplikasyonu olarak, ağır servikal enfeksiyonun derin servikal fasyalar boyunca mediastinite ilerlemesi sonucu meydana gelen DNM tanımlanmıştır. Hastada enfeksiyonun derin servikal plan boyunca mediastene ilerlemesi sonucu yaygın sellülit, abse formasyonu gelişmiştir. Cerrahi tedavide tek başına servikal direnaja yapılması sonrasında hastada BT ile yakın takip edilmesi, agresif direnaja ve antibiyotik tedavisine rağmen iyileşme saptanmamıştır. Bunun üzerine hastaya torakotomi planlanmış, torakotomi sırasında üst mediastende multifokal kitleler izlenmiş, patolojik incelemede teratom olduğu tespit edilmiştir. Akut tonsillit sonrasında mediastinit komplikasyonu gelişen hastalarda tedaviye yanıt alınmadığında hastada altta yatan immunité eksikliği, metabolik hastalık gibi faktörler aranmalıdır. Biz bu olgu ile, akut tonsillite sekonder gelişen mediastinit komplikasyonunun, hastalarda tanıda gecikme veya yetersiz direnaja sonucu yüksek mortalite ile seyrebileceğini ve sistemik nedenler ekarte edilmişse altta yatan bir kitlenin bulunabileceğini vurguladık.

► **Kolesteatomlu Kronik Otit Cerrahisinde Mastoid Obliterasyon ve Dış Kulak Yolu Rekonstrüksiyonu Klinik Sonuçlarımız**

H. Göçmen, **Z. Kızılkaya**, H. Emir, K. Ceylan, E. Samim, A. Yavanoğlu, H. Uzunkulaoğlu, İ. Ünlü, Ü. Bayız

S. B. Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi I. KBB Kliniği

Amaç: Kavite sorunlarından kurtulmak için, kolesteatomlu kronik otit cerrahisinde obliterasyon ve dış kulak yolu rekonstrüksiyon tekniklerinin yerinin saptanması.

Çalışma Düzeni: Retrospektif olarak kolesteatomlu kronik otitlerde mastoid obliterasyon ve dış kulak yolu rekonstrüksiyonu uygulanan 26 olgunun klinik sonuçlarının değerlendirilmesi.

Metod: Çalışma Sağlık Bakanlığı Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi Kulak Burun Boğaz Kliniğinde Ağustos-1995 ile Nisan-2000 tarihleri arasında obliterasyon ve dış kulak yolu rekonstrüksiyonu uygulanan, yaşları 7 ile 62 arasında değişen (ort. 31.2), 17 erkek ve 9 kadından oluşan toplam 26 olguyu kapsamaktadır. 26 olgunun 23 tanesinde (%88.4) mastoid obliterasyon uygulandı. Mastoid obliterasyonda 10 olguda Palva flep (iki olguda küçük Palva flep şeklinde), 2 olguda temporal kas, 2 olguda septal kartilaj, 1 olguda kemik talaş, 2 olguda hidroksi apatit, 6 olguda Palva flep ve kemik talaş (pasta) birlikte kullanılarak obliterasyon yapıldı. 26 olgunun 10 tanesinde (%38.4) dış kulak yolu arka duvarı rekonstrüksiyonu yapıldı. Bu 10 olgunun 3'ünde mastoid obliterasyon yapılmadan sadece DKY arka duvarı rekonstrükte edildi. 7 olguda DKY arka duvarı rekonstrüksiyonu ile birlikte mastoid obliterasyon yapıldı. DKY arka duvarı rekonstrüksiyonunda 4 olguda allograft septal kartilaj, 3 olguda kortikal kortikal kemik, 3 olguda hidroksi apatit kullanıldı.

Bulgular: Mastoid obliterasyon yapılan 23 olgunun, 15'inde (%65.2) tam başarı, 5 olguda (%21.7) kısmi başarı elde ederken 3 olguda (%13) başarısız olduk. Dış kulak yolu arka duvar rekonstrüksiyonu uygulanan 10 olguda ise; 5'inde (%50) tam başarı, 1 olguda (%10) kısmi başarı elde ettik ve 4 olguda (%40) başarısız olduk.

Sonuç: Kolesteatomlu kronik otitis medialarda, kolesteatomunun yaygın olduğu olgularda kapalı teknikle kolesteatomayı tamamen temizlemek mümkün değildir. Bu gibi olgularda açık teknik tercih edilmeli ve açık tekniğin dezavantajlarından kaçınmak için uygun olgularda obliterasyonla birlikte veya obliterasyonsuz yapılan dış kulak yolu arka duvarı rekonstrüksiyonu, bir takım anatomik ve fonksiyonel avantajları da beraberinde getirmektedir.

► **Yaygın Kolesteatoma Cerrahisinde Kombine Heermann ve Tos (CHAT) Tekniği**

C. Uzun, R. Yağız, A.R. Karasalihoğlu

Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı

Amaç: Heermann'ın "kıkırdak palisad timpanoplastisi" ve Tos'un "modifiye kombine yaklaşım timpanoplastisi" ile ilgili yapmış olduğumuz çalışmalar sonucu geliştirdiğimiz bu kombine teknik (Combined Heermann And Tos: CHAT) ile yaygın kolesteatoma (kol.) tedavisi yaptığımız hastalar analiz edildi.

Materyal ve Metod: Altı aydan az takibi olan 3 ve takibe gelmeyen 1 hasta hariç, tek aşamalı CHAT tekniği uygulanan 35 hastanın 37 kulağı çalışmaya alındı. Ortanca yaş 33 (6-57) idi. Kol. tipi 18 kulakta attik, 17'sinde sinüs ve 2'sinde de tensa retraksiyon idi. Her hastada arka-üst kemik anulus turlandı, transmetal attikotomi ve arka duvarının korunduğu kortikal mastoidektomi yapıldı. Kol. yaygınlığı (Saleh ve Mills) 4 kulakta Evre 1, 6'sında Evre 2, 12'sinde Evre 3, 13'ünde Evre 4 ve 2'sinde Evre 5 idi. Evre 1 ve 2 olanların hepsinde de kol. ile birlikte, ön ve arka isthmusları kapatan, attik ve antrumunu dolduran yaygın granülasyon dokusu vardı. Bir kulak hariç hiçbirinde östaki ağzı tutulu değildi. Kol. çıkarıldıktan sonra kulak zarındaki perforasyon, kemik anulus ve skutumdaki açıklık palisad tekniği ile onarıldı, 7 kulakta Tip I, 21'inde Tip II ve 9'unda da Tip III timpanoplasti yapıldı. Ortalama takip süresi 30 (6-60) ay idi. Son kontrolde otoskopik bulgular değerlendirilip, odyolojik bulgular ameliyattan öncekilerle karşılaştırıldı (Eşleştirilmiş T Testi).

Bulgular: Hiçbir kulakta ameliyat öncesi ve sonrası komplikasyon yoktu. Biri iki palisad arasında lokal, toplam 2 rekürrens (%5) saptandı. Bu kulaklar ve attikte derin retraksiyon olan bir kulak tekrar opere edildi (%8). Bunlar dışında sadece bir kulakta ön kadranda 1mm'lik küçük bir açıklık saptandı. Diğer kulaklarda kulak zarları intaktı, rezidiv veya rekürren kol. bulgusu yoktu. İşitme eşiği ortalaması ameliyat öncesi 45 dB, son kontrolde 35 dB ($p<.0001$), hava-kemik yolu aralığı ameliyat öncesi 29 dB, son kontrolde ise 21 dB idi ($p<.001$). Kulakların 26'sında fonksiyonel (işitme) başarı sağlandı.

Sonuç: Ortalama 30 aylık ameliyat sonrası takip sonuçlarına göre; tek aşamalı kapalı bir teknik olmasına rağmen CHAT tekniği ile yaygın kol. tedavisinde eradikasyonda %95, işitmede de %70 başarılı sonuçlar elde edilebilir.

► **Timpanomastoid Cerrahide Dış Kulak Kanalına Yaklaşımın Gereke ve Sonuçları**

O. Çelik, K. Günhan, A. Yüceler, M. Songu, A. Duran

Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Kulak Burun Boğaz Hastalıkları Anabilim Dalı

Amaç: Kolesteatom, atelektazi ve rekürren perforasyon gibi ileri Kronik otitis medianın (KOM) cerrahi tedavisinde hastalıklı dokunun eliminasyonu ve kuru bir kulak sağlanması, rekürrensi önleyecek şekilde bir timpanomastoid kompartman oluşturulması ve işitmenin rekonstrüksiyonu hedeflerine ulaşmada dış kulak kanalına müdahale kararının gerekçeleri ile açık ve kapalı timpanomastoid cerrahilerde (TMC) postoperatif işitme sonuçları değerlendirilmiştir.

Metod: Çalışmaya açık TMC uygulanan 17 ve kapalı TMC uygulanan 55 olmak üzere toplam 72 hasta dahil edildi. Hastaların prospektif takip bilgileri ve postoperatif odyometrik incelemeleri değerlendirildi. Postoperatif izlem süresi ortalama 22 aydı.

Sonuç: Kolesteatom nedeniyle açık teknik uygulanan 14 hastanın 8'inde (%57) perioperatif kolesteatom görülmesi sonrası kanal indirilmiştir. Kolesteatomlu KOM'a yönelik kapalı teknik uygulanan 18 hastanın 3'ünde ise ameliyat sırasında kolesteatom görülmesine rağmen kanal indirilmemiştir. Açık TMC gru-

bunda postoperatif hava-kemik yolu aralığındaki (HKA) kazanç ortalama 11 dB ve kapalı TMC grubunda ise 5.9 dB olarak saptanmıştır. Kolesteatomlu olgularda açık ve kapalı TMC sonrası sırasıyla 5.8 dB ve 5.1 dB HKA kazancı tespit edilirken; kolesteatomsuz olgularda ise (açık 7/17, kapalı 36/55 olgu) açık ve kapalı TMC sonrasında aynı kazanç sırasıyla 13.7 dB ve 7.5 dB olmuştur. Sonuçlar Chi Kare testiyle değerlendirildiğinde kolesteatomlu ve kolesteatomsuz olgularda açık veya kapalı teknikte elde edilen kazançlar arasında istatistiksel anlamı fark saptanmamıştır.

Tartışma: TMC planlanan hastalarda açık tekniğe geçme kararı en sık olarak kolesteatom dokusunun eliminasyonu nedeniyle alınmıştır. Kolesteatomsuz olgularda ise açık teknik ile daha iyi işitme sonuçları elde edilmiştir. Dış kulak kanalı arka duvarını indirme kararında fonksiyonel beklentilerden çok, patolojinin temizlenme yeterliliği ile açık kavitenin yaratacağı postoperatif kavite bakımı gibi yaşam kalitesiyle ilgili faktörlerin değerlendirmeye alınması daha doğru olacaktır.

► **Dış Kulak Yolu Atrezi ve Stenozunun İki Evreli Teknikle Tamiri**

M. Şahan*, N. Yıldırım**, F. Kasapoğlu***

**Ankara Asker Hastanesi*

***Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi*

****Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi*

Dış kulak yolu atrezi ve stenozunun tamiri, otolojik cerrahinin en zor alanlarından birini oluşturmaktadır. Operasyonun başarısızlık nedenlerinin başında, olguların yaklaşık 1/3'ünde gelişen re-stenoz ve enfeksiyon gelmektedir. Oluşturulan yeni dış kulak yolu kemik-kıkırdak duvarına serilen deri greftinin yeterince kanlanmaması ve nekrozu komplikasyonların en önemli sebebi olarak ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmada sunmakta olduğumuz iki aşamalı dış kulak yolu atrezi-stenoz tamiri tekniği ile bu potansiyel komplikasyonların büyük ölçüde önlenildiği gösterilmiştir. Teknik, ilk evrede dış kulak yolunun açılmasını takiben, çeperine %0.5'lik Klorheksidin asetat emdirilmiş tül (Bactigrass®) serilerek zamanla ince ve kanlı bir granülasyon dokusu oluşumunun sağlanması; 2 hafta sonra yapılan ikinci aşama operasyonda ise oluşan dokunun üzerinin "split thickness" deri grefti ile kaplanarak kalıcı dış kulak yolu oluşturulması esasına dayanmaktadır. Olguların (n= 7) 1'i kazanılmış 2'si doğumsal olmak üzere 3'ünde dış kulak yolu stenozu ve 4'ünde de dış kulak yolu atrezisi mevcuttu. Nüksler nedeniyle toplam 11 ameliyat yapılan olguların son 7 ameliyatı tanımlanan iki evreli teknikle gerçekleştirildi ve bunların sadece 1'inde (%14.14) yeniden darlık oluştu. 7 olgunun 5'ine, genelde ilk ameliyatlarında olmak üzere, muhtelif eş zamanlı timpanoplasti teknikleri uygulandı. İşitme kazancı, kemik-hava yolu işitme eşikleri aralığındaki (gap) daralma olarak tanımlandı ve son ameliyatların ardından 44 dBHL ile 6 dBHL arasında (Ort: 16.1 dBHL) olmak üzere olguların hepsinde sağlandı. Tanımlanan teknikte elde edilen gerek dış kulak yolu açıklığı gerekse işitmede elde edilen kazanç, tatminkar ve literatürde bildirilen tek aşamalı operasyon sonuçlarından genelde daha iyi olarak değerlendirildi.

► **Konjenital Aural Atrezinin Bilgisayarlı Tomografi ile Preoperatif Değerlendirilmesi; Orta Kulak ve Mastoid Deformite Derecelerinin Analizi**

S. Yetişer, M. Taşar, G. Güvenç, B. Satar, Y. Hıdır

Gülhane Askeri Tıp Akademisi

Amaç: Normal ve atretik kulaklarda temporal kemik gelişiminin kıyaslanması ve böyle hastalarda işitme restorasyonu girişimlerinde önemli olabilecek bazı radyolojik nirengi noktalarını değerlendirmek.

Gereç ve Yöntemler: Retrospektif olarak 40 atretik dış kulağı olan 35 hasta temporal kemik BT ile değerlendirildi ve 40 normal kulaktan oluşan bir kontrol grubuyla kıyaslandı. Tüm hastalarda karşılaştırılabilir kesit düzeyleri kullanılarak fasiyal kanalın seyri ve çapı, inkus ve malleusun yüzey alanı, mastoid havalanma seviyesi, juguler bulb ve sigmoid sinüsün yerleri ve anteroposterior çapları, Eustachii tüpünün timpanik kemik parçasının yönü ve çapı, orta kulak boşluğunun alanı, fasiyal sinir ile inkudomalleolar eklem, vestibül ve juguler bulb arasındaki mesafe değerlendirmeye dahil edildi. Karşılaştırma için parametrik olmayan ve parametrik istatistiksel testler kullanıldı.

Sonuçlar: Atretik kulaklarda kontrol olgularıyla karşılaştırıldığında eşdeğer planda kesitsel alan daha küçük bulundu (ortalama alan indeksi: 19.3 mm²'ye (2) karşı 47.4 mm (2)). Mastoid havalanması genel olarak azdı ve atretik kulaklarda kemikçikler hipoplastikti (ortalama ossiküler kesitsel alan: 8.3 mm²'ye (2) karşı 11 mm (2)). Atretik kulaklarda jugular bulb ile fasiyal sinir arasındaki mesafe istatistiksel olarak anlamlı derecede azdı (ortalama: 6.2 mm²'ye karşı 6.8 mm) (p<0.05). Atretik kulaklardaki fasiyal kanal çapı, fasiyal kanal ile inkudomalleolar eklem arasındaki mesafe ve fasiyal kanal ile vestibül arasındaki mesafe ile (sırasıyla ortalama 1.49, 2.93 ve 1.82) kontrol olgularının fasiyal kanal çapı, fasiyal kanal ile inkudomalleolar eklem arasındaki mesafesi ve fasiyal kanal ile vestibül arasındaki mesafesi arasında (sırasıyla ortalama 1.44, 2.91 ve 1.83) istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadı (hepsi için p>0.05).

Sonuç: Dış kulak atrezileri orta kulak ve mastoid anomalileriyle anlamlı derecede ilişkilidir. Rekonstrüktif cerrahide dikkate alınması.

► **Dış Kulak Yolu Atrezisi: Tedavi Sonuçlarımız ve Karşılaşılan Güçlükler**

R. Ö. Günaydın, Ç. Elsürer, O. Kuşçu, Ö.F. Ünal

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi

Dış kulak yolu atrezisi, cerrahi olarak tedavi edilebilen, ancak deneyimli ellerde istenilen sonucun alınabildiği bir deformitedir. Yanlış veya teknikler ile hastaya geri dönüşü olmayan hasarlar verilebilir. Çalışmamızda HÜTF KBB Anabilim Dalı'nda 1964-2007 yılları arasında opere olmuş hastalarımızın dökümlerini sunmak istiyoruz. Tedavi yaklaşımımız, karşılaşılan zorluklar, komplikasyonlarımız ve sonuçlarımız yer alacaktır.

► **Otosklerozun Cerrahi Tedavisinde Teflon Piston Protez ile Uygulanan Stapedotomi, Hemistapedektomi ve Total Stapedektomi Girişimlerinin Kısa ve Uzun Dönem Sonuçları**

H. Emir, E. Samim, **Z. Kızılkaya**, K. Ceylan, Ü. Bayız, İ. Ünlü, H. Uzunkulaoglu, A. Yavanoğlu, H. Göçmen

S.B. Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi 1. KBB Kliniği

Amaç: Otosklerozun cerrahi tedavisinde kullanılan teflon piston tabiki eşliğinde stapedotomi, hemistapedektomi ve total stapedektomi girişimlerini cerrahi başarı ve komplikasyonlar yönünden değerlendirmek

Çalışma düzeni: Retrospektif hasta kayıt taraması

Metodlar: Kasım 1995- Aralık 2002 tarihleri arasında kliniğimizde primer olarak teflon piston tabiki eşliğinde stapedotomi, hemistapedektomi ve total stapedektomi uygulanan hastaların kayıtları retrospektif olarak değerlendirilmiştir. En az bir yıllık düzenli takiplere gelen 92 olgu çalışmaya dahil edilmiştir. Fonksiyonel başarı 0.5-1-2 kHz frekanslardaki rezidüel hava kemik aralığı ortalamasının 10 dB'den az olması şeklinde tanımlanmıştır. Erken dönem odyometrik değerlendirme cerrahi sonrası birinci ayın, geç dönem değerlendirme ise cerrahi sonrası en az bir yıl olmak üzere en geç kontrolde yapılmıştır.

Sonuçlar: Uzun dönem takipte hemistapedektomi grubu ile total stapedektomi grubu arasında anlamlı istatistiksel fark bulunmuştur.

Yorum: Otosklerozun cerrahi tedavisinde teflon piston tabiki ile birlikte uygulanan stapedotomi tercih edilmesine karşın peroperatif gereklilik olursa hemistapedektomi güvenle uygulanabilir.

► **Asistanlık Döneminde Stapedektomi Eğitiminde Alternatif Bir Model: Koyun Kadavra Kulağı**

C. Göçer, A. Eryılmaz, U. Genç, M. Dağlı, H. Karabulut, A. İriz

Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi 3. KBB Kliniği

Asistanlık eğitimi döneminde koyun temporal kemiğinin alternatif bir model olarak kullanılabilirliğini araştırmak amacıyla prospektif bir çalışma planlanmıştır. Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi 3. KBB Kliniğinde iki adet dördüncü yıl asistanı çalışmaya katıldı ve her biri 20 adet koyun temporal kemiği üzerinde çalıştı. Stapedektomi ameliyatının tüm rutin aşamaları gerçekleştirildi, başarı ve komplikasyon oranları kaydedildi. Asistanların teflon piston yerleştirilmesi aşamasına kadar olan tüm işlemlerdeki performansı uzmanlar tarafından değerlendirilmiştir. Her iki asistanın performansı progressif olarak artmıştır. Başarı ve komplikasyon oranları ikinci on kullağa birinci on kullağa göre belirgin olarak daha iyi idi. Koyun kadavra kulağı, stapedektomi eğitimi için mükemmel bir modeldir, cerrahi becerilerin artırılmasına katkıda bulunmaktadır. Koyun kadavra kulağı asistanlık eğitimi döneminde, özellikle insan kadavrası temin etmenin güç olduğu ülkelerde alternatif bir model olarak kullanılmalıdır.

► **Otoskleroz Cerrahisinde İntakt Bridge Stapedioplasti**

T. Tokat, M.Z. Özüer, L. Olgun, E. Gül, İ. Nalbant, M. Balaban

S.B. İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Amaç: Otoskleroz cerrahisi için stapedoplasti operasyonu yapılan hastalarda, uygulanan cerrahi girişimin uzun dönemde işitme eşiklerinde oluşturduğu değişikliklerin sonuçları araştırıldı.

Metod:Bugün otoskleroz cerrahisinde en çok kullanılan iki teknik stapedotomi ve stapedotomidir. Bu yöntemlerin birbirine olan üstünlükleri ve başarı durumları hala tartışmalıdır.Kliniğimizde başlangıçta stapedomi sırasında klasik olarak stapez süperstrüktürü çıkartılıp incus uzun koluna protez takılırken, 1995 yılından başlayarak Fisch'in intakt bridge stapedioplastisine geçilmiştir. Bugün rutin uygulamada bu yöntem kullanılmaktadır. Bu çalışmada 1995-2007 yılları arasında stapedoplasti uygulanan 1370 otoskleroz olgusu retrospektif olarak incelenmiştir.

Bulgular: 1370 olgunun 904'ünde (%66) hava- 397'sinde (%29) hava- kemik aralığı 10- 20 dB aralığında, 69'unda (%5) hava-kemik aralığı 20 dB'in üzerinde saptandı. Hiç bir olguda preoperatif ve postoperatif speech diskriminasyon skorları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemiştir. Stapedotomi operasyonu sırasında kullanılan pistonların çapındaki değişikliklerin cerrahi başarıyı istatistiksel olarak değiştirmediği görülmüştür. Çalışmamızdaki bulguların postoperatif hava yolu ortalaması-postoperatif kemik yolu ortalaması esas alınarak değerlendirilmesinde %5 gibi düşük bir başarısızlık oranının çıkması, stapedotomi yönteminin otoskleroz cerrahisinde tercih edilebilecek bir teknik olduğunu göstermektedir.

Sonuç: Bu çalışmada elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde stapedoplasti tekniğinin incus daha stabil pozisyonda iken takılması dolayısıyla incus dislokasyonunu önleme yönünden avantajlı olduğu ve preoperatif-postoperatif hava- kemik yolu işitme skoru yüksekliği otoskleroz cerrahisinde tercih edilebilecek bir yöntem olduğu görülmüştür.

► **Yoğun Bakım Hastalarında Nazogastrik Sondanın Rinosinüzit Üzerine Etkisi**

E. Pınar*, T. Adanır**, Ç. Çallı*, S. Öncel*, B. Tatar*

**İzmir Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi 3. KBB Kliniği*

***İzmir Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi 2.*

Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği

Amaç: Yoğun bakım ünitesinde(YBÜ) yatan hastalarda nazogastrik sondanın paranazal sinüs enfeksiyonları üzerine etkisini araştırmak.

Metod: YBÜ'de yatan hastalarda beslenmek için nazogastrik sonda takılan 32 hasta çalışmaya alındı. Sonda takılmadan önce ve takıldıktan sonra 10. günde koronal planda bilgisayarlı tomografi (BT) çekildi. Paranazal sinüsler sonda takılmadan önce ve takıldıktan sonra 10. günde Lund- Mackay paranazal sinüslerin derecelendirme sistemine göre skorlandı. Nazogastrik sondalı ve sondasız tarafın paranazal sinüs ortalama BT skorları istatistiksel olarak karşılaştırıldı.

Bulgular: Hastalarda sonda öncesi ortalama BT skoru 1.02 ± 0.8 , sonda takıldıktan sonra 10. günde 5.61 ± 3.2 olarak saptandı ve fark istatistiksel olarak anlamlı idi ($p < 0.05$). Bununla birlikte nazogastrik sondalı tarafta ortalama BT skoru 3.03 ± 1.4 , sondasız tarafta ise 2.58 ± 0.9 olarak saptandı ve her iki taraf arasında istatistiksel anlamlı fark saptanmadı ($p > 0.05$).

Sonuç: Yoğun bakım hastalarında nazogastrik sondanın takılmasının sinüzit riskini artırdığı, ancak sondanın olduğu tarafta karşı taraf arasında sinüzit gelişimi açısından fark olmadığı saptandı.

► **Maksiller Sinüs Anatomik Varyasyonları ve Eşlik Eden Anomaliler**

A. Selcuk, K.M. Özcan, Ö. Akdoğan, N. Yazan, H. Dere

Ankara Numune Hastanesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi 4. KBB Kliniği

Maksiller sinüslerin hipoplazisi, aplazisi, septaları, etmomaksiller sinüs, ek maksiler sinüs ve sessiz sinüs sendromu, maksiler sinüste görülen varyasyonlardır. Bu varyasyonlara, unsinat proses anomalileri, orbita genişlemesi, kanin fossada yükselme, infraorbital fissürde genişleme, sinüs duvarlarında kalınlaşma ve mukozal patoloji gibi bulgular eşlik edebilir. KBB polikliniğimize Ocak 2006- Mart 2007 tarihleri arasında sinozal şikayetlerle başvuran 330 hastanın, koronal planda çekilen BT'leri maksiler sinüs anomalileri ve eşlik eden anatomik ve patolojik bulgular yönünden incelendi. Sağ, sol ve bilateral olmak üzere toplam 31 maksiler sinüste hipoplazi saptandı. 134 anterior ve 17 posterior septa saptandı. Anterior yerleşimli septaların sıklıkla vertikal, posterior yerleşimli olanların sıklıkla horizontal olduğu görüldü. 7 etmomaksiller sinüs tespit edildi. Maksiler sinüs hipoplazisi ile orbital genişleme arasında istatistiksel olarak anlamlı korelasyon saptandı, maksiler sinüs hipoplazisi ile unsinat hipoplazisi ve mukozal patoloji arasında anlamlı ilişki saptanmadı. Anterior yerleşimli maksiller sinüs septası ile infraorbital fissürde genişleme arasında anlamlı korelasyon saptandı. Maksiler sinüslerin anatomik varyasyonları ve buna eşlik eden anomalilerin cerrahi planlanan hastalarda belirlenmesi, cerrahi oryantasyonun sağlanması ve olası komplikasyonların önlenmesine önemli ölçüde katkı sağlayacaktır.

► **Maksiller Sinüs Mukozal İnflamatuvar Patolojilerinin Değerlendirilmesinde Waters' Grafisinin Değeri**

E. Akoğlu, Ş. Okuyucu, S. Karazincir, A. Balcı

Mustafa Kemal Üniversitesi

Amaç: Waters' grafisinin maksiller sinüs mukozal inflamatuvar patolojilerinin değerlendirilmesindeki değerinin, güvenilirliğinin ve farklı değerlendiriciler arasındaki tutarlılığının araştırılması.

Yöntem ve Gereçler: Sinüzit şüphesi nedeni ile hem Waters' grafisi hem de paranazal sinüs bilgisayarlı tomografisi çektilen 88 hastanın radyolojik bulguları iki KBB hastalıkları uzmanı ve iki radyolog tarafından değerlendirildi. Her bir hekim için Waters' grafisinin duyarlılığı (sensitivity), pozitif belirleyici

ci değeri (pozitif predictive value), doğruluk (accuracy) değeri ve hekimler arasındaki tutarlılık (interobserver reliability) değeri hesaplandı.

Bulgular: Çalışmamızda duyarlılık oranları %79.5 ile %92.0 (ortalama %86.8± 5.4); pozitif belirleyici değer (PBD) oranları %85.0 ile %88.0 (ortalama %86.67± 1.95); doğruluk oranları ise %82.9 ile %89.0 (ortalama %86.85± 2.7) hekimler arası tutarlılık değeri ise %64.4 ile %86.2 arasında değişmektedir.

Sonuç: Waters'grafisi maksiller sinüzitin radyolojik tanısında tarama yöntemi olarak kullanılabilir. BT gibi pahalı ve hastanın daha fazla radyasyon aldığı ileri inceleme yöntemlerinin ise negatif grafiye rağmen klinik şüphenin devam ettiği ya da bir ameliyatın planlandığı ayrıntılı anatomik bilgiye ihtiyaç duyulan hastalarda uygulanması mantıklı bir yaklaşım gibi görünmektedir.

► İntranazal Fungus ve Kronik Rinosinüzit İlişkisi

F. Tosun, Y. Hıdır, M.A. Saraçlı, Z. Çalışkaner, A. Ünal, A. Şengül

Gülhane Askeri Tıp Akademisi

Amaç: Bu çalışmanın amacı, intranazal fungus varlığının kronik rinosinüzit üzerine etkisini araştırmaktır.

Materyal ve Metod: Çalışmaya kronik rinosinüzitli 41 hasta alınmıştır. Hastalar intranazal fungusu pozitif olan ve olmayan şekilde iki gruba ayrılmıştır. İntranazal fungus, polimeraz zincir reaksiyonu ile tespit edilmiş ve her iki grup kronik rinosinüzitin farklı laboratuvar ve klinik parametreleri dikkate alınarak karşılaştırılmıştır. Bu iki grup arasındaki istatistiksel karşılaştırma Chi Square testi ile yapılmıştır.

Sonuçlar: İki grup arasında; serum eozinofili düzeyi, nazal mukustaki eozinofili, fungus için prick ve intradermal test pozitifliği, artmış total IgE, fungal spesifik IgE, semptomların prevalansı, bronşial astım, aspirin duyarlılığı ve nazal polip varlığı açısından anlamlı bir fark görülmemiştir (p>0.05).

Sonuç: Bu çalışmada elde edilen verilere göre, nazal pasajda fungus varlığı ile kronik rinosinüzitin gerek patogeneğinde ve gerekse klinik seyrinde etkili olduğu varsayılan çeşitli parametreler arasında net bir ilişki ortaya konulamamıştır. Eğer intranazal fungus pozitifliği kronik rinosinüzit patogenezinde bir rol oynuyorsa, bu IgE ve tip-I aşırı duyarlılıktan farklı bir reaksiyon ve mediatör yoluyla olabilir. Ancak çalışma grubu nispeten küçük olduğundan konu ile ilgili daha geniş olgu gruplarını içeren çalışmalara ihtiyaç vardır.

► Karotid Paragangliomalar

G. Kuran, İ. Akın, O. Elverici, N. Akçayöz

SB. Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Glomus tümörleri terminolojide yaygın olarak kullanılmasına rağmen, aslında yanlış bir ifadedir. Bu tümörler, nöral krestlerden köken alan paraganglioin hücrelerden gelişir. Genellikle nonfonksiyonel olmalarına karşın, %3 oranında fonksiyonel olarak karşımıza çıkabilirler. Karotid paragangliomalar (KPG), karotid bifurkasyon adventisyasındaki karotid cisimden gelişir.

KPG, klinikte karşımıza en sık, yumuşaktan sert kıvama kadar ağrısız, pulsatil, lateral servikal kitle olarak çıkar. Beraberinde lokalizasyonlarına bağlı olarak kafa çiftlerinin tutulumuna veya sekretuar oluşlarına bağlı olarak bulgular verebilir. Tedavisi cerrahidir ve önemli komplikasyonlarla sonuçlanabilir. Klinikimizde 1989- 2005 yılları arasında 26 hastada 34 KPG olgusu opere ettik. Hastalarımızın 18'i kadın, 8'i erkekti. Yaş ortalaması 36±7.6 idi. Ortalama takip süresi 6 yıldır. Bu olguların sınıflaması, cerrahisi ve postoperatif sonuçlarımızı değerlendirdik.

► Baş Boyun Tümörlerinde Cerrahi Yaklaşım ve Rekonstrüksiyonu

O. Gedikli, S.B. Eren, Y. Korkut, C. Yücepur

T. C. Başbakanlık Bezm-i Alem Valide Sultan Vakıf Gureba Eğitim ve Araştırma Hastanesi 2. Kulak Burun Boğaz Hastalıkları Kliniği

Amaç: Baş boyun tümörlerinde uyguladığımız rekonstrüktif cerrahi tekniklerin sonuçlarını değerlendirmek.

Materyal ve Metod: Bu çalışmaya 2001 Ocak ve 2007 Mart tarihleri arasında kliniğimizde ya da özel pratikimizde 31 hastaya genel ya da lokal anestezi altında tümör eksizyonu artı rekonstrüktif cerrahi yapıldı. Olgular ortalama 2 yıl takip edildi. Bulgular: 15 hasta benign baş boyun tümörü, 16 hasta ise malign baş boyun tümörü idi. Bunlardan 7'si üst ya da alt dudak, 5'i kulak, 11'i burun, 8'i de yüz-boyun tümörü idi.

Sonuç: Tüm olgularda kozmetik ve flep fonksiyonları açısından başarılı sonuçlar alındığı görüldü.

Tartışma: Baş boyun tümörlerinde eksizyon, rekonstrüksiyon ve takibinin aynı cerrahi ekip tarafından yapılmasının mortalite ve morbidite azlığı açısından önemli olduğu sonucuna varıldı.

► Boyun Disseksiyonu Sonuçlarımız

A. Ayçiçek*, A. Uz*, K. Duman*, Ç. Tokyol**, H. Yıldız*, F. Dereköy*

**AKÜ Tıp KBB Anabilim Dalı*

***AKÜ Tıp Patoloji Anabilim Dalı*

Baş boyun bölgesi tümörlerinde hastanın prognozunu etkileyen en önemli faktörlerden biri servikal lenf nodlarına olan metastazdır. Bu hastaların tedavisinin planlanmasında servikal lenf nodlarına yaklaşım çok önemlidir. Son yıllarda konservatif yaklaşımlar daha ön plana çıkmıştır. Klinikimizde, baş boyun tümörü nedeni ile boyun disseksiyonu uyguladığımız 23 hastayı retrospektif olarak değerlendirdik. Uygulanan boyun disseksiyonlarının 27'si modifiye radikal boyun disseksiyonu, 4'ü selektif boyun disseksiyonu, 2'si radikal boyun disseksiyonuydu. Boyun disseksiyonu uygulanan 23 hastanın 17'si larenks kanseri, 2'si tükürük bezi kanseri, 3'ü tiroid kanseri, 1'i cilt- squamöz hücreli karsinom idi. Onyedil larenks kanserli hastanın 10'una bilateral 7'sine unilateral olmak üzere toplam 27 boyun disseksiyonu uygulandı. Larenks kanseri olmayan baş boyun kanserli 6 hastaya 6 unilateral boyun disseksiyonu uygulandı.

► **Olgu Sunumu: Karotid Body Tümörü**

H. Özkul, G. Kayabaşoğlu, H. Yaşar, A. Verim

Vakıf Gureba E. A. Hastanesi

32 yaşındaki bayan hasta 8 aydır sağ boyun bölgesinde oluşan şişlik sonrasında kliniğimize başvurdu. Yapılan tetkiklerinde karotid body saptanan hastamız embolizasyon sonrasında opere edildi,ıca ve eca arasında bulunan tümöral yapı eksize edildi.

► **Baş-Boyun Tümörlü Hastalara Mikrovasküler Serbest Flepler ile Rekonstrüktif Yaklaşımımız**

Ü. Uluöz, U. Bilkay, M. Avcu, S. Akyıldız, Y. Dıfıkçıoğlu, K. Öztürk

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi

İleri evre baş-boyun kanserli hastalarda yeterli cerrahi sınırlı tümörün çıkarılması sonrası çiğneme, yutma, konuşma gibi fonksiyon kayıplarının yanında kozmetik ciddi deformiteler de ortaya çıkmaktadır. Bu problemlerin giderilmesi için kullanılan rekonstrüksiyon yöntemleri arasında son yıllarda en çok tercih edilen yöntemlerin başında mikrovasküler serbest flepler gelmektedir. Hem operasyonun onkolojik güvenilirliği hem de rekonstrüksiyonun ideal koşullarda yapılabilmesi için bu gibi olgulara multidisipliner yaklaşım tercih edilmektedir. Burada 2005- 2006 yılları arasında Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB ve PRC ekiplerince ortak opere ve rekonstrükte edilen hastaların bilgileri sunulacaktır. 9'u kadın, 6'sı erkek toplam 15 hasta opere edilmiştir. Bunların bir tanesinin tanısı mandibula miksoması, diğer 14'ünün ise SCC'du. SCC tanısı alan 5 hastada bukkal, 3 hastada ağıztabanı, 2 hastada dil, 2 hastada retromolar trigon, 2 hastada gingival orijinli tümör mevcuttu. Primer tümörün rezeksiyonu yanında bir hastaya parotidektomi, 11 hastaya da boyun disseksiyonu uygulandı. Rekonstrüksiyonda 9 hastaya serbest radial ön kol flebi, 5 hastaya serbest fibula osteokutan flebi ve bir hastaya da çift flep (radial ön-kol+ fibula osteokutan flep) uygulandı. Flep başarısızlığı bukkal tümörlü fibular osteokutan flep uygulanan bir hastada izlendi. Diğer hastalardaki fleplerde minör problemler dışında sorunla karşılaşılma. İleri evre baş- boyun tümörlü olguların onkolojik güvenilir rezeksiyon yanında optimal rekonstrüksiyonu için mikrovasküler serbest fleplerin kullanımının başarılı bir yöntem olduğuna karar verildi.

► **Fallopian Bridge Tekniği ile Elde Edilen Ekspojurum ve Anatmik Varyasyonların Analizi**

B. Satar*, F. Yazar**, A. Ceyhan*, M. Gerek*, T. Akçam*

**GATA KBB Anabilim Dalı*

***GATA Anatomi Anabilim Dalı*

"Fallopian Bridge" tekniği, foramen jugulare tümörlerinde, fasiyal sinir rerouting'ine gerek kalmadan tümör eksizyonuna izin veren bir tekniktir. Bu teknik ile posterior timpanik boşluğun ve hipotimpanumun direkt ekspojuru sağlanabilir. Teknik

esas olarak Fallop kanalının medyal duvarının posterior mezo-timpanuma açılmasına dayanır. Biz de bu çalışma ile "Fallopian Bridge" tekniği ile elde edilen ekspojuru ve foramen jugulare düzeyindeki anatomik varyasyonları incelemeyi amaçladık. 10 temporal kemik üzerinde mastoidektomi ve Fallopian Bridge tekniği ile foramen jugulareye ulaştık. Juguler bulbus-fasiyal sinir, posterior semisirküler kanal-digastrik ridge, fasiyal sinir-sigmoid arka duvarı, promontoryum- sigmoid sinüs inferior duvarı arasındaki mesafeler ekspojurum değerlendirilmesi amacıyla, yuvarlak pencere- inferior petrozal sinüs, inferior petrozal sinüs-foramen jugulare, fasiyal sinir-internal karotid arter (foramen jugulare seviyesinde) arasındaki mesafeler ise varyasyonları incelemek üzere ele alınmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, yöntemin kısıtlamaları ortaya konmuştur.

► **Plazma Knife Cerrahi ile Dilde Hemanjiom Tedavisi: Bir Olgu Sunumu**

S. Berçin*, A. Kutluhan*, S. Uğraş**, M. İnançlı*

**Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi KBB-BBC Kliniği*

***Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi Patoloji Bölümü*

Dilin vasküler malformasyonları, ileri derecede rahatsızlık verici ciddi klinik sorunlara neden olan seyrek lezyonlardır. Tüm hemanjiom vakalarının %50 kadarı baş-boyun bölgesinde görülür. Kız çocuklarında erkeklerden 3 kat daha fazladır. Vasküler malformasyonlu hastalar genellikle dil ısırmasına bağlı olarak rekürren kanama şikayetiyle başvururlar. Diğer sık karşılaşılan şikayetler; Ağrı, dilin büyümesine sekonder nefes alamama, çiğneme ve yutma ile konuşma zorluklarıdır. Tedavide embolizasyon, eksizyon, kriyoterapi, skleroz, radyasyon, laser fotokoagülasyon ve kemoterapi gibi metodlar kullanıldı. Bir olgu nedeniyle 7 yaşında bir kız çocuğunda oral dilin 2/3 arkasında ve orta hatta yerleşmiş 4x2 cm boyutundaki bir hemanjiomun plazma knife (pk) cerrahi yöntemi ile tedavisini sunduk. Tedavi sonrası kanama, solunum sıkıntısı ya da enfeksiyon komplikasyonu olmadı. Plazma knife cerrahi yöntemi seçilmiş iyi huylu dilin vasküler malformasyonlarda bir tedavi seçeneğidir.

► **Mandibula Fraktürü Olgularının Analizi**

M.S. Toprak, F.T. Kayhan, T. Çakabay, Ö. Erdur

Bakırköy Dr. Sadi Konuk Eğitim Araştırma Hastanesi KBB Kliniği

Amaç: Mandibula fraktürlerinde etyoloji, fraktür yeri ve tipinin, semptomların, muayene bulguları, diğer yüz kemiklerinde fraktür varlığı, anestezi ve operasyon yöntemi ayrıca fraktür yerini ve hastanede yatış sürelerini etkileyen faktörlerin araştırılması.

Materyal ve Metod: Mart 2002 ile şubat 2007 tarihleri arasında mandibula fraktürü tanısıyla tedavi edilen 44 hasta retrospektif olarak incelendi. Olguların yaş ortalaması 30.48±13.72 (5-57 yıl) idi.Olguların 12'si (%27.3) kadın ve 32'si (%72.7) erkek olmak üzere toplam 44 olgu üzerinde çalışıldı.

Bulgular ve Sonuç: Çalışma yaşları 5 ile 57 arasında değişmekte olan; 12'si (%27.3) kadın ve 32'si (%72.7) erkek olmak üzere toplam 44 olgu üzerinde yapılmıştır. Olguların ortalama yaşı 30.48±13.72'dir. Olguların %31.8'inde travmanın sebebi trafik kazası iken; %29.5'inde darp, %25'inde düşme ve %13.6'sında ise diğer sebeplerdir. Olguların % 65.9'unda fraktür sayısı 1 iken; %27.3'ünde 2, %6.8'inde 3'tür. Fraktür yerleri; %50'sinde parasimfizis, %27.3'ünde angulus, %25'inde korpus, %18.2'sinde kondil ve subkondil, %11.4'ünde simfizis %4.5'inde ramusdur. Olguların %72.7'sinde fraktür tipi deplase ve fraktürlerin %36.4'ü istenen tip fraktürdür. Olguların %11.4'ünün maksillada, %2.3'ünün zigomada, %4.5'inin frontal kemikte ve %2.3'ünün diğer kafa kemiklerinde fraktür tespit edilmiştir. Preoperatif bulgular; %68.2'sinde preop maloklüzyonu, %4.5'inde dudak ve çenede hissizlik, %6.8'inde trismus, %11.4'ünde konuşma güçlüğü, %79.5'inde krepitasyon, %25'inde ağız kapatamama, %20.5'inde ağız açamama ve 1 olguda fasiyal paralizisi görüldü. Olguların %72.7'sine genel anestezi, %27.3'üne lokal anestezi yapılmıştır. Olguların %36.4'üne plak aplikasyonu, %29.5'ine sadece arc- barr, % 18.2'sine plak aplikasyonu ve arc- barr ve %9.1'ine tel ile fiksasyon yöntemi uygulanırken; %9.1'i sadece takip edilmiştir. Travma sebebi düşme olan olgularda fraktür yerinin parasimfizis olma oranı (%90.9), travma sebebi darp (%53.8) ve diğer (%50) olan olgularda fraktür yerinin angulus olma oranları anlamlı şekilde yüksektir.

Anahtar Sözcükler: Mandibula fraktürü, maksillo-fasiyal travma

► Penetran Yüz Ve Boyun Yaralanmaları

G. Yalçın*, A. Kutluhan*, V. Yurttaş*, **M. İnançlı***, Ö. Karameşe*, H. Çetin**

*Ankara Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi Kulak Burun Boğaz Kliniği

**Ankara Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi Radyoloji Bölümü

Amaç: Kliniğimizde tanı ve tedavisini yaptığımız yüz ve baş-boyun bölgesi penetran travmalarını değerlendirmek.

Materyal ve Metot: 2005-2006 yılları arasında (toplam iki yıl) Ankara Atatürk Eğitim Araştırma Hastanesi Kulak Burun Boğaz kliniğinde tedavisi yapılan 15 hasta çalışmaya alındı. Tanı için yapılan incelemeler ve tedavi yaklaşımımız değerlendirildi.

Bulgular: Hastaların 4'ü bıçak, 3'ü ateşli silah, 5'ü iş kazası, 2'si trafik kazası ve 1'i ev kazası nedenli penetran yaralanmalardır. Vakaların 8'i yüz geriye kalan 7'i ise boyun yaralanmasıydı. Altı vakaya genel, yedi vakaya sınırlı uyuşturma altında müdahale edildi. İki vaka ise konservatif yollarla tedavi edildi.

Sonuç: Yüz ve baş-boyun penetran yaralanmalarının aldatıcı kliniği hiçbir zaman unutulmamalıdır. Özellikle boyun bölgesi penetran yaralanmalarda bazen hastanın direkt boyun eksplozyonuna alınması hayat kurtarıcı olabilir.

► Yassı Hücreli Dudak Karsinomu Etiyopatogenezinde Herpes Simpleks Virüs'ün Rolü

H. Kılıçarslan*, **Y. Tanyeri****, C. Eroğlu**, A. Saniç**, T. Şeşen**, E. Özdemir**

*Trabzon Fatih Devlet Hastanesi

**19 Mayıs Üniversitesi

Dudak kanserleri, tüm oral kavite kanserlerinin %25-30'unu oluşturur. Çoğunluğu epidermoid karsinom (%88-98), geri kalan kısmını ise minör tükürük bezi karsinomları oluşturur. Dünyadaki kanser türlerinin %15'nin virüslerle ilişkili olduğu ve sigaradan sonra ikinci en büyük etken olduğu bilinmektedir. Herpes simpleks virüsü (HSV), farklı kanser türlerinin etiolojisinden sorumlu tutulmuş olup, HSV-2'nin serviks kanseriyle ilişkili olduğu gösterilmiştir. Baş-boyunda da sıklıkla enfeksiyona neden olan ve çeşitli kanserlerin etiopatogenezinde rol aldığı gösterilen HSV'in yassı hücreli dudak karsinomlarının oluşumundaki etkisini retrospektif olarak Real-time PCR tekniği ile araştırılmıştır Yassı hücreli dudak karsinomu nedeni ile opere edilen 66 hastada dudak kanseri ve kontrol gruplarının patoloji arşivinden elde edilen preparatları tekrar incelendi ve uygun parafin bloklar tespit edildi. Parafin bloklardan alınan kesitler ksilen ile deparafinize edildi. DNA izolasyon işleminden sonra Real-time PCR tekniği ile HSV DNA analizi yapıldı. Sonuçlar: Yassı hücreli dudak karsinomu olan 66 hastanın sadece bir tanesinde HSV-1 DNA pozitif bulundu (%1.51). Normal dudak mukozası ve premalign lezyonlardan oluşan kontrol grubunda ise HSV-1 DNA tespit edilemedi. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildi (P>0.05). Tümör evresi, tümör lokalizasyonu, tümörün histolojik diferansiyasyonu, bölgesel metastaz, güneşe maruziyet, sigara ve alkol kullanımı ile HSV-1 DNA pozitifliği arasında ilişki kurulamadı.

► Larinks Kanserinde Uyguladığımız Total ve Parsiyel Cerrahi Sonuçlarımızın Karşılaştırılması

S. B. Eren, Y. Korkut, O. Gedikli, V. Kahya

T. C. Başbakanlık Bezm-i Alem Valide Sultan Vakıf Gureba

Amaç: Kliniğimizde larinks kanseri olgularında uygulanan cerrahi yaklaşım modalitelerinin oranını ve bunun nedenlerini tartışmak.

Hastalar ve Yöntem: 2002-2006 tarihleri arasında kliniğimizde larinks kanseri tanısı konan 43 hasta çalışmaya dahil edildi.

Bulgular: Hastalardan 20'si T4 (%46.5), 16'sı T3 (%37.2), 4'ü T2 (%9.3), 3'ü T1 (%6.9) evresindeydi. (AJCC2002) Hastaların sosyoekonomik düzeyi araştırıldığında 35 hastanın (%81.3) ilköğretim mezunu olduğu, 8 hastanın (%18.7) okuma yazma dahi bilmediği görüldü. Hastalardan 30'una total larenjektomi (%69.8), 13'üne (%30.2) parsiyel larenjektomi (8 supraglottik, 2 near total, 2 frontolateral, 1 kordektomi) yapıldı. 40 hastaya boyun diseksiyonu, 10 hastaya post op RT uygulandı.

Sonuç: Bu çalışmada total larenjektomi oranımızın literatürden yüksek olması hastanemizin konumu ve sosyoekonomik düzeyi oldukça düşük hasta grubuna bakılması, bu nedenle özellikle T3 ve T4 olguların hastanemize başvurmamasından kaynaklandığı sonucuna varıldı.

Anahtar Sözcükler: Larinks kanseri, tedavi, total larenjektomi, parsiyel larenjektomi

► **Larenks Kanseri: 125 Olgunun Retrospektif Analizi**

B. Topuz, G. Karadağ, C.O. Kara

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi KBB Anabilim Dalı

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Uygulama ve Araştırma Hastanesinde 01. 10. 1997-01. 10. 2006 tarihleri arasındaki dönemde ameliyat edilen 125 larenks kanserli olgu retrospektif olarak gözden geçirildi. 123 olgu erkek, 2 olgu kadındı. Hastaların yaşı 35 ile 82 arasında değişiyordu (ortalama yaş: 58.1 idi). 64 olgu supraglottik (%51.2), 38 olgu glottik (%30.4), 21 olgu transglottik (%16.8), 2 olgu subglottik (%1.6) idi. Olguların 37'si T1 (%29.6), 42'si T2 (%33.6), 21'i T3 (%16.8), 25'i T4 (%20) idi. 54 olguya total larenjektomi (%43.2), 31 olguya supraglottik horizontal larenjektomi, 9 olguya vertikal hemilarenjektomi, 8 olguya krikohyoidopeksi, 1 olguya krikohyoidoepiglottopeksi, 1 olguya krikoglossopeksi, 1 olguya frontolateral larenjektomi, 14 olguya kordektomi, 3 olguya stripping uygulandı. 16 olguya radikal boyun diseksiyonu, 35 olguya fonksiyonel boyun diseksiyonu, 28 olguya bilateral fonksiyonel boyun diseksiyonu (20'si aynı seansta), 10 olguya modifiye radikal boyun diseksiyonu, 2 olguya genişletilmiş radikal boyun diseksiyonu, 5 olguya supraomohyoid boyun diseksiyonu uygulandı. Toplam 96 olguya boyun diseksiyonu uygulandı. Bunlardan 64 olgu N0 boyun idi. Bu olguların 14'ünde (%21.8) ise boyunda metastatik lenf nodu pozitif geldi. Toplam 64 supraglottik olgunun postoperatif 24'ünde (%37.5) metastatik lenf nodu metastazi mevcuttu. Toplam 38 glottik olgunun postoperatif 2'sinde (%5.2) boyun metastazi mevcuttu. Postoperatif boyunda metastatik lenf nodu metastazi olan tüm olgulara radyoterapi önerildi. Ortalama takip süresi 55 ay (en az 6 ay, en fazla 108 ay) idi. 5 yıllık survi %79.2 idi. 27 ex olgunun 14'ünde nüks mevcut olup bu hastaların 8'i boyun nüksü, 3'ü stoma nüksü, 3'ü lokal nüksü. 1 olguda ikinci primer olarak nazal CA görüldü. 4 olguda akciğer metastazi, 1 olguda servikal vertebra metastazi, 4 olguda pnömoni, 3 olguda miyokard infarktüsüne bağlı ex olduğu belirlendi. Serimizde dikkati çeken bulgumuz ex olguların tamamında ex sebebinin tesbit edilebilmesidir. Tedavi hizmetlerinin hastaların yaşadığı bölgede verilmesihasta takibini kolayısıyla tedavi kalitesini yükseltmektedir.

► **Larenksin Non-Hodgkin Lenfoması: Olgu Sunumu**

L. Kanmaz, F.T. Kayhan, E. Gürer, A.A. Şirin

Bakırköy Dr. Sadi Konuk Eğitim Araştırma Hastanesi KBB Kliniği

Larenks ve hipofarenks, Non-Hodgkin Lenfoma (NHL)'nin nadir görüldüğü ektranodal bölgelerdir. Larenkse lokalize NHL tüm larengal neoplazmların %1'den azını teşkil eder. Larenksin büyük B hücreli NHL tanısını almış bir vaka sunuldu. 62 yaşındaki erkek hasta yutma güçlüğü ve ses kısıklığı şikayetleri ile kliniğimize başvurdu. Direkt laringoskopi ile larengohipofarengal kitleden alınan biopsi materyalinin immünohisto-

kimyasal olarak değerlendirildi. Onkoloji tarafından takibe alınan hastaya kemoterapi planlandı. 3. kür kemoterapi sonrası hastanın takibinde yapılan indirekt larengoskopide larengal kitlenin kaybolduğu gözlemlendi.

► **Larinks Karsinoid Tümör: Olgu Sunumu**

E. Gürer, F.T. Kayhan, L. Kanmaz, A.K. Koç

Bakırköy Dr. Sadi Konuk Eğitim Araştırma Hastanesi KBB Kliniği

Bu bildiriye ilgili literatür gözden geçirilerek karsinoid larenks tümörünün klinik ve histopatolojik özellikleri sunuldu. 55 yaşında bayan hasta, iki yıldır süren ses kısıklığı şikayeti ile kliniğimize başvurdu. Sigara kullanım öyküsü olmayan hastanın indirekt larengoskopik muayenesinde epiglot larengal yüzü sağ tarafından sinüs piriformis medial duvarına uzanım gösteren kitle tespit edildi. Direkt larengoskopisinde; epiglot infrahyoid bölgeden başlayan sağda petiole ve sağ glossoepiglottik foldan inferiora doğru sinüs piriformis medial duvarına uzanım gösteren kitleden multipl punch biyopsiler alındı. Patoloji sonucu, (Grade 1) Tipik karsinoid tümör- İy differansiye nöroendokrin tümör- olarak gelen hastaya supraglottik horizontal larenjektomi uygulandı. Larenksin nöroendokrin neoplazileri nadir görülen tümörlerdir. Genellikle 50-70 yaş grubunda görülür. Tümörün en sık yerleştiği bölgeler ariepiglottik plikalar, bant vokaller, farengoepiglottik plikalar ve epiglottun lümene bakan yüzeyidir. Nadiren ilk bulgu metastatik boyun kitlesidir. Mikroskopik, histokimyasal ve ultrastrüktürel çalışmalar vücudun diğer bölgelerindeki karsinoidlerden ayırt edilemediklerini ortaya koymuştur. Tedavide konservatif cerrahi uygulanır, boyun kitlesi varlığında modifiye boyun diseksiyonu cerrahiye ilave edilir. Bu tümörün diğer bir özelliği radyasyona dirençli olmasıdır. Takibimizdeki hastada nüks görülmedi.

Anahtar Sözcükler: Larinks, tipik karsinoid tümör

► **Larenksin Nadir Görülen Malign Tümörlerinde Klinik Deneyimimiz**

N. Başarer*, B. Karabulut*, O. Aslan*, İ. Aslan*, D. Yılmazbeyhan**

**İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi KBB Hastalıkları Anabilim Dalı*

***İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Patoloji Anabilim Dalı*

Larenks kanserleri tüm kanserlerin %2-5'ini oluşturur. Larenks kanserlerinin %95'ten fazlasını primer skuamöz hücreli karsinom teşkil eder. Larenksin nonepidermoid kanserleri oldukça nadir görülür. En sık görülen nonepidermoid larenks tümörleri glandüler kanserler, sarkomlar ve nöroendokrin tümörlerdir. Tümörlerin klinik semptomatolojisi genellikle epidermoid larenks tümörlerinde olduğu gibidir. Her bir tümörde klinik seyri, tedavi yaklaşımları farklılık gösterdiğinden, kesin histopatolojik tanı çok önemlidir. Bu çalışmada kliniğimizde 1990 - 2005 yılları arasında tedavi edilen 1426 larenks kanseri olgusu retrospektif olarak incelendi. Bu 1426 olgunun 20'sinde nonepidermoid larenks kanserine rastlandı; nonepidermoid kan-

serlerin toplam larenks kanserlerine oranı yaklaşık olarak %1.2 (20/1426) idi. Serimizde nonepidermoid larenks kanserlerini ilk sırada; 5 adenokanser, 1 adenoskuamöz kanser, 1 müsinöz adenokanser ve 1 berrak hücreli kanser toplam 8 olguyla glandüler kanserler oluşturdu. İkinci sırayı 2 kondrosarkom, 1 sinovyal sarkom, 1 fibrosarkom, 1 fuziform hücreli sarkom olmak üzere toplam 5 vakayla sarkomlar oluştururken 3. sırayı 4 olgu ile küçük hücreli nöroendokrin kanserler takip etmektedir. Ayrıca serimizde 1 malign melanom, 1 granüler hücreli myoblastom, 1 hemanjiöendotelyoma olgusuna da rastlandı. Çalışmamızda nonepidermoid larenks kanserlerinin klinik, histopatolojik tanıları, tedavi yaklaşımları ve prognozları literatür verileri eşliğinde incelendi.

► Larenksin Nöroendokrin Tümörleri

İ. Aslan*, O. Aslan*, G. Hafız*, E. Yazıcıoğlu*, D. Yılmazbayhan**, N. Başerer*

*İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı

**İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Patoloji Anabilim Dalı

Larenks kanserleri tüm malignitelerin %2-5'ini oluştururken ve larenks kanserlerinin yaklaşık olarak %99'unu primer skuamöz hücreli karsinomlar oluşturmaktadır. Larenksin diğer maligniteleri oldukça nadir görülmekte olup nöroendokrin kanserler en sık rastlanan non epidermoid larenks kanserlerinden biridir. Larenks, nöroendokrin tümörler için oldukça nadir bir bölgedir. Nöroendokrin tümörler orijinlerine göre epitelyal ve nöral olarak iki büyük gruba ayrılırlar. Epitelyal nöroendokrin kanserler larenksin enterokromaffin (Kultchitsky hücreleri) hücrelerinden kaynaklanırken, paragangliomalar süperior ve inferior larengeal paragangliyalardan kaynaklanmaktadır. Nöroendokrin kanserlerin larenkste yerleşim bölgesi hemen daima supraglottik bölge olup semptomlar diğer larenks tümörlerinde olduğu gibidir. Görülme sıklığı sırasıyla atipik karsinoid, küçük hücreli kanser, karsinoid tümör ve büyük hücreli nöroendokrin kanser şeklindedir. Klinik davranışları ve tedavileri birbirinden farklı olduğu için doğru histopatolojik tetkik önemlidir. Tanı derin ve mümkün olduğunca büyük alınan biopsi materyalinin ışık mikroskopisi ve immünohistokimyasal incelenmesiyle konur. Bu çalışmada larenksin oldukça nadir görülen tümörlerinden olan; üçü küçük hücreli nöroendokrin kanser olgusu ve biri daha da nadir görülen kompozit skuamöz hücreli ve küçük hücreli nöroendokrin kanserden oluşan dört olgu incelenmiş ve nöroendokrin tümörlerin semptomatolojisi, klinik ve histopatolojik incelemesi, tedavi ve prognozları hakkında kısa bir literatür taraması yapılmıştır.

► İnverted Papillom: Olgulara Yaklaşımımız

G. Yıldırım, İ. Topaloğlu, G. Berkiten, B. Turhan
Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesi

İnverted papillom, lateral nazal duvardan kaynaklanan, lokal destrüktif, histolojik olarak benign karakterde, tümöral bir hastalıktır. Ocak 2002-Aralık 2006 arasındaki 5 yıllık dönemde Ok-

meydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesinde inverted papillom tanısıyla opere edilen 12 hasta değerlendirildi. Hastaların 6'sı Erkek 6'sı Kadındı. Yaş aralığı 38-75 arasında idi. 5 hastada midfasiyal degloving, 5 hastada lateral rinotomi, 2 hastada da endoskopik yaklaşım tercih edildi. 9 hastada sağ nasal kavite ve sağ maksiller-etmoid sinüs, 3 hastada sol nazal kavite ve sol maksiller-etmoid sinüs kaynaklıydı. Hastalar 5-60 ay süreyle takip edildi. Literatür gözden geçirilerek olgular retrospektif olarak değerlendirildi.

► Nazofarenks'te Embriyonal Rabdomiyosarkom:

Olgu Sunumu

T. Çakabay, A.K. Koç, F.T. Kayhan, A.A. Cırık, H. Kaya

Bakırköy Dr. Sadi Konuk Eğitim Araştırma Hastanesi KBB Kliniği

Rabdomiyosarkom çocukluk çağında en sık görülen yumuşak doku sarkomodur. Embriyonal, alveoler, pleomorfik ve botrioid tipleri vardır. Sık görülen yerleşim yerleri; baş-boyun bölgesi, genitoüriner traktus, retroperiton, ekstremitelerdir. Çocuklarda en sık embriyonal tipe rastlanır. Birçok yerdeki rabdomiyosarkomlar genellikle özelliksiz, gri, bazen miksoid, diğer sarkomlardan ayırt edilmesi güç infiltratif kitleler oluştururlar. Bazen vulva yada vagende yerleşirler ve yerleştikleri organın mukozası altında yada mukozayı infiltre ederek dışa sarkan üzüm salkımı benzeri lobüller oluştururlar. Baş-Boyun bölgesinde nazal kavite, orbitadan sonra rabdomiyosarkomun ikinci en sık görüldüğü yerdir. Bu bildiri nazofarenksinde embriyonal rabdomiyosarkomu saptanan 14 yaşında bir erkek olgu sunuldu. Hasta burun tıkanıklığı ve boyun her iki tarafında kitle şikayeti ile başvurdu. Sağ ve sol nazal kaviteyi tama yakın doldurup, nazofarenksten orofarenkse sarkan, yer yer nekrotik alanlar içeren, parlak polipoid kitle saptandı. Nazofarenksten alınan biyopsi sonucu embriyonal rabdomiyosarkom, immunohistokimyasal boyamada desmin (+) olarak tespit edildi. Hastanın nazofarenks MR incelenmesinde, nazal kavite posteriorunu, nazofarenksi ve orofarenksi bütünüyle dolduran, sfenoid sinüs ve klivusa infiltre kitle tespit edildi. Kemoterapi ve radyoterapi alan hastanın boyundaki ve nazofarenksteki kitleleri geriledi.

Anahtar Sözcükler: Embriyonal rabdomiyosarkom, rabdomiyosarkom, nazofarenks

► İnverted Papillom Cerrahisi

M. Dündar, Ç. Ülkü, Y. Uyar, H. Kelekçi

Selçuk Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi KBB ABD

Amaç: İnverted papillom olgularında cerrahi yaklaşım ve sonuçlarımızı özetlemek.

Materyal ve Metod: Aralık 1999-Aralık 2006 tarihleri arasında kliniğimizde inverted papillom tanısıyla opere edilen 10 olgu dosyaları retrospektif olarak incelenerek çalışma kapsamına alındı. Olgular, uygulanan cerrahi teknik, morbidite ve nüks yönünden literatür eşliğinde değerlendirildi.

Bulgular: Olguların 1'i kadın, 9'u erkekti. Ortalama yaş 54.3 (18 - 64) olarak belirlendi. Tüm olgularda tek taraflı tutulum

vardı. Cerrahi teknik olarak, 5 olguda degloving, 2 olguda lateral rinotomi, 3 olguda ise endoskopik yaklaşım uygulandı. Lateral rinotomi yaklaşımında gelişen insizyon skarı dışında olguların hiçbirinde morbidite izlenmedi. Ortalama 40 ay olan takip süresinde nöks gelişmedi.

Sonuç: Uygun cerrahi teknik ile tedavi edilen inverted papillom olgularında prognoz olumludur. Yetersiz cerrahi, nöks ve malign transformasyon potansiyeli taşır.

Anahtar Sözcükler: Inverted papillom, cerrahi

► **Nazal Glial Heterotopi**

M. Turhan, A. Bostancı, O. Dinc

Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi

Nazal bölgedeki nörol dokudan köken alan konjenital benign bir tümör olan nazal glial heterotopi, nazal gliom olarak da bilinmektedir. Bu lezyonun natürü halen tartışmalıdır ancak son olarak ektopik sinir dokusu olarak tanımlanmıştır. Geniş bir yaş grubunda görülmesine rağmen tipik olarak doğumda ve erken çocukluk çağında görülür. Genellikle tek taraflı burun tıkanıklığına neden olan, nazal kavitede polipoid kitle olarak tespit edilir. Ensefalosel dışlanmalıdır. Bunun için bilgisayarlı tomografi ve manyetik rezonans görüntüleme yararlanmalıdır. Specimenin histopatolojik incelenmesinde epitel altında glial fibriler asidik protein ve S-100 protein pozitifliği önemlidir. Nazal glial heterotropinin tam olarak çıkarılması küratiftir. Eğer cerrahi eksizyon yetersiz olursa tekrarlama riski vardır. Burada kliniğimizde tek taraflı nazal kitlesi olan ve histopatolojik örneklemede glial heterotopi saptanan hastamızı tanı ve cerrahi tedavisini tartıştık.

► **Türkiye’de İşitme Kayıplarının Yarattığı Hastalık Yükü**

E. Aydın, S. Akgün, C. Bakar

Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi

Bu çalışmanın amacı, Ulusal Hastalık Yükü Maliyet Etkililik (UHY-ME) çalışmasının bulgularının yardımıyla, Türkiye’de yetişkin döneminde görülen işitme kayıplarının yarattığı hastalık yükünün ve bölgesel dağılımının tartışılmasıdır. Bu makalenin verileri, Türkiye’de 2004 yılında yayınlanan, UHY-ME çalışmasının bir parçası olan Hastalık Yükü verilerinden elde edilmiştir. Türkiye UHY-ME çalışması, 2002-2004 yılları arasında Sağlık Bakanlığı ve Başkent Üniversitesi’nin işbirliği içerisinde Dünya Bankası ve Dünya Sağlık Örgütü’nün sağladığı teknik ve finansal destekle yapılmıştır. Hastalık yükü hesaplamalarında nüfus analizleri, ölüm analizleri, yaşam tabloları hazırlanmış ve YLL (Kaybedilen Yaşam Yılı) hesaplamaları yapılmıştır. Daha sonra hastalık prevalansları ve YLD’ler (Sakatlıkla Kaybedilen Yaşam Yılları) hesaplanmıştır. Bu aşamayı DALY (sakatlığa ayarlanmış yaşam yılları) hesaplamaları takip etmiştir. UHY-ME çalışması sonuçlarına göre işitme kaybına bağlı toplam YLD sayısı erkeklerde 97714, kadınlarda 86978 olup toplamda 184693’dür. Ulusal düzeyde erişkin yaş grubundaki işitme kaybı prevalansları ise hafif derecede % 60,8, orta derecede %21,8, ağır işitme kaybında %6,2, ileri derecede işitme kaybında %2,0 olarak saptanmıştır. Yetişkinlerde görülen işit-

me kaybı Ulusal düzeyde 184693 YLD ile kentsel alanda 117425 YLD ile kırsal alanda 67268 YLD ile dördüncü sırada yer almaktadır. YLD nedenleri arasında işitme kaybı Ulusal düzeyde %3,8, kentsel alanda %3,7 ve kırsal alanda %3,9’luk paya sahiptir. UHY-ME çalışması bize yetişkin dönemde görülen işitme kayıplarının, özellikle hafif ve orta derecede, önemli bir hastalık yükü nedeni olduğunu göstermektedir. Bu sorun giderek nüfusun yaşlandığı ülkemizde, yaşam kalitesini olumsuz etkileyebilecek etkenler arasındadır.

► **Gazi Üniversitesi Hastanesi Yenidoğan İşitme Taraması Programı (Yitp)**

Y. K. Kemalolu*, B. Gündüz**, Ç. Çağır**, Ş. Altınyay**, C. Türkyılmaz***

**Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı*

***Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı Odyoloji Bilim Dalı*

****Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Pediatri Anabilim Dalı Yenidoğan Bilim Dalı*

Amaç: Gazi Üniversitesi Hastanesinde uygulanmakta olan YİTP sonuçlarını, etkinliğini ve maliyetini incelemek

Materyal ve Metod: 01.06.2002 ile 28.02.2007 tarihleri arasında doğan ve YİTP çerçevesinde otoakustik emisyon (TOAE) ve/veya beyin sapı odyometresi (BSO) cihazları ile taraması yapılan bebeklerin sonuçları geriye dönük olarak incelenmiş ve tarama programında başarısız olan bebeklere konulan tanımlar araştırılmıştır. Bebekler normal yenidoğanlar (NYD) ve yonunbakımda kalan yenidoğanlar (YBYD) olarak iki gruba ayrılarak incelenmişlerdir.

Sonuçlar: Bu süre içinde, 180’i kurumumuza bağlı tarama bölgelerinden sevk edilen toplam 7488 bebek taramadan geçirilmiştir. Hastanemizde doğan bebeklerin %22’si YBYD grubundadır. NYD’lerin %0,23’ü, YBYD’lerin %1,22’si 3 aylık tarama takibinde başarısız olmuş ve işitme kaybı şüphesi ile ileri testlere alınmışlardır. Bu gruplarda sırasıyla %0,14 ve %0,61 olgu bilateral işitme kaybı tanısıyla işitsel amplifikasyona yönlendirilmiştir. Tarama ve ileri tanı sürecinde kurumumuz doğumlu bebeklerin %5,24’ü takibe gelmemiştir. Kurumumuza bağlı dış merkezlerden sevk edilen şüpheli bebeklerin ise %1,67’ine işitsel amplifikasyon uygulanmış olup %0,5’i ise halen takiptedir. Tanılanan 21 olgunun yaklaşık %40’i işitsel nöropati olup YBYD’lerde işitsel nöropati oranı bariz olarak daha fazladır.

Tartışma: Gazi Hastanesinde yapılan YİTP destek verdiği dış merkezlerden yollananlar ile birlikte toplam 21 bebek olup bu olgular 6 aylık olmadan cihazlanabilmişlerdir. Toplam Ülkemizin sosyoekonomik verileri dikkate alınarak yapılan tahmini değerlendirmeler göz önüne alındığında bu 21 çocuğun erken tanısı ve rehabilitasyonunun ülkemiz milli gelirine yılda yaklaşık 580.000 YTL katkı sağladığı varsayılabilir. Gazi hastanesi verileri dikkate alındığında Ankara dışından sevk edilen olgulardaki işitme kaybı oranının daha yüksek olduğu görülmektedir. YİTP sadece bir sağlık projesi olarak değil ülke kalkınmasına katkıda bulunan ve özürli bireylerin sosyal entegrasyonuna olanak veren bir program olarak düşünülmelidir.

► **Anomalili Kulaklarda Koklear İmplantasyon Deneyimimiz**

H. Şenkal, L. Sennaroğlu, S. Saraç, E. Turan

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kulak-Burun-Bogaz Hastalıkları, Baş ve Boyun Cerrahisi Anabilim Dalı

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, KBB Hastalıkları Anabilim Dalı'nda Kasım 1999- Şubat 2007 tarihleri arasında, toplam 59 iç kulak anomalisi olan hastaya koklear implantasyon yapıldı. Hastaların 33'ü erkek ve 26'sı kadın olmak üzere yaş profili 0 - 37 arasında değişiyordu. Opere edilen hasta grubumuzda temporal bilgisayarlı tomografide en sık tespit edilen anomali "incomplete partition type I" idi. En sık olarak, değişik modelleri ile Nucleus marka koklear implant, toplam 39 hastaya tatbik edildi. Bu çalışmada, daha ayrıntılı olarak, kliniğimizde koklear implantasyon yapılan kulak anomalili hastalarda görülen anomalilerin tipleri ve sayıları, bu ameliyatlarda karşılaştığımız komplikasyonlar ve sonuçlardan bahsedilecektir.

► **Koklear İmplantasyonda Yuvarlak Pencere Yaklaşımı**

B. Üçkan, L. Olgun, G. Gültekin, M.Z. Özüer, E. Toprak, H. Kaplankıran

S.B. İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Hasar görmüş veya değişik nedenlerle defektif nöral ve sensörinöral elemanların koklear implantasyon sırasında az veya çok hasar görmesi kaçınılmazdır. Oluşacak yeni hasarın nöral kaybı ve implant performansının göreceli olarak daha kötü olması sonucunu getireceği düşünülmektedir. Yakın zamanlarda elektro-akustik stimülasyona olan ilginin artması ve bu konuda yapılan histopatolojik çalışmalar elektrot travmasının önlenmesinde skala timpaniye giriş şekli, yönü ve açısının ve elektrot uzunluğunun önem taşıdığını göstermektedir. Bu çalışmada yuvarlak pencere yoluyla yapılacak elektrot yerleştirmesinin implant performansına olan etkisi araştırılmak istenmiştir. Bu amaçla yuvarlak pencere implantasyonu yapılan 42 olguda impedans değerleri, elde edilebilen olgularda summasyon potansiyelleri, stapes refleksi eşikleri araştırılmış ve bulunan değerler daha önce kokleostomi yapılmış 50 hastanın değerleriyle karşılaştırılmıştır. İmplantasyon için 3 değişik üretici firma kullanılmış olması ve olgu sayısı az olması nedeniyle kesin sonuca varmak mümkün olmasa da bulgular elektrotu yuvarlak pencereden yerleştirmenin en azından elektro-fizyolojik değerlerde belirgin bir avantajı olduğunu düşündürmektedir.

► **Beyin Sapı İmplantı Sonuçlarımız**

M. D. Bajın, E. Belgin, E. Turan, L. Sennaroğlu, S. Saraç, G. Sennaroğlu, B. Böke, A. Ataş, E. Yücel, Ş. Sevinç

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı

Beyin sapı implantı bilateral vestibüler schwannoma, koklear anomaliler, koklear sinir yokluğu ve koklea hasarı gibi nedenlerle ileri derecede işitme kaybı olan hastalarda belirli oranda işitme kazancı sağlamaya yönelik kullanılan cihazlardır. Koklea ve koklear sinirin by-pass edilerek sesin direkt olarak beyin sapına iletilmesi prensibiyle çalışırlar. Çalışmamız Hacettepe Üniversitesi Hastanesi KBB anabilim dalında yapılan yedi beyin sapı implantının incelemesidir. Hastalarımızdan 18 yaş al-

tındaki beş tanesine iç kulak anomalileri, 18 yaş üstü 2 tanesine de nörofibrinomatosis tip 2 nedeniyle beyin sapı implantı uygulanmıştır. Hastalarımızın özellikleri ve postop sonuçları sunulacaktır.

► **BAHA (Bone Anchored Hearing Aids): Post Operatif Sonuçlar**

Ö. D. Çağlar, Ö.F. Ünal, A. Ataş, S. Saraç, L. Sennaroğlu

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB ABD

Titanyum implantlar yardımıyla mastoid kemiğe yerleştirilen kemiğe sabit işitme cihazlarının kullanılmasına 1977 yılında iş ve de başlanmıştır. Bu yöntemde vida benzeri implant mastoid kemiğin içine yerleştirilerek bununla transducer arasında perkutanöz bağlantılarla direkt temas sağlanmaktadır. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Kulak Burun Bogaz Bölümünde 2005-2006 tarihleri arasında bir tanesi dış kulak yolu atrezisi, üç tanesi kronik otitis media olan dört hastaya BAHA tabiki yapılmıştır. Postoperatif dönemde yapılan odyolojik tetkik sonuçları bildirilecektir.

► **Lokal Growth Hormon Kullanımına Bağlı Dilde Görülen Likenoid Değişiklikler: Olgu Sunumu**

V. Akdoğan, E. Aydın, A. Koçbıyık

Başkent Üniversitesi

Growth hormon bilinen endokrinolojik özelliklerinin ve medikal kullanım amaçlarının yanı sıra vucut geliştirme sporu ile uğraşanlar tarafından da vucut kas dokusunu geliştirmek amacıyla suistimal edilebilmektedir. Bu yazıda vucut geliştirme spru yapan bir hastada bitkisel kaynaklı bir growth hormon preparatının lokal kullanımını sonrası dilde hipertrofi ve dilin her iki lateral kenarında beyaz likenoid görünüm tespit edilmiştir. Hastadan alınan biyopsilerde likenoid değişiklikler izlenmiş malignite bulgusu ile karşılaşılmazken, liken planusu destekleyici bulgu tespit edilmemiştir.

► **Radyolojik Görüntülemelerde Mini-Pacs Kullanımındaki Kulak Burun Boğaz Bölümünün Klinik Deneyimleri**

C. A. Çağıcı, Ö. Alkan, C. Özer, C. Yılmaz, T. Yıldırım, L. Özlüoğlu

Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi

Birçok merkezde 20 yıldan daha fazla zamandır PACS (picture archiving and communications system) kullanılmaktadır. Bu sistemde görüntünün elde edilmesi, taşınması, görüntülenmesi ve arşivlenmesi dijital ortamda yapılır. Dijital ortamda arşivleme; arşivde veya film nakli sırasında filmlerin kaybolma riskini ortadan kaldırır. Radyolojik görüntülerin hastane ağı ile birden fazla görüntüleme istasyonundan erişimine izin verir. Klinisyen arşivden veya film rapor biriminden filmlerin gelmesini beklemeksizin radyolojik görüntüleri erişebilir. İstasyonlardaki bilgisayarlarda filmler üzerinde değişik manipülasyonlar (parlaklık, kontrast, pencere, büyüklük ayarlanması) yapılabilir. Bununla birlikte bazı dezavantajları da vardır. İlk kurulum maliyeti oldukça yüksektir. Kullanımı kolay olmak ile birlikte monü fonksiyonlarına hakimiyet açısından eğitim gerektirir.

Cerrahi girişim sırasında film değerlendirmeye alışık cerrahların dijital ortama adaptasyonlarında güçlükler yaşanabilir. Hastanemizde kurulu olan mini PACS ile ilgili olarak 1 yıllık klinik deneyimizi ilgili literatür bilgisi ile birlikte sunduk.

► **Nazal İnfrared Termometre Uygulaması**

F. Aksoy, O. Özturan, E. Soylu

Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi 1. KBB Kliniği

Vücut sıcaklık ölçümünde cıvalı cam termometre giderek artan düzeyde yerini elektronik infrared timpanik termometreye (ITT) bırakmaktadır. Bu değişimin ana sebepleri kullanım zorluğu ve civanın çevreye verebileceği toksik etkilidir. Bununla beraber İTT dış kulak yolunda buşon ve/veya kanalın aşırı kıvrımlı olması gibi durumlarda güvenli ölçüm yapamamaktadır. Bu sakıncaları gidermek amacıyla nostrillerin daha geniş hacmi ve mukozasının daha vaskülarize olması gibi avantajları sayesinde nazal yolla ısı ölçümü için daha uygun bir yer olabilir. Bu çalışma, nazal İTT ısı ölçümünü hem aural İTT hem de oral cıvalı cam termometre ile yapılan ısı ölçümlerinin karşılaştırıp nazal ısı ölçümünün vücut ısısını ölçmedeki değerini ortaya koymak için yapıldı. Topikal dekonjestanların(xylometasolin) nazal İTT ısı ölçümleri üzerindeki etkisi de kaydedildi. Bu çalışmaya bilinen herhangi bir patolojisi olmayan ve nörolojik defisiti bulunmayan 110 gönüllü erişkin katıldı. 64'ü kadın, 46'sı erkekti. Oral ısı ölçümleri 35.5-37.30 C arasında değişen değerlerdeydi. Ortalaması 36.69, standart sapma ise 0.32 idi. Sağ ve sol kulak İTT ölçümleri arasındaki ortalama fark 0.02 olarak bulundu. Bu istatistiksel olarak anlamsızdı. Sağ ve sol nazal ısı ölçümleri xylometasolin uygulaması öncesi ve sonrası ortalama farkı sırasıyla 0.2 ve 0.1 idi. Bu da istatistiksel olarak anlamsızdı. Nazal ölçümlerin değişkenliği hem aural hem de oral ölçümlerden önemli oranda daha fazlaydı. Nazal ısı ölçümleri anlamlı olarak hem oral hem de aural ısılardan daha düşüktü. Nazal dekonjestan kullanımı da ölçümlerde anlamlı değişiklik yapmadı. Oral ve aural ölçümler istatistiksel olarak benzer değerlere sahipti. Nazal uygulama mantıksal olarak anlamlı olmasına karşın, bu çalışmada nazal uygulama etkin ve yararlı bulunmadı.

► **Otitis Media Komplikasyonları; 3 Yılda 30 Hastanın Analizi**

F. T. Kayhan, T. Çakabay, M. S. Toprak

Bakırköy Dr. Sadi Konuk Eğitim Araştırma Hastanesi KBB Kliniği

Amaç: Otitis media komplikasyonlarının analizi

Yöntem: 2004-2007 tarihleri arasında kliniğimizde akut otitis media ve kronik otitis media komplikasyonları nedeniyle takip ve tedavisi yapılan 30 hasta retrospektif olarak incelendi.

Bulgular: Olguların yaşları 2 ile 75 arasında değişmekte olup, 9'u (%30) kadın ve 21'i (%70) erkekti. Yaş ortalamaları 29.36+23.08'dir. Hastaların 20'sinde kronik otitis media'ya (KOM), 10'unda akut otitis media'ya (AOM) bağlı komplikasyon saptandı. Hastaların 28'inde intratemporal, 2'sinde intrakraniyal komplikasyon tespit edildi. KOM'lu hasta grubundan labirentit (6 hasta) ve fasiyal paralizi (6 hasta) en sık görülen komplikasyonlar olup, geri kalan hastaların dağılımı; mastoidit

(4 hasta), subperiostal abse (2 hasta), petrozit (1 hasta), intrakraniyal komplikasyon (2 hasta) olarak saptandı. İntrakraniyal komplikasyon saptanan hastaların dağılımı; intraserebellar abse (1 hasta), sigmoid sinüs trombozu (1 hasta) idi. AOM'lu hastalardan; mastoidit (4 hasta), fasiyal paralizi (2 hasta), subperiostal abse (2 hasta), labirentit (1 hasta) olarak saptandı. KOM'lu hastaların 15'inde kolesteatom tespit edildi. Bu hastalara radikal mastoidektomi ve intrakraniyal komplikasyona yönelik gerekli cerrahi girişimler uygulandı. AOM'lu hasta grubundan 5'ine parasentez uygulandı. Medikal tedavi; hastaya göre değişmekle birlikte uygun dozda, intravenöz, seftriakson+ metronidazol/ampisilin sulbaktam, topikal, siprofloksasin+deksametazon tedavisi uygulandı.

Sonuç: KOM'lu hasta grubundan fasiyal paralizi komplikasyonu olan 1 hastanın fasiyal paralizi tam olarak gerilemedi ve sekel olarak kaldı. Diğer hastalarımızda sekel kalmadı ve mortalite gözlenmedi.

Anahtar Sözcükler: Otitis media, komplikasyon

► **GATA Yenidoğan İşitme Tarama Programı ve İki Yıllık Sonuçlarımız**

N. Özdemir, Z. Sarı, Y. Aygör, B. Satar, S. Yetişer, S. Karahatay

Gülhane Askeri Tıp Akademisi Kulak Burun Boğaz Anabilim Dalı

Gülhane Askeri Tıp Akademisi Kulak Burun Boğaz Anabilim Dalı tarafından yürütülmekte olan yeni doğan işitme tarama programının sonuçları sunulması amaçlanmıştır. Tarama amacı ile Madsen marka ve Acuscreen Pro model akustik emisyon hasta başı cihazı kullanılmıştır. Tüm yenidoğanlara doğumdan sonraki ilk hafta içerisinde transient otoakustik emisyon testi uygulanmakta olup testi geçemeyen bilateral kayıplı olgular kontrol alınmakta olup bir ay arayla en az iki defa daha test edilmektedir. Üç test sonucunda da işitme kaybı düşünülen olgular uyarılmış beyin sapı cevapları ile değerlendirilmektedir. İlk tarama protokolü gereği Ekim 2005 ve Aralık 2006 tarihleri arasında 98 yüksek riskli yeni doğan taranmış olup, bu olgular birinci grubu oluşturmuştur. Aralık 2006 ve Mart 2007 tarihleri arasında ise GATA'da doğan tüm yeni doğanlar risk grupları değerlendirilmeksizin taranmış ve bu 369 olgu ikinci grubu oluşturmuştur. İlk grupta otoakustik emisyonlar ile taranmış olan 98 yüksek riskli olgunun 6'sında unilateral ve 15'inde bilateral işitme kaybı saptanmıştır. Bilateral işitme kaybı saptanan ve BERA testine alınmasına engel hali olmayana 12 yenidoğanda otoakustik emisyonla saptanan işitme kayıpları BERA ile doğrulanmıştır. Risk grupları değerlendirilmeden otoakustik emisyon ile taraması yapılan 2. grupta ise 18 olguda unilateral ve 11 olguda bilateral işitme kaybı saptanmış olup bu 29 olgunun 2'sinin risk grubuna dahil oldukları retrospektif olarak değerlendirilmiştir. Bu olguların takip otoakustik emisyonları Bera ile doğrulanma süreci halen devam etmektedir.

Bizim taramamız sonucunda yüksek riskli yeni doğanlarda bilateral işitme kayıp oranı yaklaşık olarak %14. 2 olarak hesaplanmışken tüm bebeklerin taranması ile bu oran % 2.9 olarak hesaplanmıştır.